

SITUAČNÍ A VÝHLEDOVÁ ZPRÁVA ZELENINA



2025



MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

ZDROJE INFORMACÍ, ZPRACOVATELÉ PODKLADŮ:

Český statistický úřad, Praha
Generální ředitelství cel, Praha
Ministerstvo zemědělství, Praha
Státní zemědělský intervenční fond, Praha
Státní zemědělská a potravinářská inspekce, Brno
Zemědělská unie Čech a Moravy z. s., Olomouc
Ústav zemědělské ekonomiky a informací, Praha

Odbor rostlinných komodit MZe

Autorky:

Ing. Veronika Němcová, MZe
Bc. Irena Buchtová, MZe

Ředitel Odboru rostlinných komodit:

Ing. Zdeněk Trnka, MZe

Autorky touto cestou děkují za spolupráci všem uvedeným organizacím a jejich odborným pracovníkům.

Situační a výhledové zprávy jsou určeny pro všechny zájemce z řad pěstitelů, zpracovatelů, ale i studentů, pedagogů odborných škol a podnikatelských subjektů a dalších. K dispozici jsou v budově Ministerstva zemědělství a na stránkách www.mze.gov.cz.

Autor fotografie:

istetiana/Shutterstock.com

Vydalo: Ministerstvo zemědělství, Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1
Internet: www.mze.gov.cz, e-mail: info@mze.gov.cz

ISBN 978-80-7434-837-2, ISSN 1211-7692, MK ČR E 11003

SITUAČNÍ
A VÝHLEDOVÁ
ZPRÁVA
ZELENINA



LEDEN
2026

OBSAH

Úvod	3
Souhrn	3
Zásahy státu a opatření EU u komodity zelenina	5
Světový trh	37
Pěstování zeleniny v ČR	39
Integrovaná produkce zeleniny v ČR	52
Skladovací kapacity v zelinářství ČR	54
Zpracovatelský průmysl v ČR.	55
Spotřeba zeleniny v ČR.	62
Cenový vývoj zeleniny v ČR	64
Zahraniční obchod se zeleninou v ČR	67
Přehledy o užití zeleniny	70
Přílohy	71
Příloha č. 1 – Přehled uznaných organizací producentů v odvětví ovoce a zeleniny – stav ke dni 31. 8. 2025.	71
Příloha č. 2 – Přehledy zahraničního obchodu ČR se zpracovanou zeleninou	72
Příloha č. 3 – Porovnání finančního vyjádření produkce zeleniny v ČR	76

ÚVOD

Předkládaná zpráva navazuje na Situační a výhledovou zprávu „Zelenina“, která byla vydaná v prosinci roku 2024. Cílem této Situační a výhledové zprávy je informovat o situaci v zelinářském sektoru, dále o změnách a základních pravidlech, týkajících se společné organizace trhu u komodity zelenina. Použité informace jsou zpracovány podle dostupných informací k měsíci říjnu 2025, není-li uvedeno jinak.

Situační a výhledové zprávy jsou pro všechny podnikatelské subjekty k dispozici v budově Ministerstva zemědělství a na internetové adrese: <https://mze.gov.cz/>, navigace – zemědělství, publikace a dokumenty, rostlinné komodity, zelenina.

SOUHRN

Rok 2024 byl rokem, ve kterém průběh počasí českým zemědělci většinou nepřál. Rok přinesl několik extremit, které postihly více lokalit – jarní mrazy, bouřky s přívalovými dešti a krupobitím na přelomu jara a léta, léto bylo suché a teplé, v září byly téměř všechny kraje postiženy silnými povodněmi. Podzim byl pak suchý a teplý, první mrazy se vyskytly až v listopadu. Obecně v tomto roce nejvíce prospívala plodová zelenina (polní okurky a papriky), nejméně se dařilo košťálové a cibulové zelenině. Produkce zeleniny v krytých plochách probíhala celoročně, přes zimní energeticky nejnáročnější měsíce však některé podniky provoz omezovaly nebo přerušovaly.

Pěstební plochy zeleniny (včetně dopočtu sektoru domácností) se v roce 2024 v porovnání s předchozím rokem téměř nezměnily a činily 15 195 ha. Nejmarkantněji meziročně vzrostla plocha cibule, dále pak česneku, petržele, hlávkového zelí, okurek nakládaček a mrkve. Ostatní sledované druhy zaznamenaly pokles ploch, přičemž k nejvýznamnějšímu snížení došlo u ředkviček, póru, celeru a květáku. Celková sklizeň zeleniny v roce 2024 dosáhla 323,3 tis. t, tj. o 6 % méně než v předchozím roce. K výraznějšímu zvýšení produkce došlo především u mrkve, salátů, česneku, dřeňového hrachu a těž hlávkové kapusty. Naproti tomu se nejvíce snížila produkce celeru, cibule, hlávkového zelí, okurek salátových, ředkviček a rajčat.

Rok 2025 se po sérii sezón s méně příznivým vývojem počasí ukázal jako příznivý pro růst zeleniny, zejména ve druhé polovině roku. Přesto se i tentokrát objevily meteorologické extrémy – jarní mrazíky, bouře s intenzivními přívalovými dešti a krupobitím na přelomu jara a léta. Jaro, léto i podzim přinesly delší období chladnějšího a deštivého počasí. Sezóna v polních podmínkách tak trvala poměrně dlouho (od února až po listopad). V letošním roce, na rozdíl od loňského, prosperovala kořenová, plodová a košťálová zelenina, dařilo se i listové a cibulové zelenině.

Zimní měsíce 2024/2025 proběhly bez rozsáhlých a dlouhotrvajících mrazů, což umožnilo zahájit jarní práce poměrně časně. V oblastech s vyššími úhrny srážek však jarní práce komplikovalo zamokření půdy. Duben a květen přinesly první horka, ale také chladnější období i s výskytem mrazíků, což ovlivnilo růst a vývoj již vysazených porostů. V období květen–červenec zasáhly některé oblasti silné bouřky (supercely) doprovázené vichřicí, přívalovými dešti a krupobitím. Nejvíce postižené byly porosty raných brambor a salátů ve středních Čechách na Nymbursku. Následující období přineslo na většině území republiky střídání chladných období a období sucha a horka. Tato období však nebyla dlouhá a neměla zásadní vliv na produkci. Tlak škodlivých organismů byl poměrně nízký, více škůdců se vyskytovalo v momentech, kdy rostliny byly ve stresu ze sucha a horka, nebo v období s vydatnějšími dešťovými srážkami. S nástupem podzimu nastoupilo chladné počasí s častými srážkami, bez klasického „babího léta“, na které zelináři čekají. Pro mnoho podzimních zeleninových druhů byl tento vývoj pozitivní, a to především pro košťálovou zeleninu. Nově založené porosty s krátkou vegetační dobou ale nevzešly nebo se u nich velmi zpomalil vývoj a růst a nestačily dorůst do požadované velikosti. Počasí na konci října a v listopadu těmto druhům ještě poměrně přálo, i přes občasný výskyt prvních mrazíků.

Spotřebitelské ceny zeleniny zaznamenaly v roce 2024 v meziročním porovnání pokles u velké části sledovaných druhů. K nejrazantnějšímu poklesu spotřebitelských cen došlo u cibule, brokolice, dále pak u rajčat, mrkve a papriky. Naproti tomu nejvíce vzrostla cena celeru, salátových okurek, česneku a bílého hlávkového zelí. Vzhledem k poměrně příznivému vývoji počasí v roce 2025 bez výskytu plošnějších výkyvů v celé oblasti střední i jižní Evropy se urodilo dostatek zeleniny, což působilo přetlak na trhu a negativně ovlivnilo úroveň cen. Do nástupu nové sklizně ve střední Evropě se ceny zeleniny většinou zvyšovaly, od té doby postupně klesaly s výjimkou cen plodové zeleniny. Průměrné spotřebitelské ceny za deset měsíců roku 2025 jsou ve srovnání se stejným obdobím minulého roku u většiny sledovaných druhů nižší. Nejvíce se snížily průměrné ceny u kvěťáku, mrkve, salátových okurek, rajčat a salátu. Naproti tomu výrazný nárůst vykazují spotřebitelské ceny celeru, hlávkového zelí, papriky a česneku.

Nákup čerstvé zeleniny pro výrobu zeleninových výrobků z tuzemska se v roce 2024 meziročně snížil o 2 % na 34 359 t, nákup ze zahraničí rovněž poklesl o 28 % na 18 889 t. Největší podíl v nákupu čerstvé zeleniny pro zpracování z tuzemska tvořil v roce 2024, podobně jako v minulých letech, nákup zelí bílého a okurek nakládaček. Ze statistických údajů vyplývá, že v roce 2024 činila celková výroba výrobků ze zeleniny 89 943 t, tzn. o 2 % méně než v roce 2023. Největší podíl z celkové výroby zeleninových výrobků tvořila výroba sterilované zeleniny, která však v porovnání s předchozím rokem klesla o 6 % na 35 436 t. Při srovnání s předchozím rokem se nejvýrazněji zvýšila výroba zpracovaných polotovarů z chlazené či čerstvé zeleniny, rovněž tak výroba kečupu a kysaného zelí, naopak výroba sterilovaných směsí a salátů klesla cca na polovinu.

Celková bilance zahraničního obchodu ČR s čerstvou zeleninou je vysoce pasivní a úhrnné pasivum v hodnotovém vyjádření se každoročně zvyšuje. V roce 2024 se záporné saldo zahraničního obchodu z hlediska finančního opětovně výrazně zvýšilo na 13,5 mld. Kč. Dovoz čerstvé zeleniny se v roce 2024 oproti předchozímu roku zvýšil o 9,5 % na 565,7 tis. t v hodnotě 15,9 mld. Kč. Dodávky zeleniny ze zemí EU vzrostly o 10,6 % na 492,4 tis. t a na celkovém objemu dovozu čerstvé zeleniny se tak podílely 87 %. Nejvíce zeleniny pocházelo tradičně ze Španělska (136,6 tis. t), Nizozemska (95,2 tis. t), Itálie (64,4 tis. t), Německa (56,5 tis. t) a Polska (45,7 tis. t). V období od ledna do září 2025 bylo do ČR dovezeno celkem 468,3 tis. t čerstvé zeleniny, což je o 5,8 % více oproti stejnému období minulého roku.

Vývoz čerstvé zeleniny (včetně reexportu) z ČR v roce 2024 se v porovnání s předchozím rokem mírně snížil na celkových 76,1 tis. t v hodnotě 2,4 mld. Kč. Vývoz směřoval výhradně do zemí EU, a to zejména na Slovensko (49,7 tis. t), dále do Německa (16,4 tis. t), Polska (4,2 tis. t) a Rakouska (1,4 tis. t). Oproti předchozímu roku se výrazně snížil zejména vývoz hrášku, ředkviček, okurek, kapusty a kedluben, naproti tomu k významnému zvýšení došlo u vývozu celeru, melounů, mrkve, salátů a hlávkového zelí. V období od ledna do září 2025 bylo z ČR vyvezeno 61,8 tis. t čerstvé zeleniny v hodnotě téměř 1,9 mld. Kč, tj. opětovný mírný pokles oproti stejnému období minulého roku, a to téměř výhradně do zemí EU. Největší množství zeleniny směřovalo na Slovensko (35,2 tis. t), dále do Německa (16,3 tis. t) a Polska (5,4 tis. t).

ZÁSAHY STÁTU A OPATŘENÍ EU U KOMODITY ZELENINA

Do této kapitoly je zahrnuto:

1. Regulace podnikání a obchodu uvnitř EU
2. Vnější obchodní politika EU v oblasti zeleniny
3. Daňová politika
4. Dotační politika
5. Společná zemědělská politika – přímé platby od roku 2023
6. Společná organizace trhu v sektoru ovoce a zeleniny
 - 6.1. Organizace producentů v rámci SOT ovoce a zeleniny
 - 6.2. Nová společná zemědělská politika (SZP) od roku 2023 pro OP
 - 6.3. Školní projekt „Ovoce, zelenina a mléko do škol“ (School Scheme)
 - 6.4. Změny v předpisech EU pro kontrolu čerstvého ovoce a zeleniny
7. Státní zemědělský intervenční fond – opatření v rámci SOT
8. Právní předpisy ČR vztahující se ke komoditě zelenina
9. Kontrola jakosti zeleniny a zeleninových výrobků

I. Regulace podnikání a obchodu uvnitř EU

V rámci Evropské unie, jejímž členem se od 1. 5. 2004 stala i Česká republika, nejsou pro pohyb zboží stanovena žádná cla ani kvóty. Pro dovozy zboží ze zemí, které nejsou součástí ES, platí společný celní sazebník.

Vzhledem k neexistenci hraničních kontrol a celního řízení mezi státy EU vznikla povinnost evidovat daňové a statistické údaje. Nesplnění této povinnosti je sankcionováno. Statistikou vnitřního obchodu se zabývá systém **INTRASTAT** (informace na www.csu.gov.cz). Systém Intrastat je povinný pro všechny členské státy EU, není však jednotný v oblasti sběru prvotních údajů (např. ve formě výkazu, v organizačním zabezpečení, v rozlišení obchodních transakcí, ve sběru některých údajů a způsobu jejich vykazování, ve výši prahů pro vykazování apod.). Více informací je možné najít v části „Intrastat“ na internetových stránkách Celní správy ČR na adrese <https://celnisprava.gov.cz/>.

Povinnost vykazovat údaje pro Intrastat v ČR vzniká osobám (právníkům i fyzickým) registrovaným nebo identifikovaným v ČR k DPH, které vyvezly zboží do jiného členského státu anebo dovezly zboží z jiného členského státu, a to v hodnotě dosahující prahu pro vykazování údajů do Intrastatu.

Zpravodajskými jednotkami se mohou stát nejen tzv. plátcí DPH, včetně zastupujících členů skupin spojených osob registrovaných k DPH jako skupiny v souladu s ustanovením § 5a až 5c zákona o DPH, ale i právnické osoby, jako jsou např. veřejnoprávní instituce, státní orgány, orgány samosprávy a jiné, které jsou podle zákona o DPH osobami identifikovanými k dani. Povinnost vykazovat data pro Intrastat může vzniknout také zpravodajským jednotkám, které jsou osobami registrovanými k DPH současně v ČR i v jiném členském státě a v ČR nemají své sídlo, místo podnikání nebo provozovnu, nebo i zahraničním osobám s daňovou povinností k DPH v ČR.

Práh pro vykazování je limit hodnoty vyvezeného nebo dovezeného zboží, který si zpravodajská jednotka musí sama počítat od začátku každého kalendářního roku anebo ode dne přidělení DIČ k DPH, a to zvlášť za vyvezené a zvlášť za dovezené zboží. Výše prahů je od ledna 2024 stanovena na 15 mil. Kč fakturované hodnoty jak pro vyvezené, tak pro dovezené zboží.

Pokud **zpravodajská jednotka** splní určité podmínky, může využít zjednodušené hlášení, které umožňuje po splnění určitých podmínek vykazovat údaje pro Intrastat jedenkrát ročně bez uvedení podrobných údajů o zboží. Základní podmínkou je dosáhnout prahu pro vykazování ve výši 15 mil. Kč a zároveň nepřekročit celkovou hodnotu vyvezeného nebo dovezeného zboží ve výši 30 mil. Kč.

Základní nařízení Evropské unie

- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2152, o evropských podnikových statistikách a zrušení deseti právních aktů v oblasti podnikových statistik,
- Nařízení Rady (EHS) č. 2658/87, o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku, v platném znění,
- Příloha č. I Nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 – prováděcí nařízení Komise (EU) 2024/2522,
- Prováděcí nařízení Komise (EU) 2020/1470, o klasifikaci zemí a území pro evropské statistiky mezinárodního obchodu se zbožím a geografickém členění pro jiné podnikové statistiky,
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013, kterým se stanoví celní kodex Unie, včetně prováděcích nařízení (EU) 2015/2446, 2025/2447 a 2026/341,
- Směrnice Rady 2006/112/ES, o společném systému daně z přidané hodnoty.

Základní právní předpisy České republiky související se zahraničním obchodem

- Zákon č. 242/2016 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů,
- Nařízení vlády č. 333/2021 Sb., k provedení některých ustanovení celního zákona v oblasti statistiky, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o DPH),
- Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

2. Vnější obchodní politika EU v oblasti zeleniny

Obchodní vztahy EU se třetími zeměmi charakterizuje velký počet preferenčních dohod, meziregionálních iniciativ a jiných významných ujednání. Existují i samostatná obchodní ujednání o obchodu s některými zemědělskými výrobky. Jednání o dalších smlouvách pokračují a EU se tak snaží rozšířit počet zemí, se kterými je možno obchodovat s celními preferencemi, a také odstranit další netarifní překážky obchodu.

Privilegované jsou vztahy s geograficky a historicky nejbližšími partnery, členskými státy **Evropského sdružení volného obchodu (ESVO)**, které zahrnuje Švýcarsko, Norsko, Island a Lichtenštejnsko. U zeleniny je v těchto zemích situace rozdílná. Zatímco **Island** má po další liberalizaci obchodu s EU z května 2018 většinu cel na dovoz zeleniny z EU nulových (výjimku tvoří např. brambory a mrkev), **Švýcarsko** i **Norsko** si dovozní cla zachovaly v různé míře s častou návazností na produkční období

a s občasným využitím celních preferenčních kvót. Zatím se nedá předpokládat další odstranění cel u Norska ani Švýcarska. Jednání o další liberalizaci cel s Norskem probíhají velmi nepravidelně. Švýcarsko v květnu 2021 odmítlo přijmout Institucionální rámcovou dohodu s EU a na základě tohoto kroku EU zastavila veškerá jednání o novelizacích stávajících dohod a schvalování nových vzájemných dohod. Na přelomu let 2023 a 2024 sice došlo k obnovení jednání o vzájemných dohodách a v první polovině roku 2025 se podařilo dospět ke shodě nad jejich podobou, avšak otázka liberalizace obchodu se zemědělskými produkty v aktualizovaných textech není zmíněná. Jedna z dohod by se měla týkat harmonizace pravidel v sanitární a fytosanitární oblasti, což by mohlo vést k odstranění některých překážek obchodu mimo jiné u rostlinných a živočišných komodit mezi EU a Švýcarskem.

K 31. I. 2020 vystoupila z EU **Velká Británie** a v květnu 2021 vstoupila v platnost Dohoda o obchodu a spolupráci s EU. Díky této dohodě se podařilo ve vzájemném obchodě zachovat nulová cla a bezkvótový přístup pro všechny produkty splňující pravidla původu EU. Obchod však poznamenala zvýšená administrativní a finanční zátěž z důvodu zavedení celního řízení a dalších standardních pravidel obchodu se třetími zeměmi. V květnu 2025 se EU a UK dohodly, že budou pracovat na nové Dohodě o sanitárních a fytosanitárních záležitostech, která by ve vzájemném obchodě umožnila snížit počet kontrol, certifikací a poplatků u rostlinných a živočišných produktů.

Preferenční obchodní dohody uzavřela EU také s **kandidátskými balkánskými zeměmi. Albánie a Černá Hora** uplatňují na dovoz především čerstvé zeleniny z EU různá cla, nejčastěji do 15 % ad valorem¹ s tím, že mnoho položek nemá cla žádná. Při dovozu některých druhů zeleniny (např. rajčat) z EU do **Severní Makedonie** mohou cla dosáhnout až 45 % a některé položky jsou navíc zatíženy ještě specifickým clem za 1 kg produktu. Dovošní cla na některé položky zeleniny z EU (např. rajčata nebo sladké papriky) zachovává i **Srbsko**, a to nejčastěji do 10 %. V produkčním období však může být dovošní clo u některých položek zvýšeno o dodatečných 20 %. U některých druhů zeleniny poskytuje Srbsko při dovozu z EU bezcelní tarifní kvóty. **Bosna a Hercegovina** uplatňuje cla na dovoz zeleniny z EU u některých položek (např. jeden druh brambor, okurky apod.), a to do výše 10 %. V některých případech doplňuje valorickou část cla také clo specifické (pevná částka za jednotku hmotnosti). Na některé položky zeleniny poskytuje Bosna a Hercegovina při dovozu z EU bezcelní dovošní kvóty.

Významnou oblastí, kde má EU sjednány dohody typu zóny volného obchodu, je **Středomoří**. U zeleniny se však celního zvýhodnění podařilo dosáhnout pouze u některých zemí. Např. **Maroko** má nulová cla pro dovoz zeleniny z EU, kdežto **Alžírsko** uplatňuje dovošní cla MFN² ve výši 30 % (s výjimkou sadbových brambor, kde je clo 5 %, je pro dovozy z EU otevřena bezcelní kvóta 45 tis. t). U některých položek (např. brambor určených k sadbě, rajčat nebo ostatní cibule a česneku) je však zavedeno dodatečné ochranné dovošní MFN clo ve výši 120 %. **Tunisko** má při dovozu zeleniny z EU stanovena cla ve výši 50 % (opět s výjimkou sadbových brambor, kde je otevřena bezcelní kvóta 16,5 tis. t a hrachu pro setí). Mezi Tuniskem a EU probíhala do května 2019 liberalizační jednání o prohloubené dohodě o volném obchodu. Další pokračování bylo zatím přerušeno z politických důvodů na straně Tuniska. Některé další země regionu neuplatňují dovošní cla na zeleninu z EU žádná (**Egypt, Jordánsko**). Naopak dovoz zeleniny z EU do **Izraele** je zatížen cly u většiny položek této kategorie s tím, že u některých jsou aplikovatelná dovošní cla tvořena specifikou částkou na hmotnost produktu, ale nesmějí přesáhnout stanovenou procentuální hodnotu (např. u cibule je po vyčerpání bezcelní kvóty 2 300 t dovošní clo v produkčním období 0,79 ILS/kg, ale ne více než 208,6 %). U některých položek (např. u brambor, česneku nebo právě cibule) jsou při dovozu z EU do Izraele otevřeny různě vysoké bezcelní preferenční kvóty.

V letech 2013 až 2017 vstoupily v platnost dohody o volném obchodu se **státy Andského společenství a Střední Ameriky** (Peru, Kolumbie, Panama, Guatemala, Honduras, Kostarika, Nikaragua, Salvador). Obchodní dohoda EU s **Peru** je prozatímne prováděna od března 2013. Peru má pro dovoz většiny položek zeleniny z EU nulová cla (výjimku tvoří česnek, který má bezcelní preferenční kvótu

¹ Stanovení celní sazby ad valorem znamená její určení procentním podílem z celní hodnoty (ceny). Dále v textu jsou tyto celní sazby uváděny bez dodatku ad valorem.

² Základní princip obchodního systému v rámci Světové obchodní organizace (WTO), který stanovuje, že členské státy proti sobě nesmí používat diskriminující praktiky a že všechny výhody (včetně výše celních sazeb), které získá jeden člen, se vztahují i na všechny členy ostatní.

ve výši 819 t – mimo kvótu je dovozní clo 6 %). **Kolumbie** si při dovozu z EU ponechala dovozní cla pouze na některé druhy zeleniny (např. rajčata, okurky, česnek, artyčoky nebo čerstvý hrášek a fazole) v rozmezí nejčastěji od 9 do 15 %. **Ekvádor** se v roce 2017 formálně připojil k provádění dohod mezi EU a Peru s Kolumbií. Při dovozu většiny položek zeleniny z EU do Ekvádoru dojde k úplnému odstranění cel nejpozději do 10 let od vstupu dohody v platnost. Již nyní jsou sazby dovozních cel zeleniny z EU redukovány nejčastěji v rozmezí 0–10 %. Obchodní dohody EU s **Hondurasem**, **Nikaraguou** a **Panamou** jsou prozatím prováděny od srpna 2013. V říjnu 2013 se k nim připojila **Kostarika** a **Salvador** a v prosinci téhož roku také **Guatemala**. Tyto země Střední Ameriky v oblasti zeleniny poskytly u většiny položek záruku snížení cla na nulu do konce roku 2023. Některé položky zeleniny jsou však vyloučeny z povinnosti redukce nebo odstranění dovozních cel (např. brambory neurčené k sadbě, čerstvá rajčata a cibule).

V červnu 2019 bylo dosaženo rámcové Dohody o volném obchodu mezi EU a jihoamerickými zeměmi ze sdružení **Mercosur** (**Argentina**, **Brazílie**, **Paraguay**, **Uruguay**). K politické dohodě došlo až v prosinci 2024, v září 2025 pak Evropská komise předložila Radě návrh na podpis a uzavření dohody. Návrh Komise na uzavření a podpis zahrnuje dva paralelní právní nástroje – Partnerskou dohodu EU – Mercosur a prozatímni obchodní dohodu. Vstupem prozatímni dohody v platnost dojde k postupné eliminaci cel při dovozu z EU do zemí Mercosuru u většiny položek zeleniny. V současnosti země Mercosuru uplatňují při dovozu zeleniny nejčastěji MFN cla do výše 9 %.

V červnu 2016 bylo zahájeno jednání mezi EU a **Mexikem** o revizi Dohody o volném obchodu, které bylo uzavřeno v dubnu 2018. V lednu 2025 bylo dosaženo dohody ve všech oblastech a v září 2025 předložila Evropská komise Radě návrh na podpis a uzavření dohody. Návrh Komise na uzavření a podpis zahrnuje dva paralelní právní nástroje – modernizovanou globální dohodu EU – Mexiko a prozatímni obchodní dohodu. Zelenina je však již v současnosti dovážena z EU do Mexika z velké části bezcelně. Mexiko si ale ponechalo cla u některých položek mražených a sušených brambor a fazolí a zavázalo se je odstranit do 7 let od vstupu Dohody v platnost. V listopadu 2017 se uskutečnilo první kolo jednání o revizi Dohody o volném obchodu EU a **Chile**. Dohoda byla podepsána v prosinci 2023 a prozatímni obchodní dohoda mezi EU a Chile vstoupila v platnost v únoru 2025. Dovoz zeleniny z EU do Chile je zcela bezcelní. V říjnu 2013 bylo dokončeno liberalizační jednání EU s **Kanadou**. Obchodní část Dohody je prozatím prováděna od září 2017. U zeleniny došlo k úplné liberalizaci při dovozu z EU do Kanady.

Dohoda o volném obchodu mezi EU a **Jižní Koreou** vstoupila v platnost v červenci 2016. Cla na dovoz zeleniny z EU do Jižní Koreje mají být z velké části odstraněna maximálně do 15 let od vstupu dohody v platnost. Některé položky jsou však zcela vyloučeny z liberalizace (např. cibule a česnek). V prosinci 2014 byla dokončena jednání o dohodě o volném obchodu se **Singapurem**, dohoda vstoupila v platnost v listopadu 2019. Dohoda stanovuje, že dovoz všech zemědělských komodit a potravin z EU do Singapuru nepodléhá clu. U položek zeleniny však Singapur poskytoval MFN cla ve výši 0 % již dříve a vstupem dohody v platnost se proto situace nezměnila.

Dohoda o volném obchodu mezi EU a **Ukrajinou** je v plném rozsahu uplatňována od září 2017. V současnosti probíhá schvalovací proces dohody, která předpokládá 50% redukci zbývajících cel na ovoce v následujících třech letech po vstupu revize v platnost. V roce 2025 je většina dovozních cel u zeleniny z EU na Ukrajinu je nulová. Nenulová cla se pohybují nejčastěji do 10 % (např. rajčata a mrkev). K uzavření dohod o volném obchodu EU s **Moldavskem** a **Gruzií** došlo v listopadu 2013. Díky tomu byla odstraněna veškerá dovozní cla mezi EU a Gruzií i Moldavskem. U zeleniny tedy probíhá dovoz do Gruzie i Moldavska z EU bezcelně.

V roce 2007 bylo zahájeno projednávání Dohody o volném obchodu s **Indií**. Do roku 2013 se uskutečnilo 12 vyjednávacích kol, ale proces se poté prakticky zastavil. Na přelomu června a července 2022 bylo jednání obnoveno a dosud proběhlo dalších jedenáct kol (poslední v květnu 2025). Indie v současnosti uplatňuje pro dovoz zeleniny clo MFN nejčastěji ve výši 30 %.

V roce 2010 a 2012 se rozběhla jednání o prohloubených a komplexních dohodách o volném obchodu (DCFTA) s Malajsií a Vietnamem. **Malajsie** v lednu 2025 souhlasila s obnovením jednání. Malajsie

však uplatňuje na dovoz většiny položek zeleniny nulová MFN cla již nyní. Dohoda s **Vietnamem** vstoupila v platnost v srpnu 2020. Aktuálně u zeleniny uplatňuje Vietnam při dovozu z EU cla nejčastěji do 5 %. Dohoda stanovuje, že dojde k odstranění cel na dovoz zeleniny z EU do Vietnamu nejpozději do 6 let od jejího vstupu v platnost. V roce 2013 bylo dále zahájeno jednání s **Thajskem** a poslední negociační kolo se uskutečnilo v dubnu 2014. Z důvodu vnitropolitické situace v Thajsku následně došlo k zastavení dalších jednání. V březnu 2023 však EU a Thajsko oznámily záměr obnovit jednání o moderní dohodě o volném obchodu a v červnu 2025 proběhlo již šesté kolo. Aktuálně u zeleniny uplatňuje Thajsko při dovozu MFN cla ve výši nejčastěji 30–60 %.

V únoru 2019 vstoupila v platnost Dohoda o hospodářském partnerství mezi EU a **Japonskem**. U většiny položek zeleniny má dojít při dovozu z EU do Japonska k postupné liberalizaci cel maximálně do 15 let od vstupu dohody v platnost. Cla jsou však nulová již nyní. Výjimku tvoří jeden druh hub. V prosinci 2015 byla oficiálně zahájena jednání o dohodě o volném obchodu s **Filipínami** a v únoru 2017 proběhlo druhé kolo jednání. Poté došlo k přerušení jednání. V březnu 2024 se však EU a Filipíny dohodly na znovuoobnovení jednání a třetí kolo proběhlo v červnu 2025. Při dovozu zeleniny uplatňují Filipíny dovozní MFN cla v rozmezí 0–40 %. V září 2016 se uskutečnilo úvodní kolo jednání o dohodě o volném obchodu s Indonésií a v červenci 2024 proběhlo již kolo devatenácté. Zatím není stanoveno datum dalšího kola a probíhají technické diskuse. U zeleniny uplatňuje Indonésie při dovozu MFN cla ve výši 0–20 %.

Jednání s **Austrálií** a **Novým Zélandem** o Dohodě o volném obchodu s EU byla formálně zahájena v červnu 2018 s tím, že první kola rozhovorů proběhla v červenci 2018. Po pěti letech byla jednání ze strany Austrálie přerušena s tím, že se nepodařilo dospět k akceptovatelnému výsledku. Austrálie u zeleniny uplatňuje při dovozu MFN cla ve výši 5 % FOB³ především u hub, zmrazené a sušené zeleniny. V případě Nového Zélandu byla jednání o dohodě o volném obchodu dokončena v červnu 2022, dohoda byla podepsána v červenci 2023 a vstoupila v platnost v květnu 2024. Dohoda odstranila veškerá cla na zeleninu při dovozu z EU na Nový Zéland.

Druhy zeleniny, na které se při dovozu ze třetích zemí do EU vztahují předepsané vstupní ceny

Pravidla pro uplatňování vstupní ceny pro ovoce a zeleninu jsou stanovena v nařízení Komise (EU) 2017/892, ve znění pozdějších předpisů

Kód KN	Popis
0702 00 00	Rajčata čerstvá, chlazená
0707 00 05	Okurky salátové čerstvé, chlazené
0709 91 00	Artyčoky
0709 93 10	Cukety

Pramen: Nařízení Komise (EU) 2024/2522, příloha 2

3. Daňová politika

Zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, jsou upraveny daně na zboží, nemovitosti a služby za podmínek stanovených tímto zákonem. Od začátku roku 2024 je zákonem č. 349/2023 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů, stanovena základní sazba ve výši 21 % a snížená sazba ve výši 12 %. Do skupiny podléhající snížené sazbě DPH, tj. 12 %, jsou zařazeny kódy nomenklatury celního sazebníku 07–12 (rostliny a semena), 07–23 (potraviny, semena, rostliny a přísady, obvykle určené k přípravě potravin, mimo nápojů a vody,

3 Hodnota zahrnující veškeré náklady s dodáním zboží na palubu lodi včetně daní, dávek a poplatků ukládaných z důvodu vývozu.

s výjimkou vybraných nápojů), tzn. kapitola 07 celního sazebníku – jedlá zelenina a některé kořeny a hlízy, a kapitoly 20 – přípravky ze zeleniny, ovoce, ořechů nebo jiných částí rostlin.

4. Dotační politika

Realizaci podpůrných programů v roce 2025 lze rozdělit do následujících skupin:

A) Národní podpory (STATE AID)

Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2025 na základě § 1, § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů

■ 3. Podpora ozdravování polních a speciálních plodin

Účelem je zvýšení kvality rostlinné produkce cestou náhrady chemického ošetření a prevence proti šíření hospodářsky závažných virových a bakteriálních chorob a chorob přenosných osivem a sadbou.

3.a. Biologická ochrana rostlin jako náhrada chemické ochrany – podpora je poskytována v souladu s AGRI pokyny. Předmětem dotace jsou náklady na pořízení a použití biologické ochrany rostlin jako náhrady za aplikování chemické ochrany rostlin. Výše paušální sazby u zeleninových druhů pěstovaných ve skleníku: okurky 714 027 Kč/ha, rajčata 792 068 Kč/ha a papriky 521 389 Kč/ha.

3.c. Podpora testování množitelského materiálu s využitím imunoenzymatických metod a metod PCR do výše 60 % skutečně vynaložených uznatelných nákladů souvisejících s testováním množitelského materiálu. Podpora je poskytována pouze pro mikropodniky, malé a střední podniky dle NK (EU) č. 2022/2472.

3.d. Podpora tvorby rostlinných genotypů s vysokou rezistencí k biotickým a abiotickým faktorům a diferencovanou kvalitou obilovin, včetně kukuřice, malých zrnin, olejnin, luskovin, brambor, píce, zelenin, léčivých, aromatických a kořeninových rostlin, chmele, révy a ovocných dřevin a ozdravování genotypů révy, chmele a ovocných plodin, do výše 70 % skutečně vynaložených uznatelných nákladů dle výkladu dotačního programu.

► Vyhodnocení dotačního programu – rok 2024

Na DP 3.a. bylo vyplaceno 27 463 020 Kč, na 3.c. 435 540 Kč, na 3.d. 18 284 716 Kč.

■ 9.A.b. Speciální poradenství pro rostlinnou výrobu

Podpora je poskytována pouze pro mikropodniky, malé a střední podniky dle NK (EU) 2022/2472.

9.A.b.1. Publikace doporučených odrůd a souvisejících informací, poskytované pěstitelům zdarma. Žadatelem je pěstitelský svaz se souhlasem MZe. Výše podpory je stanovena do výše 80 % skutečně vynaložených uznatelných nákladů.

9.A.b.2. Pořádání výstav pěstovaných rostlin. Žadatelem je vystavovatel nebo pěstitelský svaz nebo jím pověřené osoby se souhlasem MZe. Podpora je poskytována pouze pro mikropodniky, malé a střední podniky. Výše podpory: fixní částka stanovená MZe podle významu pořádané výstavní akce.

9.A.b.3. Pořádání seminářů a školení pro pěstitelskou veřejnost. Žadatelem je pořadatel seminářů a školení nebo jím pověřené osoby (se souhlasem MZe). Podpora je poskytována pouze pro mikropodniky, malé a střední podniky dle NK (EU) 2022/2472. Výše podpory: do výše 60 % skutečně vynaložených uznatelných nákladů, avšak max. do 50 tis. Kč na jedno školení či seminář.

► Vyhodnocení dotačního programu – rok 2024

V rámci DP 9.A.b.2. bylo zelináři čerpáno celkem 1 500 000 Kč, na 9.A.b.3. 150 000 Kč.

■ Program 129 310 „Podpora konkurenceschopnosti agropotravinářského komplexu – závlahy – II. etapa“

Člení se na podprogramy:

- 1) Podprogram 129 312 „Podpora obnovy a budování závlahového detailu a optimalizace závlahových sítí – II. etapa“ určený na:
 - podporu obnovy a budování závlahového detailu,
 - podporu obnovy, budování a optimalizace závlahových sítí.
- 2) Podprogram 129 313 „Podpora optimalizace závlahových sítí ve správě Státního pozemkového úřadu“ určený na:
 - podporu obnovy, budování a optimalizace závlahových sítí.

Cílem programu je podpora obnovy a budování závlahového detailu (tj. koncových částí závlahových systémů), modernizace závlahových zařízení a zefektivnění provozu stávajících závlahových soustav. Implementací programu by mělo být dosaženo snížení potřeby vody na závlahy, energetické i personální náročnosti provozu závlahových soustav, větší flexibility závlahových systémů při plnění rozdílných požadavků na závlahové systémy a snížení celkové spotřeby vody na závlahovou dávku.

Program funguje od roku 2017 a je notifikován u EK až do roku 2026. Více informací na:

<https://mze.gov.cz/public/portal/mze/dotace/narodni-dotace/dotace-ve-vodnim-hospodarstvi/ostatni-opatreni-ve-vh/>

► Vyhodnocení dotačního programu – rok 2024

Zelinářům na zeleninu a rané brambory bylo vyplaceno celkem 3 952 000 Kč.

■ Mimořádná finanční podpora pro zemědělská odvětví zasažená nepříznivými klimatickými jevy a přírodními katastrofami

Na základě prováděcího nařízení Komise (EU) 2025/1137 byla ČR přidělena mimořádná podpora na povodně v roce 2024 ve výši 7,4 mil. € (tj. celkem 184 393 200 Kč), která bude rozdělena mezi producenty v nejvíce zasažených odvětvích. Konkrétně se jedná o sektory brambor, cukrové řepy, kukuřice na zrno, slunečnice, sóji, řepky, jednoletých a víceletých píceň na orné půdě a zeleniny. V srpnu 2025 bylo schváleno NV č. 326/2025 Sb. Mimořádná podpora bude vyplacena do konce roku 2025.

Schválené sazby mimořádné podpory pro zeleninu a brambory (Kč/ha):

- zeleninové druhy s velmi vysokou pracností 140 792,10 Kč/ha, zeleninové druhy s vysokou pracností 53 261,10 Kč/ha, brambory 81 735,60 Kč/ha.

B) Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond (PGRLF)

Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s. (dále jen „PGRLF“) již od roku 1993 podporuje stávající, ale i začínající zemědělské podnikatele. Umožňuje obnovovat investice, které jsou pro zemědělský resort neustále vysoce potřebné a bez podpory PGRLF obtížně dostupné. Podporou pojištění se daří postupně zvyšovat stále nedostatečnou úroveň propojištěnosti v pojištění plodin a zvířat a tím do jisté míry eliminovat specifická rizika podnikání v zemědělském sektoru.

Od 1. ledna 2000 se PGRLF personálně i organizačně oddělilo od Ministerstva zemědělství. Podpora ze strany PGRLF byla ze začátku primárně soustředěna na poskytování garancí a dotací části úroku z úvěru. Aktuálně portfolio PGRLF zahrnuje více než 10 programů podpor a sestává ze tří pilířů – podpora

části úroků z komerčních úvěrů, přímá podpora pojištění či nákupu zemědělské půdy, a podpora ve formě úvěrů poskytnutých PGRLF. Aktuální informace o pravidlech pro poskytování podpor PGRLF jsou uvedeny na internetové stránce fondu: www.pgRLF.cz.

Podpora úroků – programy podpory na snížení úroků u komerčních úvěrů jsou zaměřeny na zemědělské prvovýrobce, lesní hospodáře, výrobce potravin nebo na nákup zemědělské půdy. Tituly: Zemědělec, Podpora nákupu půdy, Potravinář, Lesní hospodář, Zpracovatel dřeva, Zpracovatel.

Podpora pojištění – podpory pojištění hospodářských zvířat a plodin, pojištění produkce lesních školek s produkcí sadebního materiálu lesních dřevin a pojištění lesních porostů. Tituly: Finanční podpora pojištění, Pojištění lesních porostů, Pojištění produkce lesních školek.

Úvěry – přímá podpora ve formě úvěrů, a to u investic souvisejících se zemědělskou prvovýrobou nebo s lesním hospodářstvím. Tituly: Investiční úvěry Zemědělec a Investiční úvěry Lesnictví.

Pro rok 2025 byly vyhlášeny zejména tyto programy:

Program Zemědělec

Cílem programu je vytvořit předpoklady pro rozvoj zemědělských prvovýrobců, kdy příjemce podpory investuje zejména do strojního zařízení, vybavení, technologických celků, výstavby, pořízení nebo zhodnocení nemovitého majetku, přičemž podporovaná investice musí vést ke zlepšení celkové výkonnosti a udržitelnosti zemědělského podniku, zejména snížením výrobních nákladů nebo zlepšením a dalším rozvinutím produkce podniku zemědělského prvovýrobce. V případě žadatelů nespádající do kategorie mikro, malého a středně velkého podniku je třeba žádost doplnit o hypotetický srovnávací scénář s uvedením vícenákladů na realizaci podporované investice a o srovnání vnitřní míry návratnosti Podporované investice (IRR) s obvyklou mírou návratnosti obdobných investic.

Program Investiční úvěry Zemědělec

Program je určen zemědělským podnikatelům působící v oblasti zemědělské prvovýroby, kteří jsou řazeni v kategorii malých a středních podniků a kteří v uplynulých 24 měsících neuzavřeli s PGRLF smlouvu o poskytnutí úvěru ve stejném programu. Cílem podpory je pořízení investičního majetku, který souvisí se zemědělskou prvovýrobou, přičemž podporovaná investice musí vést ke zlepšení celkové výkonnosti a udržitelnosti zemědělského podniku, zejména snížením výrobních nákladů nebo zlepšením a dalším rozvinutím produkce zemědělského prvovýrobce. Z úvěru je možné financovat pořízení investičního majetku, zejména zemědělské techniky pro oblast prvovýroby.

Program Potravinář

Jedná se o program podpory ve formě subvence části úroků z komerčních úvěrů, kdy smyslem programu je vytvořit předpoklady pro rozvoj výrobců potravin. Jedná se tedy o investice související se zpracováním zemědělských produktů k potravinářským účelům či výrobě potravin anebo souvisejících s uváděním vlastních produktů na trh. Cílem podpory je vytvořit předpoklady pro rozvoj výrobců potravin, kdy podpora směřuje na pořízení investic souvisejících se zpracováním zemědělských produktů k potravinářským účelům či výrobě potravin nebo souvisejících s uváděním vlastních produktů na trh. Podporována je realizace dlouhodobých investičních záměrů za účelem restrukturalizace, zvýšení efektivnosti, modernizace, snížení výrobních nákladů, zlepšení jakosti a dalšího rozvoje potravinářských podniků.

Program Zpracovatel

V rámci programu je poskytována podpora ve formě finančních prostředků určených pro snížení úrokového zatížení z komerčních úvěrů poskytnutých podnikatelům v oblasti zpracování zemědělských produktů za účelem výroby krmiv pro hospodářská zvířata. Podpora je poskytována v režimu de minimis.

Program Podpora nákupu půdy

V rámci programu je poskytována podpora ve formě finančních prostředků určených pro snížení úrokového zatížení z úvěrů poskytnutých podnikatelům v oblasti zemědělství, a to na nákup zemědělské půdy. Program je určen pro malé a střední podniky. Podpora je poskytována v režimu de minimis. Cílem tohoto programu je zpřístupnění nákupu zemědělské půdy, která není ve vlastnictví státu, jako primárního výrobního prostředku zemědělcům.

Program Finanční podpora pojištění

Podpora se poskytuje formou finančních prostředků na úhradu části nákladů prokazatelně vynaložených na platbu pojistného u pojištění plodin nebo hospodářských zvířat. Program je určen pro malé a střední podniky z oblasti zemědělské prvovýroby.

Účelem podpory je zpřístupnění pojistné ochrany širokému okruhu zemědělců a tím dosažení vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným škodám a částečná kompenzace pojistného, vynaloženého na zemědělské pojištění. Podpora bude poskytnuta pěstiteli, který splňuje všechny podmínky pro poskytnutí finanční podpory pojištění a který na své jméno sjednal smluvní pojištění plodin a uhradil pojistné ve výši min. 1 000 Kč za příslušný rok. Za plodiny se nepovažují lesní porosty a lesní školky. Uvedeným pojištěním se rozumí pojištění plodin na ztráty způsobené přírodními pohromami či nepříznivými klimatickými jevy či škůdci rostlin.

Nepříznivými klimatickými jevy se rozumí nepříznivé povětrnostní podmínky jako mráz, bouře a krupobití, námraza, silný nebo dlouhotrvající déšť, sucho a další nepříznivé klimatické podmínky.

Přírodní pohromou se rozumí zemětřesení, laviny, sesuvy půdy a záplavy, tornáda a požáry v přírodě přirozeného původu.

Škůdci rostlin se rozumí všechny druhy, kmeny nebo biotypy rostlin, živočichů nebo patogenů, škodlivé rostlinám nebo rostlinným produktům.

Výše podpory: v rozmezí od 35 % do 65 % prokázaných uhrazených nákladů na pojištění speciálních plodin pro příslušný rok.

Pro účely poskytování finanční podpory se speciálními plodinami se rozumí:

- trvalé kultury vč. školek, tj. réva vinná, chmel, ovoce (meruňky, jablka, hrušky, třešně, višně, broskve, rybíz, angrešt, ořechy, mandloně, kdoule, švestky, slívy, ryngle, maliny, ostružiny, borůvky, jeřáb černý, jeřáb obecný, kaštanovník jedlý),
- jahody,
- brambory, cukrová řepa,
- zelenina,
- okrasné květiny a rostliny vč. školek a léčivé, aromatické a kořeninové rostliny (LAKR),
- přadné rostliny (len a konopí),
- traviny a jeteloviny pěstované na semeno.

V souladu se Zásadami pro poskytování finanční podpory pojištění Podpůrným a garančním rolnickým a lesnickým fondem, a.s. poskytne PGRLF, a.s. finanční podporu žadateli, který má sjednanou pojistnou smlouvu s pojišťovnou, se kterou má PGRLF, a.s. uzavřenou smlouvu o spolupráci.

► Vyhodnocení programu

Pro rok 2024 byla procentní sazba stanovena ve výši 65 %, pro rok 2025 je stanovena ve výši 52 %.

C) Národní program podpory potravin

Národní značka kvality **KLASA** je udělována od roku 2003 ministrem zemědělství pouze kvalitním potravinářským a zemědělským výrobkům, které splní přísné kvalitativní (prokázání nadstandardní kvalitativní charakteristiky) a legislativní požadavky. Výrobky označené logem KLASA podléhají kontrolám orgánů státní správy, tj. Státní zemědělské a potravinářské inspekce (SZPI) a Státní veterinární správy (SVS). Ty kontrolují jak všeobecné požadavky potravinového práva, tak dodržení pravidel pro udělení značky „KLASA“, např. mimořádnou kvalitu, složení nebo chuť.

Projekt značky „KLASA“ je součástí režimu státní podpory „Propagační kampaň na podporu kvalitních potravin“. Prioritou značky „KLASA“ je především nabízet spotřebitelům kvalitní potraviny, které vykazují výjimečné kvalitativní charakteristiky, jež zvyšují jeho přidanou hodnotu a zaručují jeho jedinečnost ve vztahu k běžným výrobkům dostupným na trhu. Tím si tato značka získala důvěru obyvatel České republiky, kteří výrobky označené logem „KLASA“ při nákupech preferují. K důležitým cílům projektu patří bezesporu také posílení konkurenceschopnosti výrobců kvalitních potravin. Značka „KLASA“ je výrobkům propůjčována na 3 roky a uděluje se výrobcí, který splní podmínky pro udělení značky „KLASA“ a současně prokáže výjimečné kvalitativní charakteristiky, které zvyšují přidanou hodnotu výrobku a jeho jedinečnost ve vztahu k běžným výrobkům na trhu.

Značka Regionální potravina

Projekt „Regionální potravina“ je zaměřen na podporu malých a středních zemědělců či producentů potravin. Vychází vstříc vzrůstajícímu zájmu spotřebitelů o potraviny s jasným domácím původem. Lokální výrobci potravin a pěstitelé mohou získat značku „Regionální potravina“ prostřednictvím krajských soutěží, které se vyhlašují ve všech krajích České republiky. Výrobek, který usiluje o udělení značky Regionální potravina, musí být vyroben v příslušném regionu ze surovin dané oblasti. Odborné komise vybírají vždy jeden vítězný výrobek v 9 kategoriích. Ocenění a právo užívat značku Regionální potravina po dobu 4 let uděluje ministr zemědělství.

Značka Bio

BIO je certifikovaný systém hospodaření podložený národní i evropskou legislativou s vlastním kontrolním systémem garantovaným ze strany státu. Potravina nesoucí označení BIO musí splňovat zákonem dané a státem kontrolované požadavky pro ekologické zemědělství. Bioprodukty jsou vždy viditelně označeny logy „biozebra“ a „biolist“, která smí používat pouze ti producenti, kteří dodržují přesné legislativní zásady ekologické produkce. Systém prověřování je nastaven tak, aby minimálně jednou ročně prošel celý řetězec důkladnou specializovanou kontrolou, a to od prvovýroby až po distribuci. Tato kontrola je nadstavbou pro standardní kontroly v konvenčním zemědělství.

Označení ZTS, CHOP, CHZO

Pod těmito zkratkami evropských značek kvality nalezneme označení potravinářských výrobků Zaručená tradiční specialita (ZTS), Chráněné označení původu (CHOP) a Chráněné zeměpisné označení (CHZO). ZTS klade důraz na tradiční výrobní postup nebo složení, výrobky označené CHOP musí mít vlastnosti specificky spjaté s oblastí jejich produkce a CHZO označuje výrobky, které jsou spjaté s určitou oblastí nebo regionem a mají specifickou kvalitu či vlastnosti spojené s tímto původem.

Česká republika má v současné době zaregistrována např. tato označení:

CHOP – Všecká cibule, Chamomilla bohémica, Český kmín, Nošovické kysané zelí, Pohořelický kapr, Žatecký chmel,

CHZO – Český modrý mák, Olomoucké tvarůžky, Jihočeská Niva, Mariánskolázeňské oplatky, České pivo nebo Pardubický perník.

Více informací lze nalézt na internetových stránkách

<https://eklasa.cz>, <https://regionalnipotravina.gov.cz>, <https://szif.gov.cz/cs/kvalitni-potraviny>

5. Nová Společná zemědělská politika – přímé platby od roku 2023

Přímé platby jsou od roku 2023 součástí Strategického plánu Společné zemědělské politiky pro období 2023–2027 a jsou poskytovány v souladu s podmínkami v něm definovanými. V rámci I. pilíře SZP je z Evropského zemědělského záručního fondu poskytována „Základní podpora příjmu pro udržitelnost (BISS)“ a k ní „Doplňková redistributivní podpora příjmu pro udržitelnost (CRISS)“. Pro zemědělce do 40 let věku je vyplácena „Doplňková podpora příjmu pro mladé zemědělce (CIS-YF)“. Platba pro malé zemědělce (s hospodářstvím o velikosti do 10 ha) se vyplácí na 4 ha a nahrazuje všechny ostatní přímé platby. Platbou cílenou na postupy prospěšné pro životní prostředí a klima je podpora „Režimy pro klima a životní prostředí.“

V rámci I. pilíře se kromě výše uvedených plateb oddělených od produkce poskytují i Podpory příjmu vázané na produkci (CIS, dříve VCS). Stejně jako v minulých letech zemědělci získají příspěvky na tzv. citlivé komodity, které čelí určitým obtížím a jsou obzvláště důležité z hospodářských, sociálních nebo environmentálních důvodů. Konkrétní podmínky poskytování přímých plateb upravuje NV č. 83/2023 Sb., o stanovení podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům v návaznosti na podmínky definované ve Strategickém plánu Společné zemědělské politiky.

V rámci přímých plateb jsou poskytovány následující podpory:

- základní podpora příjmu pro udržitelnost (BISS),
- platby pro malé zemědělce (SF, nová platba),
- doplňková redistributivní podpora příjmu pro udržitelnost (CRISS),
- doplňková podpora příjmu pro mladé zemědělce (YF),
- režimy pro klima a životní prostředí: celofaremní ekoplatba, udržitelné hospodaření se živinami, pásové střídání plodin,
- podpory příjmů vázaných na produkci (CIS).

Žádost o poskytnutí podpory je podávána v elektronické podobě v rámci tzv. Jednotné žádosti (JŽ) na webových stránkách SZIF prostřednictvím Portálu Farmáře, a to do 15. května příslušného kalendářního roku. Tento portál nabízí možnosti, které mají žadatelům o dotace především zjednodušit a zrychlit provádění některých úkonů spojených s JŽ.

Společné podmínky, které musí žadatel od roku 2023 splňovat:

- pro všechny žadatele o přímé platby je podmínkou být evidován v Evidenci zemědělského podnikatele,
- všichni žadatelé musí plnit podmínky aktivního zemědělce,
- veškerá půda evidovaná v LPIS na žadatele musí být řádně obhospodařovaná a žadatel musí mít k této půdě právní důvod užívání,
- po celý kalendářní rok musí žadatel na veškeré obhospodařované zemědělské půdě dodržovat podmínky CC.

a) Základní podpora příjmu pro udržitelnost (BISS)

Konkrétní podmínky poskytnutí této platby jsou uvedeny v NV č. 83/2023 Sb. Žadatel o tuto platbu musí být od roku 2023 aktivním zemědělcem podle čl. 4, odst. 5 nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) č. 2021/2115 a současně zemědělským podnikatelem ve smyslu § 2e–2h a zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství. Další důležitou podmínkou je dodržení minimální výměry, která činí v součtu všech dílů půdních bloků (DPB) v žádosti nejméně 1 ha. Dotčené DPB musí být vedeny na žadatele v Evidenci využití půdy podle užitelských vztahů (tzv. LPIS) nejméně od data podání žádosti do 31. srpna kalendářního roku, ve kterém žádá o platbu.

Poskytnutí platby BISS je mimo jiné podmíněno řádným obhospodařováním zemědělské půdy, dodržováním podmínek dobrého zemědělského a environmentálního stavu (DZES) a povinných požadavků na hospodaření (SMR), které dohromady tvoří podmínky podmíněnosti CC. Tato platba je poskytována výhradně z rozpočtu EU.

Sazba BISS pro rok 2025 byla stanovena ve výši 1 759,91 Kč/ha, výše roční obálky činila necelých 6,2 mld. Kč

b) Platba pro malé zemědělce (SF)

Cílem dotačního titulu je podpořit a stabilizovat malé zemědělce s výměrou do 10 ha půdy evidované v evidenci zemědělské půdy LPIS ke dni podání žádosti. Platba je však poskytována na maximálně 4 ha půdy. Tato dotace nahrazuje všechny ostatní přímé platby, nelze o ni tedy žádat společně s jinou přímou platbou. Zemědělec si může sám vybrat, co je pro něj výhodnější, zda platba pro malé zemědělce nebo zda raději požádá o ostatní přímé platby zvlášť.

Sazba platby pro malé zemědělce pro rok 2025 byla stanovena ve výši 6 883,97 Kč/ha, výše roční obálky činila téměř 87 mil. Kč

c) Doplnková redistributivní podpora příjmu pro udržitelnost (CRISS)

Podpora řeší některé slabé stránky českého zemědělství, především dlouhodobě nižší příjmy menších podniků, které by bez podpory nebyly životaschopné. Smyslem platby je lepší zacílení přímých plateb na malé a střední zemědělce, a to vzhledem ke všeobecně uznávané nutnosti prosazovat vyváženější rozdělování podpory malým a středně velkým subjektům. Platba je poskytována všem žadatelům na prvních 150 ha formou roční platby na hektar využívané zemědělské plochy. Podmínkou je nárok na základní platbu BISS. Nárok na tuto platbu bude mít každý žadatel bez ohledu na celkovou velikost obhospodařované zemědělské plochy.

Sazba CRISS pro rok 2025 byla stanovena ve výši 3 449,49 Kč/ha, výše roční obálky činila cca 4,6 mld. Kč.

d) Doplnková podpora příjmu pro mladé zemědělce (YF)

Jedná se o roční platbu na způsobilý hektar pro mladé zemědělce, kteří poprvé založili nový zemědělský podnik a kteří mají nárok na platbu v rámci základní podpory příjmu. Jedná se o doplňkový příjem po zahájení činnosti, který pomůže stabilizovat příjem mladých začínajících zemědělců. Tato platba je nastavena tak, aby novým mladým začínajícím zemědělcům zvýšila příjem na úroveň zaručující zachování životaschopnosti a konkurenceschopnosti jejich hospodářství. Jedná se tedy o doplňkovou platbu k ostatním přímým platbám. Toto se týká žadatelů, kteří podali první žádost o platbu v roce 2023. Ve spojení s ostatními přímými platbami se bude jednat o výrazně vyšší přímou platbu na hektar, která může přilákat k podnikání v zemědělství více nových mladých začínajících zemědělců. Žádost o tuto platbu je možné podávat po dobu pěti po sobě jdoucích let. V závislosti na roku, kdy byla poprvé podána žádost o platbu, existují dvě skupiny žadatelů s odlišnými podmínkami způsobilosti.

Sazba YF pro rok 2025 byla stanovena ve výši 2 378,75 Kč/ha.

e) Režimy pro klima a životní prostředí (Ekoschéματα, tzv. ekoplatby)

Ekoschéματα jsou novým nástrojem I. pilíře společné zemědělské politiky, který je pro zemědělce dobrovolný. Ekoschéματα v ČR obsahují Celofaremní ekoplatbu ve dvou úrovních – základní a prémiové, Ekoplatbu na podporu udržitelného hospodaření se živinami a dále Ekoplatbu na podporu pásového střídání plodin. Jejich cílem je podpořit způsoby obhospodařování zemědělské půdy, které vedou k ochraně a zlepšování životního prostředí a krajiny a které v neposlední řadě představují udržitelné hospodaření s přírodními zdroji.

Celofaremní ekoplatba

Základní stupeň celofaremní ekoplatby obsahuje řadu požadavků (podmínek), které si nelze volit samostatně a které zemědělec pro získání platby musí splnit na všech zemědělských kulturách, které obhospodařuje. Žadatel se dobrovolně zavazuje k plnění povinností základní celofaremní ekoplatby na celé jeho výměře a všemi zemědělskými kulturami, které obhospodařuje; tzn. pro účely provádění a platby základní celofaremní ekoplatby si nelze selektivně vybrat zemědělské kultury ani díly půdního bloku či jeho části. Při splnění podmínek má žadatel nárok na platbu na celou výměru, kterou obhospodařuje.

Sazba pro „Celofaremní ekoplatbu základní“ pro rok 2025 byla stanovena ve výši 1 578,37 Kč/ha.

Cílem prémiové celofaremní ekoplatby je navýšení zastoupení neproduktivních ploch v zemědělské krajině a přispění k ochraně vodních toků. Jedná se o nadstavbu celofaremní ekoplatby, žadatel současně plní podmínky základního stupně celofaremní ekoplatby. Pro poskytnutí prémiové celofaremní ekoplatby je zapotřebí, aby žadatel splnil podmínky pro poskytnutí základní celofaremní ekoplatby a zároveň vyčlenil z výměry zemědělské kultury standardní orná půda, travní porost nebo úhor na úrovni zemědělského podniku minimální podíl neproduktivních ploch 7 % ve stanovené kvalitě neproduktivních ploch. Žadatel o celofaremní prémiovou ekoplatbu musí podmínky vyčlenění neproduktivních ploch naplnit kompletně (jak požadované % neproduktivních ploch, tak i včetně všech stanovených podmínek, tzn. výjimka týkající se neproduktivních ploch platná pro základní celofaremní ekoplatbu neplatí pro podmínky platby prémiové celofaremní ekoplatby. V případě, že žadatel žádá o poskytnutí prémiové celofaremní ekoplatby a byl mu Fondem v evidenci využití půdy na části plochy DPB s druhem standardní orné půdy vymezen ochranný pás podél vodního toku, vyčlenění výhradně ochranné pásy podél vody typu prémiový. Žadatel dodržuje pravidla podmíněnosti a minimální požadavky pro použití hnojiv a přípravků na ochranu rostlin podle nařízení vlády upravujícího pravidla podmíněnosti plateb zemědělcům po celý kalendářní rok.

Sazba pro „Celofaremní ekoplatbu prémiovou“ pro rok 2025 byla stanovena ve výši 17 521,20 Kč/ha.

Ekoplatba na podporu udržitelného hospodaření se živinami

Ekoplatba podporující udržitelné hospodaření se živinami bude poskytována od roku 2025. Cílem ekoplatby na podporu udržitelného hospodaření se živinami je snížit ztráty dusíku (N) a fosforu (P) z půdy, při udržení základní půdní úrodnosti, a to v přímé návaznosti na hospodaření s organickou hmotou v půdě. Žadatel je povinen plnit stanovené požadavky základní celofaremní ekoplatby. Žadatel plní minimální požadavky pro použití hnojiv a přípravků na ochranu rostlin podle nařízení vlády upravujícího pravidla podmíněnosti plateb zemědělcům.

Sazba pro rok 2025 byla stanovena ve výši 201,49 Kč/ha.

Ekoplatba na podporu pásového střídání plodin

Pásové střídání plodin podporuje ochranu půdy, celoročně zvyšuje schopnost půdy přijímat dešťové srážky a pomáhá zadržovat vodu v krajině. Opatření podporuje také významně diverzitu krajiny, která je žádoucí v kontextu velikostní struktury českých zemědělských podniků. Vhodné využití pásového střídání plodin dokáže podstatným způsobem snížit erozní ohroženost půdy. Jde o technicky velmi náročný postup, jehož výsledkem je udržitelný produkční systém, který respektuje členitost krajiny,

aniž by docházelo ke smyvům ornice a pronikání hnojiv do spodních, či povrchových vod. Technologie tak podporuje trvale udržitelné zemědělství, které je šetrné k životnímu prostředí.

Sazba pro rok 2025 byla stanovena ve výši 9 490,65 Kč/ha.

f) Podpora příjmu vázaná na produkci (CIS)

ČR dlouhodobě podporuje citlivé sektory rostlinné a živočišné výroby v rámci přímých plateb. Mechanismus CIS umožňuje podporu vázat na skutečnou aktuální produkci, nikoliv historické údaje, a je u něj tedy zaručeno, že podpora bude alokována tzv. „živým producentům“.

Pro období 2023–2027 finanční prostředky v celkové výši 15 % roční obálky na přímé platby (průměrná roční částka cca 3,4 mld. Kč) směřují na podporu:

- brambor určených pro výrobu škrobu,
- chmele,
- ovocných druhů s velmi vysokou pracností,
- ovocných druhů s vysokou pracností,
- zeleninových druhů s velmi vysokou pracností,
- zeleninových druhů s vysokou pracností,
- cukrové řepy,
- bílkovinných plodin,
- chov telete masného typu,
- krávy chované v systému chovu s tržní produkcí mléka,
- chov ovcí a koz.

Podpora na produkci zeleninových druhů s velmi vysokou pracností (VVP) a vysokou pracností (VP)

Podmínky poskytování podpory na produkci zeleninových druhů s VVP a VP upravuje § 32 a § 33 nařízení vlády č. 83/2023 Sb., o stanovení podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům. V rámci podpory je pro každou skupinu zeleninových druhů stanovena výměra nejméně 1 ha plochy zemědělské půdy evidované v evidenci využití půdy podle užitelských vztahů (tzv. LPIS) jako druh zemědělské kultury „standardní orná půda“ nebo „plocha s víceletými produkčními plodinami (P)“ v případě chřestu, reвенě a křenu selského víceletého nejméně ode dne doručení žádosti SZIF do 31. srpna příslušného kalendářního roku. Další podmínkou poskytnutí podpory je stanovený minimální výsev či výsadba na hektar daného zeleninového druhu a prokázání minimální úrovně vlastních výnosů u zeleninových druhů hrách zahradní, kukuřice cukrová a ředkev. Průměrně bylo pro období 2023–2027 vyčleněno na odvětví zeleniny v rámci přímých plateb cca 115 mil. Kč ročně.

Podpora příjmu vázaná na produkci (CIS)						
Rok	Sazba platby na produkci zeleniny a výměra – VVP			Sazba platby na produkci zeleniny a výměra – VP		
2023	14 773 Kč/ha	7 487 ha	325 žádostí	5 236 Kč/ha	2 699 ha	106 žádostí
2024	13 473 Kč/ha	7 692 ha	350 žádostí	5 277 Kč/ha	3 070 ha	129 žádostí
2025	12 435 Kč/ha	8 038 ha*	359 žádostí*	5 165 Kč/ha	3 071 ha*	123 žádostí*

Pramen: MZe, odbor přímých plateb, směnný kurz v roce 2025 – 24,335 Kč/EUR

Poznámka: * bylo požádáno

Strategický plán SZP

Agroenvironmentálně-klimatická opatření (AEKO) – dle NV č. 80/2023 Sb., ve znění pozdějších předpisů

- **integrováná produkce zeleniny** – sazba 462 €/ha standardní orné půdy zařazené do titulu integrováná produkce zeleniny podle § 2 písm. j) bodu 1, na kterém žadatel plní podmínky podle § 24. Min. výměra pro zařazení činí 0,5 ha s druhem zemědělské kultury standardní orná půda.

Rok	Počet žádostí a podporovaná výměra	Předpokládaná výše požadovaných finančních prostředků
2023	proplaceno 45 žádostí na 3 828 ha	42,0 mil. Kč
2024	proplaceno 81 žádostí na 5 906 ha	66,0 mil. Kč
2025	podáno 91 žádostí na 7 064 ha	82,0 mil. Kč

Pramen: MZe

- **integrováná produkce víceletých produkčních plodin** – podporované druhy chřest, rebarbora a křen selský víceletý – sazba 462 €/ha plochy s víceletými produkčními plodinami zařazenými do titulu integrováná produkce víceletých produkčních plodin podle § 2 písm. j) bodu 2, na kterém žadatel plní podmínky podle § 24. Min. výměra pro zařazení činí 0,5 ha s druhem zemědělské kultury plocha s víceletými produkčními plodinami.

Rok	Počet žádostí a podporovaná výměra	Předpokládaná výše požadovaných finančních prostředků
2023	proplacena 1 žádost na 1,05 ha	11 699 Kč
2024	proplaceny 2 žádosti na 221 ha	2,5 mil. Kč
2025	podány 2 žádosti na 231 ha	2,7 mil. Kč

Pramen: MZe

Strategický plán SZP

Ekologické zemědělství (EZ) – dle NV č. 81/2023 Sb., ve znění pozdějších předpisů

a) v rámci přechodu na ekologickou produkci

- sazba 780 €/ha standardní orné půdy, jde-li o pěstování podporovaného druhu zeleniny nebo speciálních bylin v systému ekologického zemědělství na celkové výměře nad 6 ha, na které žadatel plní podmínky podle § 11 odst. 2,
- sazba 1 294 €/ha standardní orné půdy, jde-li o pěstování podporovaného druhu zeleniny nebo speciálních bylin v systému ekologického zemědělství na celkové výměře do 6 ha, na které žadatel plní podmínky podle § 11 odst. 2.

b) v rámci ekologické produkce

- sazba 760 €/ha – standardní orné půdy, jde-li o pěstování podporovaného druhu zeleniny nebo speciálních bylin v systému ekologického zemědělství na celkové výměře nad 6 ha, na které žadatel plní podmínky podle § 11 odst. 2,
- sazba 1 251 €/ha – standardní orné půdy, jde-li o pěstování podporovaného druhu zeleniny nebo speciálních bylin v systému ekologického zemědělství na celkové výměře do 6 ha, na které žadatel plní podmínky podle § 11 odst. 2.

Rok	Počet žádostí a podporovaná výměra	Předpokládaná výše požadovaných finančních prostředků
2023	proplaceno 148 žádostí na 2 623 ha	40 mil. Kč
2024	proplaceno 480 žádostí na 3 976,47 ha	75 mil. Kč
2025	podáno 570 žádostí na 5 692 ha	109 mil. Kč

Pramen: MZe

Projektové operace PRV na období 2014–2022

Operace 4.1.1 Investice do zemědělských podniků

Dotace z této operace mohli čerpat všichni zemědělské podnikatelé na projekty od 100 tis. Kč do 75 mil. Kč výdajů v rámci 1., 3., 5. a 7. kola příjmu žádostí. Základní míra dotace v těchto kolech byla 40 %; tuto hranici bylo možné navýšit o 10 % u mladých začínajících zemědělců, u žadatelů hospodařících v oblastech s přírodními či jinými zvláštními omezeními („ANC oblasti“) o dalších 10 %. Maximální míra dotace byla tedy 60 %. V 10. kole příjmu žádostí, které bylo vyhlášené mimořádně v souvislosti s pandemií COVID-19, došlo k úpravě některých podmínek. Minimální částka výdajů, ze kterých je stanovena dotace, na jeden projekt byla zvýšena z původních 100 tis. Kč na 250 tis. Kč. Základní míra dotace byla 50 %, a bylo možné ji navýšit o 5 % u mladých začínajících zemědělců a o dalších 5 % u žadatelů podnikajících v ekologickém zemědělství. Maximální míra dotace byla 60 %.

Poslední 12. kolo příjmu žádostí o dotaci proběhlo v termínu 15. 6. 2021–13. 7. 2021. Částka celkových způsobilých výdajů na jeden projekt činila 250 tis. Kč až 30 mil. Kč. Základní míra dotace byla 50 %, a bylo možné ji navýšit o 5 % u mladých začínajících zemědělců a o dalších 5 % u žadatelů podnikajících v ekologickém zemědělství. Maximální míra dotace byla 60 %.

Pěstitelé ovoce a zeleniny mohli v tomto kole žádat o dotaci v těchto záměrech:

- b) rostlinná výroba (ovoce, zelenina včetně brambor, chmel, LAKR) – projekty do 2 mil. Kč včetně a zároveň žadatel hospodaří na maximálně 150 ha a splňuje definici MSP,
- l) rostlinná výroba (ovoce, zelenina včetně brambor, chmel, LAKR) – projekty do 30 mil. Kč.

Podpora zelinářský sektor bez brambor – celkem za 1.–12. kolo (stav k 31. 8. 2025)

Žádosti o dotaci	Celkem
Zaregistrované	884
Schválené	487
Částka dotace	1 542 151 730 Kč
Proplaceno žádostí	483
Částka dotace	1 472 746 907 Kč

Pramen: MZe, odbor Řídící orgán RV

Operace 4.2.1 Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů

Dotace z této operace mohly čerpat zemědělské a zpracovatelské podniky na investice do zařízení, která souvisejí se zpracováním zemědělských produktů a uvedením výrobků na trh. Základní míra dotace byla 40 %. V 10. kole (rok 2020) a 12. kole (rok 2021) příjmu žádostí byly mezi způsobilé žadatele přidány i velké podniky. Míra dotace pro všechny podniky se zvýšila na 50 %. Alokace byla vyčerpána. Další kola již nebyla vyhlášena.

Podpora ovoce/zeleniny – celkem za I.–II. kolo (stav k 31. 8. 2025)

Žádosti o dotaci	Celkem
Zaregistrované	1 658
Schválené	747
Částka dotace	1 693 318 577 Kč
Proplaceno žádostí	724
Částka dotace	1 590 672 989 Kč

Pramen: MZe, odbor Řídící orgán RV

Poznámka: nelze rozdělit do jednotlivých kategorií

Operace 6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců

Podpora byla určena pro mladé začínající zemědělce, tedy osoby do 40 let (včetně), které nepodnikají déle než 2 roky. Dotace se poskytovala na realizaci podnikatelského plánu ve výši maximálně 45 tis. €, což činí cca 1,2 mil. Kč.

Projektové intervence Strategického plánu Společné zemědělské politiky na období 2023–2027

Podpora ovoce a zeleniny je od roku 2023 možná z intervencí rozvoje venkova v rámci Strategického plánu Společné zemědělské politiky na období 2023–2027. Konkrétně zejména z intervencí 33.73 – Investice do zemědělských podniků, 34.73 – Investice do zpracování zemědělských produktů a 49.75 – Zahájení činnosti mladého zemědělce. První kolo příjmu žádostí o dotaci v těchto intervencích proběhlo v termínu 22. 8. – 12. 9. 2023. Další kolo příjmu žádostí o dotaci pro výše uvedené intervence proběhlo v rámci 6. kola příjmu, a to v termínu 14. 10. – 4. 11. 2025.

Poskytování podpor se řídí Pravidly, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace na projekty rozvoje venkova v rámci Strategického plánu SZP na období 2023–2027 a která vydává Ministerstvo zemědělství ČR na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2115. Úplné znění Pravidel je k dispozici v elektronické podobě na internetové adrese MZe <https://mze.gov.cz/spszp> a rovněž na stránkách Státního zemědělského intervenčního fondu <https://szif.gov.cz>.

Intervence 33.73 – Investice do zemědělských podniků

Způsobilým žadatelem je zemědělský podnikatel, který podniká v zemědělské výrobě v souladu se zákonem č. 252/1997 Sb. Výše dotace je 40 % výdajů, ze kterých je stanovena dotace, kterou lze navýšit o 10 % pro mladé začínající zemědělce a o dalších 10 % pro ekologické podnikatele. Maximální výše dotace na jeden projekt je 25 mil. Kč.

Intervence je rozdělena na jednotlivé záměry, přičemž pěstitelé ovoce a zeleniny mohou žádat v těchto záměrech:

- b) projekty do 2 mil. Kč včetně a zároveň žadatel hospodaří na maximálně 150 ha a splňuje definici MSP; Rostlinná výroba,
- g) Rostlinná výroba.

Podporovány jsou tyto investice:

- výstavba a rekonstrukce nosných konstrukcí sadů včetně protikroupových a protidešťových systémů a ochranných sítí proti ptactvu,
- výstavba a rekonstrukce skladů a staveb pro sklizeň,
- pořízení potřebných technologií,
- výstavba a rekonstrukce skleníků, fóliovníků, kontejneroven,

- speciální mobilní stroje,
- nádrže na zadržení srážkových vod ze střech.

Podpora pro zelinářský sektor bez brambor – celkem za 1.–4. kolo (stav k 31. 8. 2025)

Žádosti o dotaci	Celkem
Zaregistrované	384 (922 858 645 Kč)
Schválené	181 (dalších 29 žádostí za 69 011 611 Kč je doporučeno, ale ještě nedošlo k jejich schválení)
Částka dotace	414 295 339 Kč
Proplaceno žádostí	47
Částka dotace	69 412 051 Kč

Pramen: MZe, odbor Řídící orgán RV

Intervence 34.73 – Investice do zpracování zemědělských produktů

Zpracovatelé a zájemci o zahájení zpracování mohou žádat o dotaci v záměrech:

- zemědělství podnikatelé, jejichž podíl příjmů ze zemědělské prvovýroby na celkových příjmech za poslední uzavřené účetní období činil více než 30 %,
- výrobci potravin nebo surovin určených pro lidskou spotřebu, nebo výrobci krmiv (v případě, že výrobce potravin nebo krmiv je zároveň veden v Evidenci zemědělského podnikatele, jeho podíl příjmů ze zemědělské prvovýroby na celkových příjmech za poslední uzavřené účetní období k datu podání Žádosti o dotaci musí činit méně než 30 %). Tito žadatelé musí splňovat definici mikro, malého nebo středního podniku,
- zemědělství podnikatelé a výrobci potravin nebo surovin určených pro lidskou spotřebu, nebo výrobci krmiv, kteří splňují definici velkého podniku.

Výše dotace činí 30 % výdajů, ze kterých je stanovena dotace, kterou lze navýšit o 10 % pro mladé začínající zemědělce a o dalších 10 % pro mikro a malé podniky. Částka výdajů, ze kterých je stanovena dotace, na jeden projekt činí minimálně 100 000 Kč. Maximální výše dotace na jeden projekt je 30 mil. Kč.

Podpora ovoce/zeleniny – celkem za 1.–4. kolo (stav k 31. 8. 2025)

Žádosti o dotaci	Celkem
Zaregistrované	170 (427 815 724 Kč)
Schválené	90 (dalších 44 žádostí za 121 155 169 Kč je doporučeno, ale ještě nedošlo k jejich schválení)
Částka dotace	226 843 226 Kč
Proplaceno žádostí	17
Částka dotace	49 100 674 Kč

Pramen: MZe, odbor Řídící orgán RV

Poznámka: nelze rozdělit do jednotlivých kategorií

Intervence 49.75 – Zahájení činnosti mladého zemědělce

Cílem intervence je napomoci generační obnově v zemědělství, tj. přilákat a udržet mladé zemědělce v sektoru a usnadnit jim začátky podnikání formou grantu na realizaci podnikatelského plánu k zahájení činnosti. Podnikatelský plán je souhrn činností souvisejících se zemědělskou výrobou, které žadatel/ příjemce dotace popíše v Žádosti o dotaci. Podpora pomůže rozjezdu podnikání mladých začínajících zemědělců, kteří snáze získají vstupní finanční prostředky pro vlastní hospodaření. V rámci výběru

projektů jsou preferovány zejména projekty zaměřené na zpracování vlastní produkce, na vybrané druhy výroby a komodit, nebo komplexnější projekty.

Intervence je rozdělena na dva záměry:

Záměr a) Muži

Záměr b) Ženy

Podpora je určena na realizaci podnikatelského plánu. Novinkou v 6. kole je zavedení sazbového systému poskytování dotační podpory. Mladí zemědělci tak již nemusí dokládat konkrétní výdaje, na které dotaci použili. Předmětem kontroly plnění podnikatelského plánu budou dosažené stanovené cíle žadatele a standardní produkce, nikoli konkrétní výdaje, jak tomu bylo u předešlých kol. Oprávněný žadatel je mladý začínající zemědělec, tedy osoba, která dosáhla ke dni podání Žádosti o dotaci věku 18 let a zároveň k témuž dni není starší 40 let (nedosáhla věku 41 let), dosáhla minimální zemědělské kvalifikace, nebo za stanovených podmínek dosáhne a zahajuje zemědělskou činnost poprvé jako vedoucí podniku.

Rozsah podpory – přímá nevratná dotace na realizaci podnikatelského plánu formou jednorázové částky ve výši 1 500 000 Kč, resp. 2 030 000 Kč v případě, že podnikatelský plán bude zahrnovat zpracování vlastní produkce. Jednorázová částka bude vyplacena předem, tzn. již po podpisu Dohody o poskytnutí dotace.

6. Společná organizace trhu v sektoru ovoce a zeleniny

6.1. Organizace producentů v rámci Společné organizace trhů (SOT) ovoce a zeleniny

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007, ve znění pozdějších předpisů.

- odkazy na nařízení (ES) č. 1234/2007 se považují za odkazy na toto nařízení a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013.

Princip podpor u uznaných organizací producentů ovoce a zeleniny činí **4,1 %** z hodnoty obchodované produkce organizace producentů (OP) s tím, že je-li součástí operačního programu opatření pro předcházení krizím, lze celková procenta navýšit na **4,6 %**. Finanční podpora je poskytována na uznatelné výdaje schváleného operačního programu jednotlivých organizací producentů. Výkonem správy, tj. schvalování a vyhodnocování operačních programů včetně přiznávání podpor, je pověřen SZIF.

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/891, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny, a doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, pokud jde o sankce uplatňované v uvedených odvětvích, a kterým se mění prováděcí nařízení Komise (EU) č. 543/2011, ve znění pozdějších předpisů.

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2017/892, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o odvětví ovoce a zeleniny a odvětví výrobků z ovoce a zeleniny, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1307/2013, kterým se stanoví pravidla pro přímé platby zemědělcům v režimech podpory v rámci společné zemědělské politiky a kterým se zrušují nařízení Rady (ES) č. 637/2008 a nařízení Rady (ES) č. 73/2009, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013, o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1305/2013, o podpoře pro rozvoj venkova z EZFRV a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení vlády č. 318/2008 Sb., o provádění některých opatření společné organizace trhu s ovocem a zeleninou, ve znění pozdějších předpisů. Nařízení vlády doplňuje přímo použitelné evropské předpisy (EU) č. 1308/2013, (EU) 2017/891 a (EU) 2017/892.

6.2. Nová Společná zemědělská politika (SZP) 2023–2027 pro organizace producentů (OP)

V rámci nové SZP 2023–2027 přecházejí podpory pro organizace producentů pod Strategický plán SZP.

Organizace producentů (OP) jsou i nadále uznávány podle **nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013**, ve znění pozdějších předpisů, včetně **nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2117**, kterým se mění nařízení (EU) č. 1308/2013.

Finanční podpora Unie je poskytována na uznatelné výdaje schváleného operačního programu jednotlivých organizací producentů a vychází z hodnoty obchodované produkce OP. Podpora činí **4,1 %** hodnoty obchodované produkce OP, která může být navýšena na **4,6 %**, pokud operační program OP obsahuje určitá opatření. Pro nadnárodní OP činí podpora **5 %** obchodované produkce, respektive **5,5 %** při splnění daných podmínek. Uznáváním OP, schvalováním a vyhodnocováním operačních programů a přiznáváním podpor je pověřen SZIF.

Financování a podmínky pro organizace producentů a jejich operační programy jsou nově stanoveny v těchto předpisech:

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2115, kterým se stanoví pravidla podpory pro strategické plány, jež mají být vypracovány členskými státy v rámci společné zemědělské politiky (strategické plány SZP) a financovány Evropským zemědělským záručním fondem (EZZF) a Evropským zemědělským fondem pro rozvoj venkova (EZFRV), a kterým se zrušují nařízení (EU) č. 1305/2013 a (EU) č. 1307/2013, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2022/126, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2115 o dodatečné požadavky na některé typy intervencí stanovené členskými státy v jejich strategických plánech SZP na období 2023 až 2027 podle uvedeného nařízení, jakož i pravidla týkající se poměru pro standard dobrého zemědělského a environmentálního stavu (DZES) I, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2116, o financování, řízení a monitorování společné zemědělské politiky a zrušení nařízení (EU) č. 1306/2013, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2022/127, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2116 o pravidla týkající se platebních agentur a dalších subjektů, finančního řízení, schválení účetní závěrky, jistot a použití eura, ve znění pozdějších předpisů.

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2022/128, kterým se stanoví pravidla pro uplatňování nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2116, pokud jde o platební agentury a další subjekty, finanční řízení, schvalování účetní závěrky, kontroly, jistoty a transparentnost, ve znění pozdějších předpisů.

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2022/129, kterým se stanoví pravidla pro typy intervencí týkajících se olejnatých semen, bavlny a vedlejších produktů vinifikace podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/2115 a pro požadavky týkající se informací, propagace a zviditelnění v souvislosti s podporou Unie a strategickými plány SZP.

Nařízení vlády č. 82/2023 Sb., o stanovení podmínek provádění společné organizace trhů organizacemi producentů, ve znění pozdějších předpisů.

Uznávání organizace producentů, poskytování podpory pro OP	Kontrolní systém jakosti ovoce a zeleniny (obchodní normy)
	▪ Nařízení Komise (EU) 2023/2429 ▪ Prováděcí nařízení Komise (EU) 2023/2430
▪ Nařízení EP a Rady (EU) č. 1308/2013 a (EU) 2021/2115 ▪ Prováděcí nařízení Komise (EU) 2017/892 ▪ Nařízení Komise (EU) 2017/891 a (EU) 2022/126 ▪ Nařízení vlády č. 82/2023 Sb.	Licence pro ovoce a zeleninu
	▪ Nařízení Komise (EU) 2016/1237 ▪ Prováděcí nařízení Komise (EU) 2016/1239 ▪ Nařízení EP a Rady (EU) č. 1308/2013

6.3. Školní projekt „Ovoce, zelenina a mléko do škol“ (School Scheme)

Od školního roku 2017/2018 došlo na úrovni EU k reformě dvou projektů Ovoce a zelenina do škol a Mléko do škol, které byly spojeny pod jeden společný právní rámec, a vznikl Školní projekt (Ovoce, zelenina a mléko do škol). Finanční rámec u jednotlivých projektů (tj. Ovoce a zelenina do škol a Mléko do škol) zůstává oddělený, každá část má svoji obálku.

Projekt „Ovoce a zelenina do škol“ vychází z hlavních záměrů stanovených EU pro sektor ovoce a zeleniny. Základním cílem projektu je přispět k trvalému zvýšení spotřeby ovoce a zeleniny, vytvořit zdravé stravovací návyky ve výživě dětí a bojovat proti dětské obezitě. Současně se předpokládají pozitivní dopady do sektoru zemědělství a posílení ekonomicky citlivého sektoru ovoce a zeleniny, který dlouhodobě čelí nepříznivému vývoji v této oblasti.

Úspěšné řešení projektu je postaveno na širokém partnerství mezi vzdělávacím úsekem, zdravotnictvím a zemědělstvím za účasti soukromého, veřejného a občanského sektoru. V projektu Ovoce a zelenina do škol jsou od školního roku 2022/2023 cílovou skupinou pouze žáci 1. stupně základních škol včetně dětí z přípravných tříd a z přípravných stupňů speciálních základních škol. Pro období 2017/2018 až 2021/2022 byla cílová skupina rozšířena i o žáky 2. stupně základních škol.

Zapojení škol a dětí

Školní rok	Počet zapojených škol	Počet zapojených dětí	Podíl z cílové skupiny dětí
2017/2018	3 935	906 110	97,5 %
2018/2019	3 964	920 992	97,5 %
2019/2020	3 981	928 185	96,9 %
2020/2021	3 991	930 839	96,3 %
2021/2022	3 992	928 159	95,7 %
2022/2023	4 001	563 054	97,6 %
2023/2024	3 964	563 985	97,3 %
2024/2025	3 960	572 056	96,9 %

Přehled čerpání finančních prostředků v rámci projektu „Ovoce a zelenina do škol“

Školní rok	Vyplacená podpora na Školní projekt v Kč	Z toho v Kč		Úspěšnost čerpání prostředků na projekt	Roční limit na žáka v Kč	
		Celkem	na produkty		na produkty	na DVO
2017/2018	311 345 027	288 884 989	35 818 847	98,1 %	319,90	45
2018/2019	319 650 518	281 336 423	37 937 694	98,4 %	306,90	45
2019/2020	287 923 638	253 626 653	33 531 190	88,0 %	304,80	45
2020/2021	308 321 660	272 583 476	35 400 265	92,3 %	311,00	45
2021/2022	288 083 934	258 164 946	29 221 764	94,55 %	282,00	45
2022/2023	133 578 611	115 971 576	17 456 462	97,23 %	208,80	34
2023/2024	139 760 134	124 040 025	15 440 371	96,67 %	220,90	34
2024/2025*	132 345 529	124 545 902	6 957 412	87,75 %	227,90	34

Poznámka: DVO = doprovodná vzdělávací opatření

* údaje k 16. 9. 2025

Žáci dostávali v souladu s Vnitrostátní strategií ČR a s přihlédnutím k Výživovým doporučením Ministerstva zdravotnictví pro obyvatele ČR zvláště produkty mírného pásma. Preferovány by měly být zejména domácí druhy ovoce, zeleniny a 100% ovocné a zeleninové šťávy a pyré. Nutnost doplňovat sortiment ovoce exotickými druhy bylo považováno za zpestření a rozšíření znalostí v rámci vzdělávacího obsahu zejména v návaznosti na přírodovědná a zeměpisná témata na prvním stupni základní školy. Od školního roku 2023/2024 je povinné dodávat minimálně 10 % produktů z ekologického zemědělství.

Podmínky pro Školní projekt jsou stanoveny v těchto předpisech:

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2017/39, kterým se stanoví pravidla pro uplatňování nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o podporu Unie na dodávky ovoce a zeleniny, banánů a mléka do vzdělávacích zařízení, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2017/40, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o podporu Unie na dodávky ovoce a zeleniny, banánů a mléka do vzdělávacích zařízení, a mění nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) č. 907/2014, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení Rady (EU) č. 1370/2013, kterým se určují opatření týkající se stanovení některých podpor a náhrad v souvislosti se společnou organizací trhů se zemědělskými produkty, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení vlády č. 74/2017 Sb., o stanovení některých podmínek pro poskytování podpory na dodávky ovoce, zeleniny, mléka a výrobků z nich do škol a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění pozdějších předpisů.

6.4. Změny v předpisech EU pro kontrolu čerstvého ovoce a zeleniny

Kontrola čerstvého ovoce a zeleniny na vnitřním trhu ve všech stádiích obchodování, při dovozu nebo vývozu, ale i např. produkty určené ke zpracování, prošla v několika posledních letech legislativními změnami, které byly nezbytné pro zlepšení konkurenceschopnosti a tržní orientace. Cílem je dosažení udržitelné produkce konkurenceschopné na vnitřním i vnějším trhu, snížení výkyvů v příjmech producentů v důsledku krizí na trhu, zvýšení spotřeby ovoce a zeleniny v EU a pokračování ve snahách odvětví o zachování a ochranu životního prostředí.

Od 1. ledna 2025 vstoupila v platnost dvě nařízení, která nahradila nařízení (EU) č. 543/2011:

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2023/2429, kterým se doplňuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, pokud jde o obchodní normy pro odvětví ovoce a zeleniny, některé výrobky z ovoce a zeleniny a odvětví banánů, a zrušuje nařízení Komise (ES) č. 1666/1999 a prováděcí nařízení Komise (EU) č. 543/2011 a prováděcí nařízení Komise (EU) č. 1333/2011.

Prováděcí nařízení Komise (EU) 2023/2430, kterým se stanoví pravidla pro kontroly dodržování obchodních norem pro odvětví ovoce a zeleniny, některých výrobků z ovoce a zeleniny a odvětví banánů.

Obchodní normy

Obchodní normy slouží pro obchodování mezi členskými státy EU, dále pro dovoz ze třetích zemí a vývoz do třetích zemí. Stanovují i podmínky pro kontroly a označování produktů včetně země původu. Existují zvláštní obchodní normy a všeobecná obchodní norma.

Zvláštní obchodní normy:

Jsou platné pro jablka, citrusové plody, kiwi, salát, endivii kadeřavou letní a endivii zimní, broskve a nektarinky, hrušky, jahody, sladkou papriku (zeleninovou), stolní hrozny révy vinné, rajčata a banány. Zvláštní obchodní normy odpovídají normám přijatým Evropskou hospodářskou komisí Organizace spojených národů (EHK OSN), aby se zabránilo zbytečným překážkám v obchodu. Pokud není na úrovni Unie přijata zvláštní obchodní norma, měly by se produkty považovat za produkty splňující všeobecnou obchodní normu, pokud je držitel schopen prokázat, že produkty splňují platné normy přijaté EHK OSN.

Všeobecná obchodní norma

Všeobecná obchodní norma byla zavedena pro hodnocení podmínek jakosti pro každý produkt, pro který neexistuje zvláštní obchodní norma EU. Tato norma zahrnuje minimální požadavky na jakost, minimální požadavky na zralost, odchylky a označování země původu produktu (např. minimální požadavky na zralost jsou velmi všeobecné, odchylky jsou jednotně 10 % početních nebo hmotnostních produktů nesplňujících min. požadavky na jakost). V rámci této odchylky smí celkem nejvýše 2 % sestávat z produktů postižených hnilobou.

Směsi ovoce a zeleniny

U balení obsahující směs různých druhů ovoce a zeleniny nebo produktů, které nepřesahují čistou hmotnost 10 kg, musí být produkty jednotné jakosti a splňovat obchodní normy. Pokud produkty pocházejí z více členských států nebo ze třetí země, mohou být názvy zemí původu nahrazeny podle potřeby jedním z označení dle čl. 8 nařízení (EU) 2023/2429.

7. Státní zemědělský intervenční fond – opatření v rámci SOT

Výkonným orgánem pro opatření v rámci SOT pro sektor ovoce a zeleniny v ČR je SZIF. Provádí veškeré úkony a činnosti stanové zákonem č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, a dále pak v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 a v relevantních prováděcích předpisech EU. Jedná se např. o úkony spojené s kontrolou, s oběhem finančních prostředků vázaných na rozhodovací proces týkající se finančního vztahu producentů s institucemi EU, nebo vydávání vývozních a dovozních licencí. Informace lze získat na webových stránkách: <https://szif.gov.cz>.

Organizace producentů – poskytování finančních podpor pro pěstitele ovoce a zeleniny

Finanční prostředky může SZIF vyplácet pouze uznaným organizacím producentů (OP) včetně nadnárodních OP, které byly uznány na základě žádosti o uznání. OP se uznávají podle NEPR (EU) č. 1308/2013 a musí splňovat podmínky podle nařízení Komise (EU) 2017/891, (EU) 2017/892 a nařízení vlády č. 318/2008 Sb., nebo v rámci SZP 2023–2027 podle NEPR (EU) 2021/2115, nařízení Komise (EU) 2022/126 a nařízení vlády č. 82/2023, vše ve znění pozdějších předpisů.

Finanční podpora je poskytována uznaným OP na schválený operační program, který je strukturovaný na 3 až 5 let. Zahrnuje opatření vedoucí ke koncentraci nabídky, zlepšení jakosti a obchodní hodnoty produktů, propagaci, zajištění plánování produkce atd. Podpora je omezena stropem 4,1 % (4,6 %) obchodované produkce organizace producentů za referenční období a dále je poskytována ve výši 50 % nákladů na provádění opatření operačního programu z rozpočtu EU. V rámci SZP 2023–2027 mohou být operační programy až na 7 let a podpora pro nadnárodní OP je 5 % (případně 5,5 %). Organizace producentů mohou žádat o poskytnutí podpory na základě realizovaných výdajů v pololetních nebo ročních obdobích.

První organizace producentů byly uznané v roce 2006.

- **V roce 2024** bylo v ČR uznáno 16 OP, z toho dvě uznané nadnárodní OP (činnost ukončilo NATURE FRUIT, družstvo).
- **K 31. 8. 2025** je v ČR uznáno 15 OP, z toho dvě nadnárodní OP (činnost ukončilo G's Pěstitel, odbytové družstvo). V procesu uznávání za OP je ODBYTOVÉ CENTRUM pěstitelů brambor a zeleniny, družstvo. Seznam uznaných OP je uveden v příloze č. 5.

Finanční podpora pro OP ovoce a zeleniny (tj. od 1. 1. – 31. 12. daného roku) v Kč

Ukazatel	2020*	2021	2022	2023	2024	2025 (k 31.8.)
Vyplacená finanční podpora pro OP	115 270 561	109 093 292	133 112 718	169 549 512	164 546 491	113 933 211

Poznámka: * V roce 2020 byla vyplacena vyšší částka podpory než v předešlých letech, neboť byly vyplaceny pozastavené platby z roku 2018.

V roce 2024 organizace producentů ovoce a zeleniny v ČR (jejichž celkový počet producentů činil 162) disponovaly pěstební plochou dosahující celkem 9 704 ha (z toho výměra ovocných sadů činila 3 882 ha, výměra pro pěstování zeleniny 5 822 ha), ze kterých bylo vyprodukováno celkem 227 796 t ovoce a zeleniny v hodnotě 5 305 015 950 Kč. Organizovanost producentů zeleniny dle plochy tak dosahuje 53 %.

Vydávání licencí pro čerstvé ovoce a zeleninu

Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2016/1237 s platností od 1. října 2017 zrušilo povinnost dovozních licencí pro dovoz většinu čerstvého ovoce a zeleniny a výrobků z ovoce a zeleniny. Zrušení licenčních povinností se týká běžného dovozu za plné dovozní clo. Licenční povinnost nadále zůstává pro dovoz česneku a jiné cibulové zeleniny, čerstvé/ho nebo chlazené/ho, a výrobků nebo zeleninových směsí obsahující česnek nebo *Allium ampeloprasum*, vařených, zmrazených nebo prozatímne konzervovaných, a pro dovoz sušeného česneku, v rámci dovozních celních kvót řízených licencemi.

V roce 2024 byly vydány 4 licence pro dovoz česneku, k 31. 8. 2025 byly vydány 2 licence pro dovoz česneku. V letech 2024 a 2025 nebyly vydané žádné licence pro dovoz výrobků ze zpracovaného ovoce a zeleniny (houby).

8. Legislativa ČR vztahující se ke komoditě zelenina

Následující přehled právních předpisů zahrnuje výběr právních předpisů, týkajících se komodity zelenina:

Zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích, ve znění pozdějších předpisů

- prováděcí předpisy:

397/2021 Sb., o požadavcích na konzervované ovoce a zeleninu, skořápkové plody, houby, brambory a banány,

417/2016 Sb., o některých způsobech označování potravin,

172/2015 Sb., o informační povinnosti příjemce potravin v místě určení, ve znění pozdějších předpisů

366/2005 Sb., o požadavcích vztahujících se na některé zmrazené potraviny, ve znění pozdějších předpisů,

Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů

- prováděcí předpisy:

326/2025 Sb., o stanovení některých podmínek provádění mimořádné finanční podpory pro zemědělská odvětví zasažená nepříznivými klimatickými jevy a přírodními katastrofami v ČR,

83/2023 Sb., o stanovení podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům, ve znění pozdějších předpisů (poslední novela č. 81/2025 Sb.),

82/2023 Sb., o stanovení podmínek provádění společné organizace trhů organizacemi producentů, ve znění NV č. 275/2024 Sb.,

81/2023 Sb., o stanovení podmínek provádění opatření ekologického zemědělství, ve znění pozdějších předpisů (poslední novela č. 27/2025 Sb.),

80/2023 Sb., o stanovení podmínek provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření, ve znění pozdějších předpisů (poslední novela č. 41/2025 Sb.),

73/2023 Sb., o stanovení pravidel podmíněnosti plateb zemědělcům, ve znění pozdějších předpisů (poslední novela č. 80/2025 Sb.),

330/2019 Sb., o podmínkách provádění navazujících agroenvironmentálně-klimatických opatření, ve znění pozdějších předpisů,

44/2018 Sb., o podmínkách poskytování plateb pro přechodně podporované oblasti s přírodními omezeními, ve znění pozdějších předpisů,

- 74/2017 Sb., o stanovení některých podmínek pro poskytování podpory na dodávky ovoce, zeleniny, mléka a výrobků z nich do škol a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění pozdějších předpisů (poslední novela č. 28/2025 Sb.),
- 49/2017 Sb., kterým se mění některá nařízení vlády v souvislosti s přijetím nařízení vlády o stanovení požadavků podle aktů a standardů dobrého zemědělského a environmentálního stavu pro oblasti pravidel podmíněnosti a důsledků jejich porušení pro poskytování některých zemědělských podpor,
- 48/2017 Sb., o stanovení požadavků podle aktů a standardů dobrého zemědělského a environmentálního stavu pro oblasti pravidel podmíněnosti a důsledků jejich porušení pro poskytování některých zemědělských podpor, ve znění pozdějších předpisů,
- 76/2015 Sb., o podmínkách provádění opatření ekologické zemědělství, ve znění pozdějších předpisů,
- 75/2015 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření a o změně nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů,
- 50/2015 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování přímých plateb zemědělcům a o změně některých souvisejících nařízení vlády, ve znění pozdějších předpisů,
- 307/2014 Sb., o stanovení podrobností evidence využití půdy podle uživatelských vztahů (druhy zemědělské kultury), ve znění pozdějších předpisů (poslední novela č. 81/2025 Sb.),
- 318/2008 Sb., o provádění některých opatření společné organizace trhu s ovocem a zeleninou, ve znění pozdějších předpisů (poslední novela č. 275/2024 Sb.),
- 47/2007 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování jednotné platby na plochu zemědělské půdy a některých podmínek poskytování informací o zpracování zemědělských výrobků, pocházejících z půdy uvedené do klidu, ve znění pozdějších předpisů,
- 257/2006 Sb., kterým se mění NV č. 181/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek provádění společných organizací trhu, pokud jde o systém poskytování subvencí při vývozu pro zemědělské výrobky a zpracované zemědělské výrobky, ve znění pozdějších předpisů,
- 69/2005 Sb., o stanovení podmínek pro poskytování dotace v souvislosti s předčasným ukončením provozování zemědělské činnosti u zemědělského podnikatele, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (poslední novely č. 70/2025 Sb. a č. 218/2025 Sb.).

Zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zák. č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů

■ prováděcí předpisy:

- 16/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ekologickém zemědělství, ve znění pozdějších předpisů,
- 76/2015 Sb., o podmínkách provádění opatření ekologické zemědělství, ve znění pozdějších předpisů,
- 81/2023 Sb., o stanovení podmínek provádění opatření ekologického zemědělství, ve znění pozdějších předpisů (poslední novela č. 27/2025 Sb.).

Zákon č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmy a o její nápravě a o změně některých zákonů (ve znění pozdějších předpisů)

■ prováděcí předpisy:

- 295/2011 Sb., o způsobu hodnocení rizik ekologické újmy a bližších podmínkách finančního zajištění,
- 17/2009 Sb., o zjišťování a nápravě ekologické újmy na půdě.

Zákon č. 326/2004 Sb., o rostlinolékařské péči, ve znění pozdějších předpisů

■ prováděcí předpisy:

- 5/2020 Sb., o ochranných opatřeních proti škodlivým organismům rostlin, ve znění pozdějších předpisů,
132/2018 Sb., o přípravcích a pomocných prostředcích na ochranu rostlin, ve znění pozdějších předpisů,
327/2012 Sb., o ochraně včel, zvěře, vodních organismů a dalších necílových organismů při použití přípravků na ochranu rostlin, ve znění pozdějších předpisů,
207/2012 Sb., o profesionálních zařízeních pro aplikaci přípravků a o změně vyhl. č. 384/2011 Sb., 334/2004 Sb.,
206/2012 Sb., o odborné způsobilosti pro nakládání s přípravky, ve znění pozdějších předpisů,
205/2012 Sb., o obecných zásadách integrované ochrany rostlin.

Zákon č. 408/2000 Sb., o ochraně práv k odrůdám rostlin a o změně zákona č. 92/1996 Sb., o odrůdách, osivu a sadbě pěstovaných rostlin, ve znění pozdějších předpisů.**Zákon č. 219/2003 Sb., o uvádění do oběhu osiva a sadby pěstovaných rostlin, ve znění pozdějších předpisů**

■ prováděcí předpisy:

- 96/2018 Sb., o množitelských porostech a rozmnožovacím materiálu ovocných rodů a druhů a jeho uvádění do oběhu, ve znění pozdějších předpisů (poslední novela č. 246/2025 Sb.),
331/2017 Sb., o stanovení dalších odrůd ovocných druhů s úředně uznaným popisem, které se považují za zapsané do Státní odrůdové knihy, ve znění pozdějších předpisů,
129/2012 Sb., o podrobnostech uvádění osiva a sadby pěstovaných rostlin do oběhu, ve znění pozdějších předpisů (poslední novela č. 142/2025 Sb.),
378/2010 Sb., o stanovení druhového seznamu pěstovaných rostlin, ve znění pozdějších předpisů (poslední novela č. 127/2025 Sb.).

Zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů

■ prováděcí předpisy:

- 273/2021 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, ve znění pozdějších předpisů (poslední novela č. 18/2025 Sb.).

Zákon č. 156/1998 Sb., zákon o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd, ve znění pozdějších předpisů

■ prováděcí předpisy:

- 377/2013 Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv, ve znění pozdějších předpisů (poslední novela č. 227/2025 Sb.),
257/2009 Sb., o používání sedimentů na zemědělské půdě, ve znění pozdějších předpisů,
474/2000 Sb., o stanovení požadavků na hnojiva, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 477/2001 Sb., o obalech, ve znění pozdějších předpisů

■ prováděcí předpisy:

- 30/2021 Sb., o provedení některých ustanovení zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a jeho prováděcí předpisy.

Zákon č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle a nekalých obchodních praktikách při prodeji zemědělských a potravinových produktů, ve znění pozdějších předpisů (poslední novela č. 265/2024 Sb.).

9. Kontrola jakosti zeleniny a zeleninových výrobků

a) Výsledky kontroly jakosti a zdravotní nezávadnosti čerstvé zeleniny a čerstvých hub v roce 2024

V roce 2024 bylo u 277 kontrolovaných osob provedeno 873 kontrol zaměřených na dodržování jakostních požadavků a správnosti označování u čerstvé zeleniny a čerstvých hub. Bylo odebráno celkem 1 486 vzorků čerstvé zeleniny a hub, z nichž 331 (22,6 %) bylo vyhodnoceno jako nevyhovující požadavkům na jakost nebo označování. Nejvyšší počet nevyhovujících vzorků dle země jejich původu byl zaznamenán u vzorků původem ze států EU (131 vzorků, 39,6 % z celkového počtu nevyhovujících vzorků), dále u vzorků původem z třetích zemí (87 vzorků, 26,3 %) a nejméně u vzorků z ČR (68 vzorků, 20,5 %).

Z jednotlivých skupin čerstvé zeleniny a hub bylo nejvyšší procento vzorků, u nichž nebyly dodrženy požadavky na jakost nebo označování, zjištěno u plodové zeleniny (41,4 %). Vyšší procento nevyhovujících vzorků bylo zjištěno rovněž u zeleniny kořenové (28,1 %), cibulové (14,8 %), košťálové (7,3 %), listové a nat'ové (5,7 %).

Vzorky čerstvé zeleniny byly odebírány především v maloobchodě (71 % zkontrolovaných vzorků) a ve velkoobchodech (18,7 %). V maloobchodě byla zjištěna většina nevyhovujících vzorků (91,8 %). Ve výrobě byl podíl nevyhovujících čerstvé zeleniny minimální.

Nejčastějším nedostatkem u hodnocené čerstvé zeleniny a hub bylo nedodržení minimálních požadavků na jakost vyplývající z nařízení (EU) č. 543/2011. Byly zjišťovány plody napadené hnilobou nebo plísní okem viditelnou a dále plody s otlaky zasahujícími do dužniny. V případě nedostatečného označení čerstvé zeleniny bylo nejčastějším pochybením, že na obale nebo v místě nabídky nebyl uveden údaj o zemi původu, dále údaj s názvem odrůdy a třídou jakosti. Častým zjištěním bylo rovněž klamavé označení země původu nebo její uvedení zavádějícím způsobem, kdy nesouhlasil údaj o zemi původu uvedený v maloobchodě se skutečnou zemí původu.

Počet hodnocených vzorků čerstvé zeleniny a hub dle místa kontroly v rok 2024

Zelenina	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Cibulová	6	0	136	36,0	25	0	0	0	167	29,3
Kořenová	8	0	211	41,7	56	5,4	2	100,0	277	33,6
Košťálová	4	0	94	24,5	51	2,0	0	0	149	16,1
Listová a nat'ová	12	0	95	12,6	52	11,5	1	100,0	160	11,9
Lusková	2	0	4	25,0	6	0	0	0	12	8,3
Plodová	9	11,1	486	25,3	77	2,6	96	11,5	668	20,5
Řapíkatá	5	0	10	50,0	2	0	0	0	17	29,4

Zelenina	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Houby čerstvé	7	0	11	9,1	8	0	0	0	26	3,9
Microgreens	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0
CELKEM	54	1,9	1 055	28,8	278	4,3	99	14,1	1 486	22,3
Původ zboží										
ČR	47	2,1	249	26,9	34	0	1	10	331	20,5
EU mimo ČR	0	0	594	21,2	194	2,6	1	0	789	16,6
Třetí země	2	0	162	42,6	46	15,2	93	11,8	303	28,7
Neuvedeno	5	0	50	84,0	4	0	4	75,0	63	71,4

Pramen: SZPI

Přítomnost cizorodých látek (především reziduí pesticidů, chemických prvků) byla ověřena u celkem 650 vzorků čerstvé zeleniny a hub, z nichž bylo 27 vyhodnoceno jako nevyhovujících. Jedna šarže papriky (ČR) překročila povolený limit obsahu kadmia. V případě reziduí pesticidů se jednalo o vzorek papriky (ČR) a papriky bílé (Albánie), 2 vzorky ředkviček (Itálie), celeru (Polsko) a 2 vzorky květáku (Polsko, Velká Británie), 2 vzorky okurek (Řecko a Polsko) a koriandru (Thajsko). V případě 11 vzorků s překročením povolených reziduálních limitů se jednalo o chilli papričky z Vietnamu a Thajska, 4 vzorky bazalky pocházely z Thajska.

Počet vzorků čerstvé zeleniny a hub dle hodnoceného znaku v roce 2024

Zelenina	Počet analýz									
	Analytika		mikrobiologie		cizorodé látky		senzorika		značení	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Cibulová	0	0	1	0	38	0	107	29,0	97	34,0
Kořenová	1	100,0	8	75,0	116	2,6	136	47,8	93	45,2
Košťálová	0	0	1	100,0	90	2,2	43	18,6	55	32,7
Listová a naťová	0	0	6	0	116	5,2	35	28,6	22	31,8
Lusková	0	0	0	0	10	0	2	50,0	1	0
Plodová	3	33,3	8	0	240	3,3	385	22,9	315	20,3
Řapíkatá	0	0	0	0	8	0	9	55,6	6	33,3
Houby čerstvé	0	0	0	0	22	0	4	25,0	0	0
Microgreens	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
CELKEM	4	50,0	24	29,2	650	4,0	722	29,0	603	29,9

Pramen: SZPI

Certifikace čerstvého ovoce a zeleniny v roce 2024

V roce 2024 prováděla SZPI certifikaci čerstvého ovoce a zeleniny v souladu s požadavky nařízení Komise (EU) č. 543/2011. Certifikace čerstvého ovoce a zeleniny je prováděna pouze při dovozu či vývozu čerstvého ovoce a zeleniny ze třetích zemí, jedná se o kontrolu shody těchto produktů s obchodními normami. Osoba, která vyváží nebo dováží čerstvé ovoce a zeleninu (včetně čerstvých pěstovaných hub a skořápkových plodů) ze třetích zemí, je povinna tuto skutečnost nahlásit na příslušný inspektorát

SZPI. Bez platného osvědčení o shodě není možné danou šarží propustit do volného oběhu. Vydávání osvědčení o shodě s obchodními normami pro čerstvé ovoce a zeleninu je prováděno podle zákona č. 146/2002 Sb., o SZPI, ve znění pozdějších předpisů.

Při dovozu čerstvého ovoce a zeleniny určené k přímé spotřebě byly na jednotlivé inspektoráty hlášeny celkem 134 zásilky (z toho tvořilo 83 zásilek čerstvé ovoce a 51 zásilek čerstvé zeleniny). Inspektoři SZPI vystavili v roce 2024 celkem 104 certifikátů (68 certifikátů vystaveno při dovozu čerstvého ovoce, 36 certifikátů při dovozu čerstvé zeleniny). V případě jedné zásilky zeleniny nemohl být certifikát vydán z důvodu porušené jakosti produktů a zásilka nebyla propuštěna do volného oběhu. V roce 2024 nebyl realizován vývoz čerstvého ovoce a zeleniny s provedením kontroly shody s obchodními normami a nebyl vystavován certifikát o shodě s obchodními normami EU.

b) Výsledky kontroly jakosti a zdravotní nezávadnosti čerstvé zeleniny a hub za období I.–III. čtvrtletí 2025

V uvedeném období roku 2025 bylo provedeno celkem 429 kontrol u 160 kontrolovaných osob, kdy byla ověřována jakost a správnost označení u čerstvé zeleniny a hub. Prověřeno bylo celkem 753 šarží čerstvé zeleniny a hub, 122 šarží (16,2 %) bylo vyhodnoceno jako nevyhovující požadavkům na jakost nebo označování.

Počet hodnocených vzorků čerstvé zeleniny a hub dle místa kontroly za I.–III. čtvrtletí 2025

Zelenina	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Ostatní		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
Cibulová	6	0	40	20,0	13	0	1	100,0	60	15,0
Kořenová	10	0	109	30,3	38	0	1	100,0	158	21,5
Košťálová	3	0	55	12,7	29	3,4	0	0	87	9,2
Listová a naťová	7	0	54	5,6	31	9,7	3	0	95	6,3
Lusková	1	0	4	25,0	4	0	0	0	9	11,1
Plodová	7	0	201	26,4	56	0	29	3,8	290	18,6
Řapíkatá	3	0	16	12,5	6	0	1	100,0	26	11,5
Houby čerstvé	9	0	10	60,0	4	0	1	100,0	24	29,2
Microgreens	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0
CELKEM	47	0,0	492	23,0	181	2,2	33	15,2	753	16,2
Původ zboží										
ČR	42	0	118	20,3	21	0	1	0	182	13,2
EU mimo ČR	2	0	272	16,9	135	0,7	2	50,0	411	11,7
Třetí země	1	0	85	37,6	20	15,0	25	0	131	26,7
Neuvedeno	3	0	17	64,7	5	0	5	80,0	29	51,7

Pramen: SZPI

Nejvyšší počet nevyhovujících vzorků dle země jejich původu byl zaznamenán u vzorků ze států EU (48 vzorků, 39,3 %), dále u vzorků ze třetích zemí (35 vzorků, 28,7 %) a nejméně u vzorků původem z ČR (24 vzorků, 19,7 %). Stejně jako v předchozích letech bylo nejčastějším nedostatkem u hodnocené čerstvé zeleniny a hub nedodržení minimálních požadavků na jakost vyplývajících z nařízení Komise (EU) 2023/2429. Byly zjišťovány plody napadené hnilobou nebo plísni a dále plody s otlaky zasahujícími do dužniny či nečerstvé plody. V případě označení čerstvé zeleniny a hub bylo nejčastějším nedostatkem neuvedení údaje o zemi původu na obale nebo v místě nabídky, dále údaje s názvem odrůdy a třídou

jakosti a také informace o zemi původu. Přítomnost cizorodých látek (především reziduí pesticidů, chemických prvků) byla ověřena u celkem 382 vzorků čerstvé zeleniny a hub, z nichž 26 vzorků bylo vyhodnoceno jako nevyhovující (1,6 %).

c) Výsledky kontroly zdravotní nezávadnosti a jakosti zpracované zeleniny v roce 2024

V roce 2024 bylo u 91 kontrolovaných osob provedeno 159 kontrol zaměřených na dodržování jakostních požadavků a správnosti označování u zeleninových výrobků. Bylo odebráno celkem 232 vzorků. Jako nevyhovující bylo vyhodnoceno 59 vzorků (25,4 %). Nevyhovující vzorky pocházely nejčastěji ze třetích zemí (14 vzorků, 23,7 % z celkového počtu nevyhovujících vzorků), dále z ČR (13 vzorků, 22 %) a vzorků původem ze zemí EU (7 vzorků, 11,9 %). U 25 nevyhovujících vzorků nebyla země původu uvedena (42,4 %). K nejproblematictější skupinám zpracované zeleniny patřila konzervovaná zelenina (38 vzorků, 64,4 %), upravená chlazená zelenina (8 vzorků, 13,6 %), zpracované houby (6 vzorků, 10,2 %) a zmrazená zelenina (3 vzorky, 5,1 %). Kontroly zpracované zeleniny byly prováděny především v maloobchodě (68,5 %) a ve výrobě (21,6 % ze všech vzorků). Ve velkoskladech bylo odebráno pouze 7,3 % vzorků, v maloobchodě bylo zjištěno 57 nevyhovujících vzorků (96,6 %).

Počet kontrolovaných vzorků zpracované zeleniny dle místa kontroly v roce 2024

Zelenina	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Jiné*		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
konzervovaná	33	3,0	64	57,8	11	0	2	0	110	34,6
sušená	1	0	5	40,0	1	0	0	0	7	28,6
upravená, chlazená	1	0	26	26,9	1	0	2	50,0	30	26,7
protlaky	5	0	9	22,2	0	0	1	0	15	13,3
ost. výrobky	2	0	1	0	0	0	0	0	3	0
zprac. houby	8	0	22	27,3	4	0	1	0	35	17,1
zmrazená	0	0	32	9,4	0	0	0	0	32	9,4
CELKEM	50	2,0	159	35,8	17	0	6	16,7	232	25,4
Původ zboží										
ČR	27	0	26	50,0	1	0	1	0	55	23,6
EU mimo ČR	1	0	42	16,7	3	0	0	0	46	15,2
Třetí země	5	0	31	45,2	7	0	4	0	47	29,8
Neuvedeno	17	5,9	60	38,3	6	0	1	100,0	84	29,8

Pramen: SZPI

Poznámka: * restaurace, přeprava, suroviny

Nejčastějším nedostatkem bylo nedostatečné označování zeleninových výrobků. Při kontrole označování na obale nebo v místě nabídky nejčastěji nebyly uvedeny povinné údaje nebo nebyly uvedeny v českém jazyce. Častým důvodem nevyhovění byla přítomnost plísní, nesplněné smyslové požadavky a nevhodné podmínky skladování, a to zejména vyšší teploty prostředí u mléčně kvašené a upravené chlazené čerstvé zeleniny. Při kontrole jakosti zpracované zeleniny byl v roce 2024 zjištěn tartrazin ve sterilovaných okurkách a dále u 2 vzorků sušených hub byla zjištěna přítomnost *Bacillus Cereus*.

d) Výsledky kontroly jakosti a zdravotní nezávadnosti zpracované zeleniny za období I.–III. čtvrtletí roku 2025

Za toto období roku 2025 bylo provedeno celkem 90 kontrol u 52 kontrolovaných osob, kdy byla ověřována jakost a správnost označení u zpracované zeleniny. Prověřeno bylo celkem 140 šarží zpracované zeleniny a hub, nevyhovujících šarží bylo zjištěno 50 (35,7 %). Dle procentuálního zastoupení hodnocených vzorků podle jejich země původu tvořily největší podíl vzorky z ČR (30 %), dále pak vzorky pocházející z EU (16,4 %) a ze třetích zemí (13,6 %). U 40 % odebraných vzorků nebyla země původu uvedena.

Neproblematičtějším aspektem kontroly je označování (21 nevyhovujících vzorků). Nejčastějším nedostatkem bylo neuvedení povinných údajů nebo jejich absence v českém jazyce. Dále byly často nevyhovující senzorické vlastnosti výrobků a přítomnost plísní (12 vzorků). Důvodem nevyhovění byly nevhodné podmínky skladování (16 vzorků), zejména vyšší teploty prostředí při skladování zmrazené a kysané zeleniny. U 1 vzorku konzervované zeleniny byla analýzou zjištěna přítomnost nepovoleného konzervantu.

Počet kontrolovaných vzorků zpracované zeleniny dle místa kontroly za I.–III. čtvrtletí roku 2025

Zelenina	Výroba		Maloobchod		Velkoobchod		Jiné*		Celkem	
	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.	celkem	% nevyh.
konzervovaná	11	0	25	64,0	3	0	3	100,0	42	45,2
sušená	1	100,0	2	50,0	0	0	0	0	3	66,7
upravená, chlazená	5	0	19	42,1	1	0	1	100,0	26	34,6
protlaky	4	25,0	5	20,0	0	0	0	0	9	22,2
ost. výrobky	1	0	4	25,0	0	0	0	0	5	20,0
zprac. houby	0	0	6	66,7	2	0	1	100,0	9	55,6
zmrazená	9	0	37	32,4	0	0	0	0	46	26,1
CELKEM	31	6,5	98	43,9	6	0	5	100,0	140	35,7
Původ zboží										
ČR	19	5,3	21	66,7	0	0	2	100,0	42	40,5
EU mimo ČR	0	0	22	36,4	1	0	0	0	23	34,8
Třetí země	0	0	15	46,7	2	0	2	100,0	19	47,4
Neuvedeno	12	8,3	40	35,0	3	0	1	100,0	56	28,6

Pramen: SZPI

Poznámka: * restaurace, přeprava, suroviny

SVĚTOVÝ TRH

Situace na zahraničním i českém trhu byla v letech 2024 i 2025 ovlivněna řadou přetrvávajících globálních nejistot – trvající válkou na Ukrajině, napětím na Blízkém Východě a očekáváním zvolení nové politické reprezentace a administrativy v USA. Z hlediska počasí byl rok 2024 označen za nejteplejší rok v historii měření. Během tohoto roku se však nejen v Evropě vyskytovaly i extrémní výkyvy počasí – vydatné dešťové srážky, záplavy (např. Španělsko, Německo, ČR), extrémní vedra, velká sucha a zvýšené riziko výskytu škůdců a chorob. V roce 2025 zůstávají geopolitické hrozby, průběh počasí a vývoj obchodních politik zejména v USA a Číně hlavními faktory ovlivňujícími trhy.

Světová produkce rajčat dle WPTC

Dle údajů WPTC se v roce 2025 očekává pokles světové produkce rajčat na zpracování, a to o 13,6 % na objem 39,6 mil. t, avšak s rozdílným vývojem v jednotlivých hlavních producentech zemích. Největší nárůst produkce rajčat na zpracování bude pravděpodobně v Iránu, Egyptě, Kanadě a v Itálii, naproti tomu k největšímu poklesu dojde v Číně, dále rovněž ve Španělsku, Tunisku, Řecku a Portugalsku. V Alžírsku, Polsku, ČR a na Ukrajině se očekává spíše stagnace. Dle odhadů zůstane hlavním vývozcem rajčat na zpracování Maroko, jehož vývoz se zvýší zejména do Velké Británie.

Vývoj světové produkce rajčat na zpracování u vybraných hlavních producentů (tis. t)

		2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025 (odhad)	2025/2024 %
Z toho:	Celkem	37 206	38 402	39 184	38 398	44 380	45 848	39 619	-13,6
	Kalifornie	10 144	10 258	9 761	9 514	11 556	9 999	9 340	-6,6
	Čína	4 600	5 800	4 800	6 200	8 000	10 450	5 100	-51,2
	Turecko	2 200	2 500	2 200	2 350	2 700	2 700	2 400	-11,1
	Brazílie	1 200	1 421	1 525	1 632	1 650	1 650	1 600	-3,0
	Egypt	400	420	440	456	600	624	780	+25,0
	Alžírsko	800	800	1 000	1 200	1 350	1 300	1 300	0
	Tunisko	815	961	940	649	774	999	850	-14,9
	Chile	1 100	907	1 174	971	1 150	1 300	1 340	+3,1
	Rusko	552	515	523	638	660	670	650	-3,0
	Argentina	395	454	596	626	586	630	620	-1,6
	Kanada	434	438	399	548	520	493	547	+10,9
	Francie	154	136	164	142	160	168	173	+3,0
	Řecko	400	420	420	340	390	510	450	-11,8
	Portugalsko	1 410	1 262	1 596	1 414	1 500	1 500	1 350	-10,0
	Itálie	4 801	5 166	6 059	5 476	5 400	5 272	5 600	+6,2
	Španělsko	3 200	2 650	3 185	2 125	2 600	3 080	2 600	-15,6
	Polsko	175	175	175	175	250	400	400	0

Pramen: World Processing Tomato Council (WPTC) – Organizace spojující producenty rajčat, 2025

Evropský trh se zeleninou

Rok 2024 byl opět netradiční. Po stagnaci v posledních letech začala ekonomika zemí EU pomalu růst, přestože inflace byla stále ještě na vyšší úrovni. Z hlediska počasí byl rok 2024 nejteplejším v historii měření, zároveň se však vyskytovaly extrémnější srážky, které způsobovaly povodně. Proměnlivé počasí mělo vliv na vysoký výskyt houbových a plísňových chorob u porostů zeleniny.

Celková produkce zeleniny v EU v roce 2024 meziročně vzrostla o 6,0 % na 62,2 mil. t. V hlavních produkčních oblastech zeleniny, např. ve Španělsku, Německu a Polsku se zvýšila jen mírně, příp. stagnovala. Nejvýznamnějšími producenty zeleniny bylo Španělsko, kde produkce dosáhla 14,8 mil. t zeleniny, dále pak Itálie (13,9 mil. t), Francie (5,8 mil. t), Polsko (5,2 mil. t) a Nizozemsko (5,1 mil. t). Tyto státy tvoří více než jednu polovinu z celkové produkce zeleniny v rámci EU. Nejvíce se meziročně zvýšila produkce cibule (+11,0 % na 7,0 mil. t), mrkve (+6,0 % na 4,7 mil. t) a rajčat (+5,0 % na 16,8 mil. t).

Pěstební plochy polní zeleniny v **Německu** se v roce 2024 zvýšily o 2,9 % na 125,6 tis. ha, ze kterých se sklídilo téměř 4,0 mil. t zeleniny (tj. meziročně o 6,4 % více). Zvýšily se zejména plochy cibule (o 17,4 % na 17,7 tis. ha), bílého hlávkového zelí (o 15,9 % na 6,2 tis. ha), špenátu (o 11,9 % na 3,5 tis. ha) a brokolice (o 7,0 % na 3,4 tis. ha). Naproti tomu k poklesu pěstebních ploch došlo u zelených fazolek (o 9,1 % na 4,0 tis. ha) a zeleného hrášku (o 5,1 % na 3,6 tis. ha). Také v Německu pokračuje snižování počtu podniků zabývajících se pěstováním zeleniny. Počasí v Německu bylo v roce 2024 rozmanité – na jedné straně panovala vedra (od června do září) a na druhé straně vysoký úhrn dešťových srážek způsobil na mnoha oblastech povodně. V **Nizozemsku** se v roce 2024 produkce zeleniny meziročně zvýšila o 11,0 % na 5,3 mil. t. K největšímu nárůstu došlo u produkce rajčat na 829,0 tis. t, cibule na 1 803,0 tis. t a mrkve na 539,0 tis. t. Naproti tomu poklesla produkce papriky na 407,0 tis. t a salátových okurek na 416,0 tis. t. V Nizozemsku je také významná produkce zeleniny ve sklenících, jejichž plochy se sice mírně snížily na 4,2 tis. ha, avšak produkce byla vyšší o 5,0 % a činila 1,7 mil. t. Produkci zeleniny v **Polsku** negativně ovlivnilo v roce 2024 počasí. Začátek sezóny nebyl příznivý, byl deštivý a chladnější, koncem dubna a na začátku května byly porosty nejen zeleniny negativně ovlivněny mrazy. Léto bylo horké a suché bez dešťových srážek. Přesto produkce zeleniny v roce 2024 poklesla oproti minulému roku jen nepatrně a dosáhla celkových 3,8 mil. t. Nižší byla zejména sklizeň hlávkového zelí (591,0 tis. t), avšak sklizeň cibule se meziročně zvýšila o 6,5 % na celkových 639,0 tis. t a rovněž mrkve o 2,9 % na 627,0 tis. t.

PĚSTOVÁNÍ ZELENINY V ČR

Rok 2024 byl rokem, ve kterém průběh počasí českým zemědělcům většinou nepřál. Rok přinesl několik extremit, které postihly mnoho oblastí republiky – jarní mrazy, bouřky s přívalovými dešti a krupobitím na přelomu jara a léta, léto bylo suché a teplé, v září byly některé kraje postiženy povodněmi. Podzim byl pak suchý a teplý, první mrazy se vyskytly až v listopadu. Obecně v tomto roce nejvíce prospívala plodová zelenina (polní okurky a papriky), nejméně se dařilo košťálové a cibulové zelenině. Produkce zeleniny v krytých plochách probíhala celoročně, přes zimní energeticky nejnáročnější měsíce však některé podniky provoz omezovaly nebo přerušovaly.

Sezóna zeleniny v roce 2024 začala vzhledem k teplému počasí již velmi brzy. V některých oblastech komplikovaly jarní práce zamokřené půdy, neumožňovaly rané výsevy a výsadby. V květnu až červenci se na mnoha lokalitách vyskytly silné bouřky (supercely) doprovázené vichřicí, přívalovými dešti a krupobitím. Podle ZUČM bylo zasaženo cca 1 000 ha, nejvíce porosty cibule, ale také chřestu, listové, kořenové a brukvovité zeleniny, a to zejména na Mělnicku, Hradecku, Ústecku, Nymbursku, Kladensku a v některých oblastech jižní a střední Moravy. Letní měsíce byly na většině území bez dešťových srážek a s vysokými teplotami, což sice snižovalo infekční tlak některých škodlivých organismů, ale obecně neprospívalo některým zeleninovým druhům. Často se také v půdách podmačených po přívalových srážkách zelenina nástupem horkého počasí v podstatě „vařila“ na polích.

Horko a sucho letních měsíců vystřídalo v polovině září období extrémních dešťů (bouře Boris), které zasáhly většinu území Česka. Nejintenzivnější a dlouhotrvající srážky se vyskytly především v oblasti severní Moravy a Slezska. V důsledku srážek pak přišly povodně v téměř všech krajích ČR, z pohledu pěstitelů zeleniny byla situace nejhorší v kraji Moravskoslezském, Jihočeském, Středočeském, Ústeckém a Jihomoravském. Mimo povodní pak byla zelenina v různých lokalitách ČR poškozena kromě podmačením polí i záplavami. Mezi nejvíce poškozené patřily především porosty zelí pro průmyslové zpracování, porosty rajčat, chřestu a kořenové zeleniny. Zamokření půd komplikovalo sklizeň i kvalitu produkce, což se promítlo i na ztrátách při skladování.

Mezi netypické škody v roce 2024 patřily i škody způsobené ptáky. V některých lokalitách způsobily značné škody nejen holubi na sadbě košťálové zeleniny a kormoráni na rozvozech závlah, ale též rackové, kdy hejna těchto chráněných ptáků nalétávala na porosty zeleniny nakryté speciálními nakrývacími fóliemi. Škody byly lokálně velmi vysoké a představují nový rizikový faktor.

Pěstební plochy zeleniny (včetně dopočtu sektoru domácností) se v roce 2024 v porovnání s předchozím rokem téměř nezměnily a činily 15 195 ha. Nejmarkantněji meziročně vzrostla plocha cibule, dále pak česneku, petržele, hlávkového zelí, okurek nakládaček a mrkve. Ostatní sledované druhy zaznamenaly pokles ploch, přičemž k nejvýznamnějšímu snížení došlo u ředkviček, póru, celeru a květáku. Celková sklizeň zeleniny v roce 2024 dosáhla 323,3 tis. t, tj. o 6 % méně než v předchozím roce. K výraznějšímu zvýšení produkce došlo především u mrkve, salátů, česneku, dřeňového hrachu a též hlávkové kapusty. Naproti tomu se nejvýrazněji snížila produkce celeru, cibule, hlávkového zelí, okurek salátových, ředkviček a rajčat.

Vývoj osevních ploch konzumní zeleniny v ČR (ha)

Zelenina	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Celer	431	375	355	360	327	338	375
Cibule	1 854	1 853	1 897	1 813	2 035	2 281	2 281
Červená řepa	204	213	261	241	199	276	291
Česnek	372	536	365	317	393	466	408
Hrách dřeňový	1 246	1 474	1 793	1 691	1 113	1 057	1 305
Chřest	-	-	-	-	206	203	201
Kapusta hlávková	100	104	69	67	52	52	44

Zelenina	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Kedlubny	208	188	222	189	173	168	171
Květák a brokolice	326	336	370	337	268	228	230
Mrkev	795	832	915	905	848	860	947
Okurky nakládačky	339	351	254	258	265	262	246
Okurky salátové	31	20	45	28	26	18	42
Paprika	282	277	317	306	279	278	267
Petržel kořenová	268	255	310	318	242	272	263
Pór	8	14	26	49	57	43	37
Rajčata	135	293	302	197	156	230	155
Ředkvičky	224	350	302	474	754	617	737
Saláty	452	451	479	495	585	630	576
Špenát	324	366	480	542	488	515	475
Zelí hlávkové*	977	1 090	1 030	960	923	973	1 059
Ostatní zelenina	2 091	2 094	2 533	2 130	2 007	2 164	2 160
Zelenina celkem	10 667	11 475	12 325	11 678	11 396	11 924	12 271

Pramen: ČSÚ

Poznámka: údaje vždy k 31. 5. příslušného roku, údaje bez dopočtu sektoru domácností obyvatelstva,

*součet osevních ploch zelí hlávkového bílého a červeného; - údaj není znám

Sklizňová plocha zeleniny v ČR (ha)

Zelenina/rok	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Celer	472	525	467	502	546	448
Cibule	2 187	2 233	2 297	2 136	2 380	2 568
Česnek	532	683	544	456	564	597
Hrách dřeňový	1 300	1 593	1 807	1 638	1 221	1 196
Kapusta hlávková	140	152	113	101	99	98
Kedlubny	419	404	426	404	408	399
Květák a brokolice	366	379	404	337	322	279
Mrkev	1 104	1 178	1 246	1 224	1 195	1 201
Okurky nakládačky	946	1 036	979	1 005	980	995
Okurky salátové	254	256	273	263	278	268
Petržel kořenová	387	459	467	456	411	433
Pór	20	32	32	59	74	54
Rajčata	764	900	897	774	772	735
Ředkvičky	237	349	299	666	903	629
Saláty	677	680	716	676	721	704
Zelí hlávkové*	1 062	1 168	1 185	1 063	1 035	1 087
Ostatní zelenina	3 139	3 083	3 846	3 365	3 281	3 503
Zelenina celkem	14 007	15 111	16 001	15 124	15 190	15 195

Pramen: ČSÚ

Poznámka: údaje za zemědělský sektor s dopočtem sektoru domácností;

*zelí hlávkové bílé a červené

Celková sklizeň zeleniny v ČR (t)

Zelenina/rok	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Celer	14 915	18 447	16 873	16 940	15 512	13 563
Cibule	51 197	59 939	58 865	50 815	66 264	56 187
Česnek	2 393	2 618	2 318	1 644	2 250	2 533
Hrách dřeňový	3 680	5 458	5 941	5 064	3 113	3 213
Kapusta hlávková	2 157	2 526	2 191	1 699	1 759	1 791
Kedlubny	8 497	8 301	9 270	7 981	9 376	8 234
Květák a brokolice	5 374	5 309	6 687	4 993	5 128	4 918
Mrkev	36 063	43 722	44 155	39 556	39 377	41 411
Okurky nakládačky	18 642	17 595	21 940	24 618	23 755	22 811
Okurky salátové	7 189	4 963	6 279	7 386	15 894	11 540
Petržel kořenová	7 698	9 076	7 412	7 858	7 707	7 496
Pór	325	750	983	1 687	1 811	1 197
Rajčata	24 696	21 235	23 401	24 641	28 951	27 813
Ředkvičky	4 168	4 750	4 175	6 077	8 131	5 653
Saláty	16 259	16 439	20 869	12 283	15 899	17 325
Zelí hlávkové*	37 802	45 444	45 376	43 383	43 176	38 614
Ostatní zelenina	42 487	44 099	56 776	46 409	55 920	59 042
Zelenina celkem	283 541	310 673	333 513	303 034	344 023	323 341

Pramen: ČSÚ

Poznámka: údaje za zemědělský sektor s dopočtem sektoru domácností;

* zelí hlávkové bílé a červené

Průměrný hektarový výnos v ČR (ha/t)

Zelenina/rok	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Celer	31,61	35,14	36,10	33,72	28,43	30,25
Cibule	23,41	26,84	25,63	23,79	27,84	21,88
Česnek	4,50	3,83	4,26	3,61	3,99	4,24
Hrách dřeňový	2,83	3,43	3,29	3,09	2,55	2,69
Kapusta hlávková	15,43	16,59	19,31	16,85	17,69	18,18
Kedlubny	20,27	20,54	21,77	19,77	22,96	20,64
Květák a brokolice	14,67	14,00	16,54	14,81	15,93	17,66
Mrkev	32,66	37,12	35,43	32,33	32,96	34,48
Okurky nakládačky	19,71	16,98	22,41	24,48	24,25	22,92
Okurky salátové	28,30	19,38	22,96	28,04	57,09	43,10
Petržel kořenová	19,87	19,75	15,87	17,25	18,75	17,30
Pór	15,90	23,61	30,32	28,67	24,63	22,17
Rajčata	32,34	23,59	26,07	31,83	37,52	37,83
Ředkvičky	17,56	13,60	13,97	9,13	9,00	8,98
Saláty	24,01	24,19	29,13	18,17	22,04	24,59
Zelí hlávkové*	35,58	38,90	38,28	40,83	41,71	35,54

Pramen: ČSÚ

Poznámka: údaje za zemědělský sektor s dopočtem sektoru domácností;

* zelí hlávkové bílé a červené

Vývoj pěstování zeleniny v průběhu roku 2025

Sezónu roku 2025 charakterizoval poměrně příznivý vývoj počasí bez výskytu plošnějších výkyvů, a to v celé oblasti střední Evropy i v jižních pěstitelských zemích. Zeleniny se tak urodilo dostatek a v celkem dobré kvalitě. Na trhu jí byl poměrně přetlak, což negativně ovlivnilo především ve druhé polovině sezóny úroveň cen. Ekonomickou situaci pěstitelů ztížil také letošní vývoj cen u raných a konzumních brambor, které patří mezi hlavní doplňkové plodiny většiny pěstitelů zeleniny a bývají tak důležitým ekonomicky stabilizačním prvkem. Některé podzimní druhy zeleniny se nesklidily v důsledku kombinace nadúrody, nízkých cen a komplikací vyplývajících z chladného a deštivého počasí, jejich sklizeň se ekonomicky nevyplatila. Vzhledem k výskytu silných mrazů na konci listopadu zmrzly některé porosty pozdního zelí.

Zásadním problémem roku 2025 je nadále pracovní síla, a především stále rostoucí cena práce v ČR. Podíl nákladů na práci tak u některých náročnějších komodit přesahuje i 20 % celkových nákladů. Pěstitelé mají nedostatek sezónních pracovníků, situaci ztěžují i komplikace s jejich zaměstnáváním, především v souvislosti s pokračujícím válečným konfliktem na Ukrajině a byrokratickou zátěží.

Rok 2025 se po sérii sezón s méně příznivým vývojem počasí ukázal jako relativně vstřícný pro růst zeleniny, zejména ve druhé polovině roku. Přesto se i tentokrát objevily meteorologické extrémy – jarní mrazíky, bouře s intenzivními přívalovými dešti a krupobitím na přelomu jara a léta. Jaro, léto i podzim přinesly delší období chladnějšího a deštivého počasí. Sezóna v polních podmínkách tak trvala poměrně dlouho – od druhé poloviny února do poloviny listopadu. V letošním roce, na rozdíl od loňského, prosperovala kořenová, plodová a košťálová zelenina, dařilo se i listové a cibulové zelenině.

Zimní měsíce 2024/2025 proběhly bez rozsáhlých a dlouhotrvajících mrazů, což umožnilo dobré přezimování ozimých porostů bez výrazných škod či napadení škodlivými organismy. V souvislosti s tím jarní sezóna v polních podmínkách začala již velmi brzy, díky příznivému počasí ve druhé polovině února bylo možné zahájit jarní práce a zakládat rané druhy zeleniny. V oblastech s vyššími úhrny srážek však jarní práce komplikovalo zamokření půdy. Duben a květen přinesly první horka, ale také chladnější období i s výskytem mrazíků, což zpomalilo růst a vývoj již vysazených porostů. V jižních Čechách musely být vzhledem ke značnému poškození mrazíky přesety porosty zelí pro průmyslové zpracování. V některých lokalitách řešili pěstitelé poškození porostů v důsledku větrné eroze, v jiných lokalitách bylo poměrně sucho a závlaha se tak musela dohánět intenzivním zavlažováním.

V období květen–červenec zasáhly některé oblasti silné bouřky (supercely) doprovázené vichřicí, přívalovými dešti a krupobitím. Nejvíce postižené byly porosty raných brambor a salátů ve středních Čechách na Nymbursku. Následující období přineslo na většině území republiky střídání chladných období a období sucha a horka. Tlak škodlivých organismů byl poměrně nízký, více škůdců se vyskytovalo v momentech, kdy rostliny byly ve stresu ze sucha a horka, nebo v období s vydatnějšími dešťovými srážkami. S nástupem podzimu nastoupilo chladné počasí s častými srážkami, bez klasického „babího léta“, na které zelináři čekají. Pro mnoho podzimních zeleninových druhů je tento vývoj pozitivní, a to především pro košťálovou zeleninu. Nově založené porosty s krátkou vegetační dobou ale nevzešly nebo se u nich velmi zpomalil vývoj a růst a nestačily tak dorůst do požadované velikosti. Počasí na konci října a v listopadu těmto druhům ještě poměrně přálo, i přes občasný výskyt prvních mrazíků. U kořenové zeleniny sklizeň komplikovaly mokré půdy.

Košťálová zelenina

Výsadby **raných a poloraných odrůd konzumního zelí** byly na jaře ovlivněny květnovými mrazy. V jižních Čechách muselo být cca 15 ha porostů znovu přeseto a přesazeno. Během jarních a letních měsíců panovalo v některých lokalitách sušší počasí, přesto rané a letní porosty zelí, určeného převážně k prodeji v čerstvém stavu, poskytly poměrně dobrou úrodu. U pozdnějších odrůd se situace lišila podle regionu – výsevy a výsadby nejprve komplikovalo jarní sucho, později především chladnější léto a podzim. V podzimních měsících však zelí prospívalo velmi dobře, a to i přes nižší teploty; rostliny dorostly do požadované „kruhárenské“ velikosti pro průmyslové zpracování. Celkově lze konstatovat, že sklizeň roku 2025 bude díky příznivému vývoji podzimního počasí nadprůměrná.

Vývoj a kvalita **květáku a brokolice** jsou výrazně závislé na průběhu počasí v období zakládání a vývoje hlávek. Letošní rok byl z hlediska vývoje počasí příznivý. Jarní porosty, které bývají po výsadbě chráněny textilií, poskytly dobré výnosy a podařilo se je realizovat na trhu za dobré cenové situace. Letní období růst květáku i brokolice komplikovalo, vzhledem k vlhčímu počasí a nižším teplotám byly rostliny pod infekčním tlakem škůdců. Podzimní část sezóny umožnila většině porostů kompenzovat předchozí opoždění a hlávky, i přes chladné počasí, dorostly do požadované kvality. Pozdní sklizeň byla ukončena koncem října. Celková produkce květáku a brokolice bude v roce 2025 průměrná, v některých regionech i lehce nadprůměrná. Růst a vývoj porostů **kedluben** zpomalilo chladnější jaro, které následovalo po předchozích vyšších teplotách. V letních a podzimních měsících naopak rostliny díky dostatku vláhy velmi dobře prospívaly. Také letos pěstitelé zaznamenali časté napadení sadby bakteriálními chorobami a typickými škůdci košťálové zeleniny (molice, dřepčící). Tyto faktory snižovaly především tržní kvalitu kedluben, a to i v případech, kdy se poškození objevovalo jen na nekonzumních částech rostliny. Celková očekávaná úroda se pohybuje na úrovni průměru až mírného nadprůměru.

Cibulová zelenina

Výsevy **ozimé cibule** byly založeny do velmi dobrých podmínek a porosty přes mírnou zimu bez problémů přezimovaly. Lokálně ale vývoj narušily nadměrné dešťové srážky v září 2024, které komplikovaly počáteční růst. Celkový průběh počasí v roce 2025 cibuli převážně prospíval, i když se místy objevily houbové a plísňové choroby. V některých regionech způsobilo časté letní ochlazení se srážkami pomalejší dosoušení cibule na poli, což se následně odrazilo na finální kvalitě i na zvýšeném podílu ztrát při skladování. Pěstitelé hlásili také výskyty bakteriálních chorob, virových infekcí a netradičně i mšic. Celkově je však sklizeň ozimé cibule v roce 2025 nadprůměrná. Pozdnější výsevy **jarní cibule** byly ovlivněny a zpožděny v některých lokalitách ČR chladnějším a vlhkým průběhem jara a léta. Během léta se pěstitelé potýkali s tlakem hmyzích škůdců. Přesto se sezóna podobně jako u ozimé cibule vyvíjela příznivě a výsledná úroda je velmi dobrá. Celková sklizeň cibule v letošním roce tak je nadprůměrná. V letošním roce pěstitelé **svazkové cibulky** evidovali slabší napadení plísní cibulovou, v některých lokalitách byly ale porosty silně napadány savým hmyzem.

Výsadba **ozimého česneku** proběhla na konci roku 2024 v řadě oblastí nezvykle pozdě, nicméně porosty přezimovaly poměrně dobře. Jarní počasí (kombinace mrazů a lokálně sucha) spolu s následným chladnějším létem a vyššími srážkami zpomalilo růst a vývoj rostlin. Celková míra napadení škůdci a chorobami byla obvyklá a odpovídala průběhu počasí. U **svazkového česneku**, který tvoří většinu produkce členů ZUČM, dopadla sezóna průměrně. U suchého česneku se výrazněji projevilo napadení houbovými chorobami, sklizeň je však odhadována jako průměrná až nadprůměrná. **Pažitka i pór** byly v letošním roce napadány především hmyzími škůdci (časté byly mšice, třásněnky a také larvy osenic). Přesto výnosy odpovídají průměrným hodnotám a pěstitelé nehlásili potíže s odbytem.

Kořenová zelenina

Zakládání raných a jarních porostů **mrkve a petržele** proběhla v teplém předjarním počasí. Vývoj nejranějších porostů negativně ovlivnily silné mrazy v únoru, nízké teploty na počátku května pak zpomalily růst a vývoj rostlin. Podzimní sklizně v průběhu září a října opozdilo chladné a vlhké počasí, lokálně sklizně komplikovaly mokré půdy, kdy hrozí vzhledem ke komplikovaným podmínkám při sklizni vysoké riziko ztrát při skladování. Celková letošní sklizeň bude průměrná a lze očekávat ztráty během skladování. Výsadba **celeru** byla v letošním roce zahajována standardně. Letní průběh sezóny rostlinám příliš neprospíval – celer v horkých obdobích zpomaloval růst a porosty postupovaly pomaleji do další fáze vývoje. Naopak ve druhé polovině září a během října se díky dostatečné půdní vlhkosti pozdnější porosty určené k uskladnění výrazně zlepšily a dobře dorůstaly. Sklizeň celeru se očekává nadprůměrná, přesto část ploch bude muset být zaorána, protože bulvy dorostly do větších velikostí, než jaké jsou požadovány odběratelskými řetězci. Místy se stejně jako v uplynulých letech objevily problémy s napadením houbových chorob, které ovlivňovaly především kvalitu produkce.

Listová zelenina

Saláty byly v jarních měsících negativně ovlivněny chladnějším průběhem počasí, přesto poskytly dobré výnosy a celkově zaznamenaly nižší tlak škodlivých organismů. V letních měsících i přes závlahu zpomalovalo horké počasí růst rostlin a zvyšovalo se riziko výskytu houbových chorob. V některých regionech, zejména ve středních Čechách, navíc porosty poškodily srážky doprovázené krupobitím. Podzimní porosty se vyvíjely bez zásadnějších problémů. Celkově lze označit rok 2025 pro saláty jako průměrný. Odbyt byl po celou sezónu stabilní, ceny ale postupně klesaly, jelikož na trzích ve střední Evropě byl trvale dostatek zboží. Ozimé porosty **špenátu pro průmyslové zpracování**, založené během časného podzimu 2024, velmi dobře přezimovaly. Na jaře však chladné počasí a noční mrazíky zpomalily růst a oddálily první sklizně. Podzimní výsevy špenátu následně podpořil příznivý vývoj počasí a dlouhé, teplé období bez mrazů umožnilo velmi dobrý vývoj rostlin. Pěstitelé rozšířili pěstování špenátu určeného k celoroční sklizni pro přímou konzumaci jako listové zeleniny. Až na období extrémních letních veder si špenát během sezóny vedl dobře a poskytoval stabilní výnosy.

Plodová zelenina

Výsadba **paprik** probíhala v době, kdy stále hrozil výskyt jarních mrazíků, nicméně porosty v tradičních pěstitelských oblastech nebyly kriticky zasaženy. Přestože byla část sezóny chladnější a vlhčí, porosty paprik si vedly velmi dobře a neobjevily se ani výraznější problémy s tlakem škůdců. Celková sklizeň je tak letos nadprůměrná. Poptávka i cenový vývoj zůstávaly během celého roku relativně příznivé, i když ve druhé polovině sezóny ceny klesaly. Tuzemské papriky z krytých ploch byly na trhu prakticky celoročně. Plochy **rajčat pro průmyslové zpracování** zůstávají minimální, v praxi se jedná téměř výhradně o jeden zpracovatelský podnik, který si surovinu pěstuje sám pro vlastní potřebu. Podobně jako u paprik byl i vývoj počasí pro rajčata v roce 2025 příhodný a výskyt chorob a škůdců odpovídal běžné úrovni. Sklizeň se pohybovala mezi průměrným až mírně nadprůměrným výnosem. Výsevy **okurek** proběhly včas, avšak v řadě lokalit bylo jejich vzcházení zpožděno chladnějším a vlhčím počasím. Příznivé počasí v podzimních měsících umožnilo prodloužení sezóny, celkové výnosy se tak pohybují na průměrné úrovni. Plíseň okurková se výrazněji rozšířila až v pozdní části léta. V letních měsících zaznamenali pěstitelé slabší poptávku, která zůstala nižší po celou sezónu, což u okurek nakládaček lze vysvětlit kombinací běžného čerpání dovolených na počátku července a rostoucím podílem domácího samozásobení. Pěstování **vodních melounů** se v ČR dále rozšiřuje, avšak letošní ročník negativně poznamenalo chladnější počasí v letních a časně podzimních měsících. Rostliny často zcela pozastavily svůj růst, zvýšil se také výskyt virových chorob, výnosy proto budou spíše průměrné. Porosty **cuket** byly založeny v příznivých podmínkách, nicméně jarní a místy i letní chladné počasí zpomalovalo jejich vývoj. Nejvyšší výnosy se standardně dosahovaly v letních měsících, kdy zároveň obvykle klesá poptávka. V průběhu léta se objevilo výrazné napadení virovými chorobami, padlím a dalšími houbovými infekcemi. Teplý podzim

však podstatně prodloužil celkovou dobu sklizně. Podobně jako u cuket zpomalilo jarní chladné a vlhké počasí start vegetace dýní, zvláště teplomilnějších odrůd. V některých lokalitách se opakovaně projevil virové choroby, které při dlouhé sezóně dále zvyšují riziko deformací plodů a změn jejich zbarvení. Vlhké a mírné podzimní období prodloužilo sklizeň a umožnilo delší dozrávání. Celkové výnosy jsou průměrné až nadprůměrné, avšak v oblastech s vyšším výskytem viróz jsou nižší.

Lusková zelenina

Jarní porosty **hrášku na lusky** byly v některých regionech zasaženy chladnějším počasím a výskytem jarních mrazíků, což zpomalilo počáteční růst. V průběhu jara i léta se na vývoji rostlin podepsalo rovněž chladnější a vlhčí počasí. Přesto měl hrášek v letošním roce celkově příznivé podmínky, a tak sklizeň jak hrášku pro přímý konzum, tak pro průmyslové zpracování dosáhla průměrných až mírně nadprůměrných výnosů.

Struktura zelinářských podniků

Celkový počet pěstitelů tržní zeleniny v ČR v roce 2025 mírně klesl a činí 395. Potvrzuje se tak trend pokračující koncentrace pěstitelů a postupné konsolidace sektoru. Struktura se proměňuje směrem k profesionalizaci a stabilizaci středně velkých podniků. Z trhu postupně mizí nejmenší a málo stabilní pěstitelé, zatímco střední segment dlouhodobě posiluje. Největší podniky zůstávají z hlediska produkční kapacity klíčové, avšak jejich počet se postupně snižuje.

Nejvýraznější proměnou prochází skupina nejmenších pěstitelů do 5 ha. Podniky s výměrou mezi 5–50 ha naopak vykazují stabilní až zvyšující se trend, středně velké podniky s výměrou zeleniny 50–100 ha jsou spíše stabilní. Podniky z obou kategorií dlouhodobě mírně posilují a stávají se stabilním pilířem českého zelinářství. Jsou schopné lépe reagovat na ekonomické i klimatické podmínky a udržet konkurenceschopnost. Největší část produkce zeleniny (55 %) spadá do kategorie podniků s výměrou nad 100 ha zeleniny. I v této největší kategorii však dochází k postupné redukci počtu podniků, což může souviset s ekonomickými tlaky, náročností produkce i klimatickými riziky.

Struktura pěstitelů tržní zeleniny v ČR

Rozsah pěstování (ha)	Počet pěstitelů					Pěstební plocha (ha)				
	2021	2022	2023	2024	2025	2021	2022	2023	2024	2025
100,1 a více	30	30	28	27	25	6 863	6 758	6 568	6 139	6 142
50,1–100	20	20	20	26	20	1 824	1 598	1 586	1 745	1 737
30,1–50	24	23	23	20	24	1 149	987	1 021	768	943
20,1–30	21	18	22	31	29	657	574	458	758	704
10,1–20	41	38	39	41	48	613	542	531	564	657
5,1–10	67	65	66	58	65	495	454	439	401	441
1,1–5	148	146	154	185	181	396	358	407	524	477
ostatní	16	14	6	12	3	69	48	5	13	3
CELKEM	367	353	358	400	395	12 066	11 319	11 015	10 912	11 104

Pramen: ZUČM

Samozásobení domácností zeleninou

Dle oficiálních dat ČSÚ se objem zeleniny pěstované v domácnostech dlouhodobě pozvolna zvyšuje. V roce 2024 se plocha samozásobitelského pěstování rozšířila na 4 197 ha, což potvrzuje stabilní zájem obyvatel o vlastní produkci zeleniny. Podíl domácností na celkové produkci zeleniny v ČR tak dosáhl zhruba 27,6 %, zatímco v objemu sklizně odpovídá samozásobení přibližně 17 % celkové produkce.

Na základě víceletých šetření ZUČM odhaduje, že čerstvou zeleninu pěstuje asi 240 000 domácností s průměrnou pěstební plochou pohybující se okolo 50 m². Celkově to tak představuje celkovou užitkovou plochu cca 4 000 ha. Dá se předpokládat, že mírný růst bude pokračovat i v dalších letech. Domácí pěstování motivuje zejména kombinace vyšších cen potravin, celková inflace i snaha spotřebitelů mít k dispozici kvalitní, čerstvé a dohledatelné potraviny.

Samozásobitelské pěstování zeleniny má stále nejsilnější tradici v menších obcích a na venkově, ale postupně se prosazuje též ve městech, kde se zvyšuje zájem o komunitní zahrady a sdílené pěstební plochy. Nejčastěji pěstovanými druhy zeleniny je především plodová zelenina, jako jsou okurky nakládačky a salátové okurky, rajčata, papriky, cukety a dýně, a také zelenina nenáročná na pěstování jako např. saláty, česnek, cibule, kořenová zelenina, červená řepa či hrášek. V domácích zahradách lze nalézt také batáty, špenát, různé druhy listové zeleniny jako rukola, polníček, petržel, pažitka a tradičně rané a pozdní brambory.

Struktura prodeje zeleniny v ČR

Struktura prodeje zeleniny v Česku zůstává i v posledních letech prakticky beze změn. Tržní prostředí je dlouhodobě stabilní a výrazné přesuny v podílech jednotlivých odběratelů nenastávají. Dominantní podíl mezi odběrateli čerstvé zeleniny patří výhradně obchodním řetězcům – sítím supermarketů a hypermarketů, kde je každoročně uplatněno více než 75 % tuzemské produkce zeleniny. Tato skutečnost určuje i vývoj cen – vyjednávací síla českých pěstitelů je proti nadnárodním řetězcům velmi malá, a to i přesto, že jsou poměrně dobře organizovaní v organizacích producentů. Sdružování pěstitelů posiluje jejich postavení vůči obchodním řetězcům, umožňuje lepší a pružnější zásobení zeleninou po dobu sezóny. V odvětví ovoce a zeleniny působí tyto organizace již řadu let, nově se však do systému začínají zapojovat i producenti brambor.

Stále roste zájem zákazníků o přímý nákup – přímo u farmáře, na farmářské prodejně nebo prostřednictvím samosběrů. Pěstitelé zejména v okolí větších měst na tuto poptávku aktivně reagují: zakládají vlastní prodejny, rozšiřují nabídku prodeje ze dvora, provozují objednávkové systémy pro bedýnky a zpřístupňují rezervační portály k samosběrům. Často také vznikají lokální partnerství mezi zemědělci a dalšími podnikateli z regionu, aby mohli společně nabídnout širší sortiment a zvýšit tak atraktivitu svých prodejen či bedýnek.

Struktura prodeje a odbytu pěstované čerstvé zeleniny od profesionálních pěstitelů v ČR v roce 2024

Přímý odběratel	Upřesnění	Podíl
Obchodní řetězce (supermarkety a hypermarkety)	Nadnárodní řetězce, tuzemské supermarkety (včetně odbytových družstev/organizací producentů)	75 %
Velkoobchody	Dodávky pro řetězce, export (včetně odbytových družstev/organizací producentů)	10 %
Zpracovatelské kapacity	Konzervárny, zelárny, mrazírny, sušárny apod. (včetně odbytových družstev/organizací producentů)	10 %
Ostatní	Vlastní export, gastro sektor, dodávky pro hotely a restaurace, prodej ze dvora, farmářské trhy, samosběr, místní výkupy, veřejné stravování, vlastní spotřeba, ztráty apod.	5 %

Pramen: ZUČM

Produkce zeleniny z krytých ploch

V roce 2025 nebyly dostavěny žádné nové moderní kryté plochy pro produkci zeleniny, celková výměra těchto ploch pod sklem tak činí 62,3 ha. Většina krytých ploch je vybavena pěstebními světly. Nejvíce jsou skleníkové plochy využívány pro produkci rajčat, dále pak salátových okurek, paprik a jen minimum ploch je využíváno pro předpěstování sadby.

V tabulce nejsou zahrnuty výměry pěstebních ploch pod 1 ha, které slouží většinou pro pěstování doplňkového sortimentu jednotlivých farem.

Výměra moderních krytých pěstebních ploch pro pěstování rychlené zeleniny (ha)

Druh zeleniny	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Rajčata	45,1	46,6	49,9	49,9	49,6	49,6
Okurky	11,4	11,4	11,4	11,4	10,1	10,1
Papriky	*	*	*	*	1,6	1,6
Sadba	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Celkem	57,5	59,0	62,3	62,3	62,3	62,3

Pramen: ZUČM

Poznámka: * údaje nejsou známy

Produkce rajčat a okurek z tuzemských moderních pěstebních ploch putuje na trh téměř výhradně prostřednictvím odbytových organizací. Celkem 2 subjekty/farmy s produkcí zeleniny v krytých plochách mají mezinárodní certifikaci bezreziduální produkce „ZERO PESTICIDES“.

Tržní produkce zeleniny

V ČR nejsou statisticky sledovány plochy s produkcí zeleniny tržních pěstitelů, informace v tabulce jsou výsledkem šetření ZUČM. Údaje o rozsahu a objemu produkce tržní zeleniny obsahují i údaje o pěstování zelenin v následných sledcích.

Produkce tržní zeleniny se v roce 2024 meziročně snížila o 6,3 % a dosáhla objemu 212,3 tis. t. Na celkové produkci zeleniny v ČR v roce 2024 se tržní zelenina podílela téměř 66 %. Údaje o produkci zeleniny v tabulce jsou uváděny podle reálně dosahovaných výnosů, které jsou vyšší než průměrné výnosy udávané ČSÚ.

Přehled o tržní produkci zeleniny v ČR

Druh zeleniny	2023		2024		2025 (odhad)	
	ha	tuny	ha	tuny	ha	tuny
Brokolice ¹⁾	77	436	70	384	69	344
Celer bulvový	389	12 431	336	10 089	362	10 864
Celer řapíkatý	27	425	28	447	35	601
Cibule	2 175	56 551	2 150	48 599	2 129	57 494
Česnek	252	1 033	299	1 434	253	1 262
Fazol zahradní	19	58	8	33	17	69
Hrách zahradní	1 013	2 432	958	3 930	1 125	4 276
Chřest	199	398	196	294	193	386
Kapusta hlávková ¹⁾	58	857	49	628	43	650
Kapusta růžičková	0,4	1	0,2	1	0,2	1
Kedlubny ¹⁾	198	4 257	165	4 127	169	3 722
Kukuřice cukrová	715	3 719	899	5 572	749	3 894
Květák ¹⁾	201	1 910	145	1 882	152	1 877
Křen	28	110	25	62	50	125
Mrkev	914	33 810	836	30 516	925	34 217
Okurky nakládačky	251	8 825	247	9 607	236	10 608
Okurky salátové	24	425	14	233	21	332
Paprika	362	14 893	273	12 693	258	11 598
Pastinák	12	163	13	163	14	216
Pažitka	22	182	16	190	14	138
Petržel kořenová	290	3 706	268	4 293	260	3 902
Petržel nat'ová	27	213	23	231	28	276
Pór	56	1 125	41	915	37	657
Rajčata	90	1 576	114	796	113	2 042
Ředkvička ¹⁾	437	2 668	392	3 605	533	4 532
Řepa salátová	198	3 282	270	5 529	276	4 973
Saláty i barevné ¹⁾	583	9 792	629	10 438	549	8 778
Špenát ¹⁾	490	5 096	515	5 454	470	5 880
Zelí hlávkové bílé a červené	926	37 139	932	32 072	1 015	40 610
Zelí pekinské ¹⁾	84	1 604	84	1 709	90	1 627
Tykve	627	13 797	692	14 251	685	12 268
Zelenina ostatní	301	2 051	226	2 128	236	1 983
Celkem	11 015	226 602	10 912	212 302	11 104	229 899

Pramen: ZUČM

Poznámka: ¹⁾ Plodinu je možné pěstovat i jako druhý sled. Plocha i produkce ředkvičky převyšují údaje od ČSÚ, které provádí šetření v době, kdy ještě nemají pěstitele vysety všechny sledy.

Tržní produkce – tj. zboží, které se odbytje do obchodní sítě nebo pro zpracovatelský průmysl

Dle odhadů ZUČM došlo v roce 2025 k poklesu výměr především u košťálové zeleniny (mimo hlávkového zelí), paprik, salátů a česneku, zatímco plochy s ředkvičkami, okurkami salátovými, celerem nebo křenem se meziročně zvýšily. Sezónu charakterizoval poměrně příznivý vývoj počasí, a to v celé střední Evropě i v jižních zemědělských zemích. Zeleniny se tak urodilo dostatek v poměrně dobré kvalitě, to způsobilo mírný přetlak některých druhů na trhu, což však mělo negativní dopad – především ve druhé polovině sezóny – na vývoj cen. Nízké ceny zemědělských výrobců tak budou zásadní pro celkový ekonomický výsledek letošního roku.

Finanční vyjádření sklizně zeleniny

V roce 2024 vzrostly tržby za produkci tržní zeleniny oproti předchozímu roku o 8,4 % na hodnotu 3,45 mld. Kč. K tomuto zvýšení tržeb přispěly zejména vyšší sklizně některých druhů zeleniny v porovnání s rokem 2023. Výraznější nárůst tržeb nastal např. u česneku, hlávkové kapusty, kukuřice cukrové, okurek nakládaček, kvěťáku, petržele a salátů.

Porovnání finančního vyjádření tržní produkce zeleniny v ČR v letech 2021–2024 uvádí tabulka v příloze č. 3 této zprávy.

Trendy v pěstování zeleniny ve vztahu k potřebám trhu

Základní trendy v sektoru pěstování zeleniny vyplývají ze základních vlivů, které lze soustředit do následujících hlavních okruhů:

a) Kvalita zeleniny, ochrana spotřebitele, bezpečnost potravin

- Bezpečnost potravin a ochrana spotřebitele zůstává klíčovým požadavkem, s rostoucím tlakem trhu i legislativy se nadále zpřísňuje. Produkce zeleniny musí stabilně plnit limity pro kontaminanty, rezidua pesticidů (MLR) i těžké kovy. Rostoucí zájem spotřebitelů o původ a transparentnost výroby navíc nutí producenty ještě pečlivěji dokumentovat jednotlivé kroky pěstování, skladování a posklizňových úprav.
- Certifikace – GLOBALG.A.P., GRASP, IPZ při Svazu pro IPZ při ZUČM, „ZERO PESTICIDES“. Obchodní řetězce stále častěji vyžadují kombinaci více standardů najednou a pravidelné audity se staly běžnou součástí obchodních podmínek. Spotřebitelé zároveň požadují vyrovnanou velikost, jednotný tvar a barvu produktů, současně však roste segment zákazníků, kteří přijímají i „nestandardní“ zeleninu, pokud je jasně deklarovaná jako lokální, ekologicky příznivá, nebo alternativa omezující plýtvání.
- Obalové materiály a nakládání s odpady v celém řetězci od expedice po prodej – obalové technologie musí splňovat nejen hygienické a logistické parametry, což zahrnuje využívání recyklovatelných či opakovaně použitelných obalů, materiálů s nižší uhlíkovou stopou a minimalizaci používání jednorázových plastů podle legislativy EU. Důraz se klade také na snižování množství potravinového odpadu, ať už prostřednictvím optimalizace balení, prodlužováním trvanlivosti, nebo lepšího třídění produkce na standardní a nestandardní.

b) Ochrana životního prostředí a přírodních zdrojů

Evropská politika (Green Deal, Farm to Fork, Biodiverzita 2030) a národní Strategický plán SZP 2023+ stále zásadně ovlivňují směr vývoje zelinářství. Silným tématem je i klimatická adaptace – extrémy počasí

nutí pěstitele investovat do rozvoje a modernizaci závlah, protikroupových systémů, textilií, hutnějších sponů, přesného plánování výsevů nebo pěstování v krytých plochách. Voda se stává jedním z hlavních strategických zdrojů.

- Dlouhodobá ochrana půdy jako klíčový produkční faktor
V praxi to znamená postupné zavádění prvků regenerativního zemědělství – omezení eroze a zlepšování struktury půdy, podpora půdního života a zvyšování schopnosti půdy zadržet vodu. Pěstitelé zeleniny proto častěji pracují s mezplodinami, mulčováním a zakládáním porostů tak, aby zůstávaly co nejkratší dobu bez vegetačního krytu, a snižují počet těžkých přejezdů po pozemku. Tam, kde to provozní podmínky dovolují, se více prosazuje také precizní práce s organickou hmotou a postupy, které pomáhají obnovovat úrodnost půdy namísto jejího postupného vyčerpávání.
- Ochrana rostlin – spektrum povolených účinných látek se stále zužuje, některé klíčové pesticidy byly zcela staženy a další mají omezené použití. Pěstitelé proto častěji používají mechanické metody ochrany, a to především nakrývání textilií, sítě proti škůdcům, využívání přesnější mechanizace a precizní aplikace přípravků pouze do infikovaných míst. Vedle toho roste výzkum použití kombinace klasické ochrany s využitím biologických přípravků, přírodních extraktů, predátorských organismů a mikrobiálních kultur využitelných jak na poli, tak v krytých plochách.

c) Ekonomické vlivy, rentabilita pěstování

Celkově ekonomické trendy v zelinářství stále více směřují na efektivitu, modernizaci, snižování rizik a hledání nových příležitostí, jak výrobu stabilizovat a zlepšit její rentabilitu.

Typické směry jsou:

- digitalizace a precizní zemědělství (např. senzory kvality půdy, drony, precizní aplikace hnojiv),
- robotizace sklizně a práce při sklizni, v posklizňové úpravě, při skladování a v krytých plochách, která může do budoucna zmírnit závislost na sezónních pracovnících,
- zpracování části vlastní produkce (šťávy, sterilovaná zelenina, pickles, polotovary, farmářské produkty),
- rozšiřování produkce v krytých plochách, kde lze pěstovat zeleninu celoročně a lépe regulovat rizika,
- rozvoj alternativních prodejních kanálů (bedýnky, samosběry, prodej ze dvora apod.).

d) Obecné trendy v pěstování a uplatnění zeleniny na trhu

- Přirozenou součástí pěstování zeleniny je její sezónnost, ale teprve v posledních letech se stává trendem také na straně obchodu a spotřebitelů. Z hlediska trhu sezónnost podporuje zdravější nákupní návyky i ekologičtější spotřebu. Pro farmáře znamená také částečné snížení nákladů na produkci a větší jistotu odbytu v obdobích hlavních sklizní.
- Důraz na lokální a regionální produkci – lokální produkce umožňuje rychlé dodání produktů, čerstvost produktů a vyšší důvěru ve způsob pěstování. Tento trend zároveň posiluje místní zemědělství a ekonomiku, navíc se dobře propojuje s přímým prodejem, bedýnkovým systémem, farmářskými prodejny či samosběry, jejichž popularita nadále roste.
- Kvalita produkce a požadavky odběratelů – jedním z klíčových trendů je tlak na vysokou, vizuálně jednotnou kvalitu zeleniny a stabilitu dodávek. Řetězce vyžadují nejen vysoký standard vzhledu, ale také přesné objemy, pravidelné dodávky a dodržení technických a certifikačních podmínek. To vede k větší specializaci farem, koordinaci v rámci organizací producentů a přesnějšímu plánování sklizně.
- Posklizňová úprava, čerstvost a zpracování – pěstitelé investují do modernizace skladování, chlazení a třídění. Roste zájem o technologie, které prodlouží čerstvost a sníží ztráty. Silným trendem je také rozvoj vlastního zpracování, od balení listové zeleniny a přípravy salátových směsí po výrobu nakládaných či sterilovaných zelenin, kečupů či kysaného zelí. Tyto aktivity pomáhají farmám lépe zužitkovat i nestandardní části sklizně.

Druhov $\acute{a}$ skladba u n $\acute{a}$ s p $\acute{e}$ stovan $\acute{y}$ ch druh $\acute{u}$ zeleniny se z $\acute{a}$ sadn $\acute{e}$ nem $\acute{e}$ n $\acute{i}$. Dominantn $\acute{i}$ mi plodinami z $\acute{u}$ st $\acute{a}$ v $\acute{a}$ j $\acute{i}$ cibule, kořenov $\acute{a}$ zelenina a hl $\acute{a}$ vkov $\acute{e}$ zel $\acute{i}$. Zmenšuje se plocha t $\acute{e}$ ch plodin, kter $\acute{e}$ vyžaduj $\acute{i}$ vysok $\acute{y}$ pod $\acute{i}$ l ruční práce a nesou vysok $\acute{e}$ riziko ztr $\acute{a}$ t. Projevuje se tak $\acute{e}$ $\acute{u}$ stup od p $\acute{e}$ stovan $\acute{i}$ zeleniny pro pr $\acute{u}$ myslov $\acute{e}$ zpracov $\acute{a}$ n $\acute{i}$ vzhledem nedostatku zpracovatelsk $\acute{y}$ ch kapacit, co $\acute{z}$ je p $\acute{r}$ íklad dřeňov $\acute{e}$ ho hr $\acute{a}$ šku, rajčat a okurek nakládaček. Naopak roste z $\acute{a}$ jem o p $\acute{e}$ stovan $\acute{i}$ listov $\acute{e}$ zeleniny, salát $\acute{u}$, bylinek, „baby“ zeleniny a širok $\acute{e}$ skupiny tykv $\acute{i}$. V kryt $\acute{y}$ ch ploch $\acute{a}$ ch z $\acute{u}$ st $\acute{a}$ v $\acute{a}$ j $\acute{i}$ dominantn $\acute{i}$ rajčata a okurky, u menš $\acute{i}$ ch farem dopln $\acute{e}$ n $\acute{e}$ paprikami či lilky. Farmy v bl $\acute{i$ zkosti větš $\acute{i}$ ch aglomerac $\acute{i}$ čast $\acute{o}$ rozš $\acute{i}$ řuj $\acute{i}$ spektrum plodin a zavád $\acute{e}$ j $\acute{i}$ p $\acute{r}$ ím $\acute{y}$ prodej, zpracov $\acute{a}$ n $\acute{i}$ či samosběry. Specializovan $\acute{e}$ podniky se naopak v $\acute{i$ c $\acute{e}$ zaměřuj $\acute{i}$ na plodiny pro pr $\acute{u}$ mysl nebo pro gastro sektor.

INTEGROVANÁ PRODUKCE ZELENINY V ČR

Integrovaná produkce zeleniny (IPZ) je ekonomická produkce zeleniny vysoké kvality při uplatnění ekologicky přijatelných metod pěstování a minimalizace nežádoucích vedlejších účinků agrochemikálií při jejich používání. Klade důraz na zvýšení ochrany životního prostředí a lidského zdraví. Pěstitelé postupují podle „Pravidel pro integrovaný systém pěstování zeleniny“, dodržují metody správné zemědělské praxe, preventivní metody a metody signalizace, které umožní odhalení škodlivého činitele v porostu a následné cílené naplánování ochranného zásahu.

Svaz pro integrovaný systém pěstování zeleniny (Svaz pro IPZ), který je součástí Zelinářské unie Čech a Moravy (ZUČM), byl založen v roce 2005 jako dobrovolné sdružení pěstitelů. V tomto roce se začala zelenina pěstovat dle stanovených pravidel pro IPZ na 3 437 ha. V roce 2007 se zelenina v systému IPZ pěstovala již na 4 572 ha a po splnění podmínek dvouletého přechodného období dostali první pěstitelé právo označovat svou kvalitní produkci ochrannou známkou IPZ. Tato známka pěstitelům slouží k odlišení jejich kvalitní produkce od ostatní zeleniny dodávané na tuzemský trh.

V systému IPZ došlo v roce 2025 k dalším změnám, které potvrzují stabilní zájem pěstitelů o tento způsob hospodaření. Celkový počet subjektů zařazených v systému mírně klesl, přesto však vzrostla celková výměra ploch certifikovaných v režimu IPZ i u pěstitelů, kteří již mají právo používat ochrannou známku IPZ „OVOCE A ZELENINA S RODOKMENEM“.

V roce 2025 působilo ve Svazu pro IPZ celkem 71 pěstitelů, z toho 5 subjektů v přechodném období. Celková výměra obhospodařovaná dle zásad IPZ dosáhla 8 202 ha, z toho 744 ha připadá na čekatelé v přechodném režimu a 7 458 ha obhospodařovali pěstitelé s platným právem užívat ochrannou známku IPZ. Zelenina byla členy Svazu pro IPZ v roce 2025 pěstována na 6 065 ha, další plochy zaujímalý rané brambory (celkem 2 123 ha) a jahodník (14,5 ha).

Součástí systému jsou od roku 2024 rovněž moderní kryté plochy. V roce 2025 působilo v této kategorii 5 pěstitelů na výměře 25,4 ha, přičemž jde převážně o specializovanou produkci rajčat, paprik a okurek. Doplňkově byly v režimu IPZ pěstovány také jahodníky 6 pěstiteli hospodařících na 14,5 ha.

Právo užívat ochrannou známku IPZ „Ovoce a zelenina s rodokmenem“ bylo v roce 2025 uděleno 66 subjektům, což představuje jen mírný meziroční pokles, zároveň ale potvrzuje stabilní zájem pěstitelů o certifikaci produkce a o udržení vyšší transparentnosti směrem ke spotřebiteli. Hlavními plodinami v integrované produkci zůstávají cibule, mrkev, zelí, špenát a hrášek. Největší koncentrace ploch IPZ se opět nachází ve Středočeském kraji, významné zastoupení má i Jihomoravský a Královéhradecký kraj.

Součástí roku 2025 je také pokračující implementace aktualizovaných pravidel integrované produkce, přijatých Valnou hromadou Svazu pro IPZ v roce 2023. Tato pravidla reflektují úpravy související s režimem AEKO IPZPJ 2023+ (tj. Integrovaná produkce zeleniny, jahodníku, brambor a víceletých produkčních plodin) a doplňují nové povinnosti vyplývající ze změn legislativy i požadavků na produkční praxi. Nadále platí, že brambory a produkce z krytých ploch mají v rámci IPZ vlastní, specifické podmínky.

Rok	Pěstitelé zeleniny ČR v systému IPZ evidovaní na SZIF		Žadatelé o ochrannou známku IPZ evidovaní u ZUČM			
			Držitelé ochranné známky IPZ a Ovoce a zelenina s rodokmenem		Pěstitelé v přechodném období (čekatelé)	
	Počet pěstitelů	Plocha v ha	Počet pěstitelů	Plocha v ha	Počet pěstitelů	Plocha v ha
2015	84	6 165	56	5 077	8	486
2016	93	7 314	59	5 860	10	523
2017	96	7 116	65	6 235	5	177
2018	99	7 011	69	6 278	2	101
2019	94	6 917	68	6 512	4	83
2020	76	6 615	63	6 454	4	101
2021	86	7 236	67	6 520	4	155
2022	86	6 426	63	5 908	3	87
2023*	166	11 275	62	6 211	5	558
2024*	166	12 931	67	6 471	10	1 287
2025*	163	12 996	66	7 458	5	744

Pramen: SZIF, ZUČM

Poznámka: * včetně brambor

SKLADOVACÍ KAPACITY V ZELINÁŘSTVÍ ČR

V roce 2025 nedošlo k navýšení skladovacích kapacit. Ke změnám ve struktuře a kapacitě skladů u pěstitelů zeleniny dochází jen minimálně, výstavba a modernizace skladovacích kapacit představuje poměrně vysoké investiční náklady. V současné době (tj. listopad 2025) probíhá ukládání skladovatelných druhů do dlouhodobých skladů, proto kompletní údaje o celkovém množství naskladnění nejsou ještě známe. Lze však konstatovat, že celkové množství uskladněné produkce bude odpovídat běžnému dlouholetému průměru. U cibule i kořenové zeleniny může být jejich stabilita v průběhu skladování slabší, zejména kvůli napadání skládkovými chorobami v důsledku méně příznivých podmínek při jejich sklizních.

Struktura skladovacích kapacit v zelinářství ČR k 22. 11. 2025

Druh skladu	Počet pěstitelů vybavených sklady	Počet skladů	Skladovací kapacita v t	Naskladněno v t	Podíl z celkové kapacity skladů	Využití kapacity skladů
Chlazené sklady	44	66	50 940	-	34,9 %	60 %
Sklady s řízenou atmosférou	5	5	2 500	-	1,7 %	80 %
Větrané sklady	58	8	92 500	-	63,4 %	80 %
CELKEM	107	167	145 940	-	100,0 %	40 %

Pramen: ZUČM

Poznámka: sledovány jsou jen zkolaudované sklady bez provizorních a manipulačních skladů

ZPRACOVATELSKÝ PRŮMYSL V ČR

Ekonomickou rentabilitu pěstitelů zeleniny stále negativně ovlivňuje problém nedostatečné kapacity zpracovatelského sektoru v ČR. Některé závody byly v posledních letech nuceny omezit nebo zastavit provoz, zejména kvůli dramatickému nárůstu cen energií, vyšším nákladům na pracovní sílu, rostoucím nárokům na hygienu a technologie, nedostatečné rentabilitě u tradičních komodit (dřeňový hrášek, rajčata, okurky nakladačky). Tento útlum dále snižuje možnosti odbytu tuzemské produkce a tlačí pěstitele do rizika závislosti na jediných odběratelích. Některé zpracovatelské podniky naopak zahájily vlastní pěstování zeleniny pro zajištění suroviny (zejména hrášek, kukuřice cukrová, rajčata). Přesto je celková kapacita zpracování v ČR nedostatečná, a to zejména pro zmraženou a sterilovanou zeleninu a fermentované produkty.

V první polovině roku 2025 proběhlo roční statistické zjišťování nákupu ovoce a zeleniny pro zpracování a výrobu ovocných a zeleninových výrobků za rok 2024. Nákup veškeré zeleniny pro zpracování v roce 2024 byl 65 981 t, tzn. cca o 11 % nižší než v roce 2023.

Nákup čerstvé zeleniny pro výrobu zeleninových výrobků z tuzemska se v roce 2024 snížil o 2 % na 34 359 t, nákup ze zahraničí rovněž poklesl o 28 % na 18 889 t. Největší podíl v nákupu čerstvé zeleniny pro zpracování z tuzemska tvořil v roce 2024, podobně jako v minulých letech, nákup zelí bílého (34 %), který byl oproti minulému roku vyšší o 3 %. Výrazný podíl v nákupu čerstvé zeleniny pro zpracování z tuzemska tvořil i nákup okurek nakladaček (21 %), což byl při srovnání s předchozím rokem nárůst o 31 %. Naproti tomu nákup zeleniny ze zahraničí se snížil oproti předchozímu roku na 1/3, přičemž v nákupu tvořila největší podíl mrkev a karotka (22 %) a okurky nakladačky (18 %).

Pro výrobu zeleninových výrobků bylo v roce 2024 z tuzemska nakoupeno o 37 % méně upravené zeleniny než v roce 2023 (2 065 t), z toho nejvíce cibule suché, ale přesný údaj nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti údajů. Ze zahraničí se pro zpracování nakoupilo téměř 10 669 t upravené zeleniny, zeleninových protlaků a koncentrátů, což bylo o 10 % více než v roce 2023. Největší podíl z nákupu upravené zeleniny pro zpracování ze zahraničí tvořila podobně jako v minulých letech rajčata (23 %).

Nákup čerstvé zeleniny pro zpracování v ČR (t)

Zelenina	Nákup zeleniny původem						Nákupní ceny v Kč/kg bez DPH ¹⁾					
	z tuzemska			ze zahraničí			2022		2023		2024	
	2022	2023	2024	2022	2023	2024						
	od	do		od	do		od	do	od	do	od	do
Brokolice	*	*	-	*	-	-	*	*	*	*	-	-
Celer	1 667	1 184	812	1 086	929	621	4,17	6,35	5,74	7,75	6,51	9,06
Cuketa	175	*	*	-	-	-	3,07	5,10	*	*	*	*
Cibule suchá	842	497	336	*	825	349	7,82	18,91	12,29	28,81	13,73	22,89
Cibule nakladačka	-	-	-	535	*	*	16,80	16,96	*	*	*	*
Červená řepa	816	935	789	270	*	*	2,90	3,98	2,72	4,62	2,96	4,37
Česnek	*	*	*	-	-	-	*	*	*	*	*	*
Fazolka – lusky	-	*	-	-	*	-	-	-	*	*	-	-
Feferony	155	149	46	437	690	316	28,89	36,84	26,23	30,69	24,68	37,87
Hrášek – zrno	1 305	*	*	*	-	-	10,73	10,85	*	*	*	*
Kapusta hlávková	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Kopr	250	*	*	-	-	-	7,42	7,77	*	*	*	*

Zelenina	Nákup zeleniny původem						Nákupní ceny v Kč/kg bez DPH ¹⁾					
	z tuzemska			ze zahraničí			2022		2023		2024	
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	od	do	od	do	od	do
Křen	*	*	*	*	*	708	*	*	*	*	24,66	43,17
Kukuřice cukrová	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Květák	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Mrkev, karotka	4 523	4 231	2 758	3 157	4 116	4 127	2,52	9,31	3,50	8,78	4,20	10,19
Nat' (petrželová, celerová)	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Petržel	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Pastinák	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Okurky nakládačky	9 639	5 601	7 344	6 416	9 585	3 403	4,86	26,65	5,12	27,50	6,58	27,41
Okurky salátové	361	282	214	205	293	244	6,57	16,53	7,89	14,14	9,05	18,58
Paprika zelená	690	693	280	213	*	25	10,61	14,45	10,97	14,82	12,32	17,04
Paprika červená	1 766	1 607	1 426	952	939	810	15,18	27,24	18,00	29,02	23,93	29,16
Paprika beraní roh	990	439	443	184	279	152	19,92	21,12	21,54	25,16	20,83	25,50
Pór	2	*	*	27	23	16	10,03	40,66	18,65	42,65	16,12	61,82
Rajčata červená	1 300	*	*	*	*	*	5,73	31,04	*	*	*	*
Ředkev	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Saláty	1 157	*	*	2 520	3 431	3 179	6,20	153,93	10,27	69,01	8,12	122,39
Špenát	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Tykev	*	*	-	*	-	*	*	*	*	*	*	*
Zelí hlávkové bílé	11 753	11 232	11 588	2 370	2 017	2 199	3,15	8,22	3,63	8,46	3,96	9,38
Zelí hlávkové červené	1 570	1 745	1 293	899	840	511	4,44	7,06	5,06	8,35	7,12	11,73
Zelí pekinské	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*
Ostatní	771	*	124	*	*	*	6,90	26,87	*	*	12,08	132,38
Celkem	44 178	35 068	34 359	21 581	26 191	18 889	x	x	x	x	x	x

Pramen: MZe, Roční výkaz o nákupu ovoce a zeleniny pro zpracování a o výrobě ovocných a zeleninových výrobků

Poznámka: ¹⁾ nákupní ceny bez DPH jsou zveřejněny jako vážený aritmetický průměr cen, které uvedly jednotlivé podniky;

* nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti údajů dle zákona č. 89/1995 Sb., ve znění p. p.

Nákup zeleniny pro zpracování (zmrazená, sušená a jinak upravená)

Zelenina	Nákup zeleniny v t původem				Nákupní ceny v Kč/kg bez DPH ¹⁾			
	z tuzemska		ze zahraničí		2023		2024	
	2023	2024	2023	2024	od	do	od	do
Brokolice	*	*	*	*	*	*	*	*
Celer	28	29	*	*	25,85	27,66	23,89	25,08
Cuketa	-	-	*	-	*	*	-	-
Cibule suchá	*	*	818	604	14,90	31,38	20,26	56,13

Zelenina	Nákup zeleniny v t původem				Náкупní ceny v Kč/kg bez DPH ¹⁾			
	z tuzemska		ze zahraničí		2023		2024	
	2023	2024	2023	2024	od	do	od	do
Cibule nakládačka	*	*	358	*	18,71	22,52	*	*
Červená řepa	*	*	*	*	*	*	*	*
Česnek	9	*	280	396	60,79	76,94	59,10	154,29
Fazolka – lusky	-	*	*	*	*	*	*	*
Feferony	3	1	-	-	94,43	170,55	*	*
Hrášek – zrno	413	*	218	*	21,98	29,17	*	*
Kapusta hlávková	*	*	*	*	*	*	*	*
Kopr	4	4	*	*	199,57	210,21	241,00	241,15
Křen	*	*	*	-	*	*	*	*
Kukuřice cukrová	*	90	212	132	33,14	39,69	39,64	54,20
Květák	-	-	*	*	*	*	*	*
Mrkev, karotka	91	68	*	*	16,52	24,91	15,78	28,96
Nat' (petrželová, celerová)	*	2	*	4	*	*	65,43	147,59
Petržel	*	*	-	-	*	*	*	*
Pastinák	*	5	*	*	*	*	22,58	23,12
Okurky nakládačky	-	-	*	*	*	*	*	*
Okurky salátové	*	*	-	-	*	*	*	*
Paprika zelená	8	3	135	210	22,86	38,58	31,63	34,34
Paprika červená	*	8	*	545	*	*	31,23	73,45
Paprika beraní roh	-	-	-	-	-	-	-	-
Pór	*	*	*	*	*	*	*	*
Rajčata červená	143	*	3 407	2 500	33,29	49,79	30,79	45,15
Ředkev	-	-	-	-	-	-	-	-
Saláty	-	-	-	-	-	-	-	-
Špenát	*	11	*	*	*	*	17,42	30,75
Tykev	-	-	*	*	*	*	*	*
Zelí bílé	467	*	*	372	8,39	10,15	9,09	11,50
Zelí červené	-	-	-	-	-	-	-	-
Zelí pekinské	-	-	-	-	-	-	-	-
Ostatní	256	99	827	977	25,31	100,82	19,56	67,41
Celkem	3 270	2 065	9 740	10 669	x	x	x	x

Pramen: MZe, Roční výkaz o nákupu ovoce a zeleniny pro zpracování a o výrobě ovocných a zeleninových výrobků

Poznámka: ¹⁾ nákupní ceny bez DPH jsou zveřejněny jako vážený aritmetický průměr cen, které uvedly jednotlivé podniky;

* nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti údajů dle zákona č. 89/1995 Sb., ve znění p. p.

Z údajů vyplývá, že v roce 2024 činila celková výroba výrobků ze zeleniny 89 943 t, tzn. o 2 % méně než v roce 2023. Největší podíl z celkové výroby zeleninových výrobků tvořila, jako každoročně, výroba sterilované zeleniny (39 %), která však v porovnání s předchozím rokem klesla o 6 % na 35 436 t. Ze sterilované zeleniny se nejvíce vyrobilo, podobně jako v minulých letech, okurek nakládaček (cca 43 %), výroba se však od roku 2023 snížila o 13 %. Při srovnání s předchozím rokem se nejvýrazněji zvýšila výroba zpracovaných polotovarů z chlazené či čerstvé zeleniny (o 30 %). Ke zvýšení došlo u výroby kečupu (o 9 %) a tak v roce 2024 představovala 13% podíl z celkové výroby zeleninových výrobků. Rovněž výroba kysaného zelí se oproti minulému roku zvýšila o 6 %, naopak výroba sterilovaných směsí a salátů klesla cca na polovinu.

Výroba výrobků ze zeleniny v ČR včetně diaproductů

Zeleninový výrobek		Výroba v tunách				
		2020	2021	2022	2023	2024
Zmrazená zelenina a směsi (včetně špenátu)		28 955	*	*	*	*
Sterilované zeleninové směsi a saláty		12 798	12 549	10 839	8 815	4 194
Sterilovaná zelenina (kromě salátových směsí)		56 690	47 854	42 809	37 747	35 436
v tom	okurky nakládačky	27 555	23 045	22 477	19 663	15 108
	zelí sterilované ostatní	1 065	1 014	*	*	588
	zelí červené v kořeněném nálevu	3 605	*	2 759	510	3 250
	zelí bílé v kořeněném nálevu	10 640	8 755	7 723	7 044	8 690
	hrášek – zrno	*	3 293	*	*	*
	kukuřice cukrová	*	1 350	-	*	*
Kysané zelí		13 080	10 635	10 134	8 718	9 197
Sušená zelenina (včetně polotovarů ze sušené zeleniny)		*	*	*	*	*
Kečup		13 990	5 071	11 085	10 423	11 329
Rajčatový protlak		3 783	4 311	2 406	2 283	1 953
Dětská a kojenecká výživa		*	*	*	*	*
Zeleninové šťávy		*	548	497	*	*
Zpracované polotovary z chlazené nebo čerstvé zeleniny		15 535	15 473	8 196	8 651	11 273
z toho: – zeleninové směsi		13 916	13 894	5 924	6 270	7 143
Ostatní		6 064	2 238	2 875	2 763	6 327
Celkem		152 580	122 700	104 120	91 850	89 943

Pramen: MZe, Roční výkaz o nákupu ovoce a zeleniny pro zpracování a o výrobě ovocných a zeleninových výrobků

Poznámka: * nelze zveřejnit z důvodu ochrany důvěrnosti údajů dle zákona č. 89/1995 Sb., ve znění p. p.

DOVOZ ZPRACOVANÉ ZELENINY

Dovoz zpracované zeleniny a zeleninových výrobků se v roce 2024 meziročně zvýšil o 13,5 % na 226,5 tis. t, jeho hodnota vzrostla o 15,2 % na 8,0 mld. Kč. Dovoz ze zemí EU rovněž vzrostl, a to o 12,5 % na 194,1 tis. t zpracované zeleniny. Mezi největší dodavatele patřilo Německo (39,1 tis. t), následovalo Polsko (38,3 tis. t), Itálie (31,5 tis. t), Rakousko (16,9 tis. t) a Belgie (16,4 tis. t).

Dovoz ze třetích zemí do ČR se v roce 2024 zvýšil o 24 % v porovnání s předchozím rokem na 30,9 tis. t zpracované zeleniny. Jednalo se především o zmrazenou zeleninu, konzervovaná rajčata, okurky salátové a okurky nakládačky konzervované nebo upravené v octě, kečupy a jiné omáčky z rajčat, konzervované luštěniny, kysané zelí a konzervovanou cukrovou kukuřici. Největšími importéry byla Čína (13,8 tis. t), dále pak Egypt (7,4 tis. t), Turecko (2,8 tis. t), Ukrajina (1,6 tis. t) a Indie (1,2 tis. t).

Dovoz zpracované a konzervované zeleniny celkem

Název	2022		2023		2024	
	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
Zelenina vařená, zmrazená	66 349	1 492 659	68 753	1 757 464	73 558	2 008 090
Zelenina prozatím. konzervovaná	1 444	33 276	945	34 033	970	41 043
Zelenina sušená	4 698	397 848	4 251	384 313	4 579	453 824
Zelenina konzerv. v octě nebo kyselině octové	29 260	767 406	25 280	742 468	36 053	1 213 121
Rajčata konzerv., ne v octě	34 721	1 059 866	33 752	1 271 553	36 698	1 342 948
Šťáva z rajských jablek	881	10 318	1 213	13 072	1 293	24 505
Kečupy aj. omáčky z rajčat	23 632	821 118	23 441	979 569	23 128	987 144
Kukuřice konzerv. ne v alkoholu, neslazená	671	36 437	1 067	66 507	1 848	112 800
Zelenina konzerv. jinak než v octě, nezmrazená	43 458	1 356 388	40 736	1 513 202	48 346	1 835 428
CELKEM	205 114	5 975 316	199 448	6 962 520	226 473	8 018 903

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Dovoz vybraných skupin zpracované zeleniny v roce 2024 podle zemí

Ukazatel	Země	Množství v t
Zelenina vařená, zmrazená	Polsko	20 986
	Belgie	15 405
	Egypt	6 284
	Čína	6 216
	Slovensko	5 829
Rajčata konzervovaná, ne v octě	Itálie	20 009
	Německo	3 744
	Čína	3 064
	Polsko	1 799
	Španělsko	2 728

Ukazatel	Země	Množství v t
Zelenina konzervovaná jinak než v octě, nezmrazená	Maďarsko	9 146
	Itálie	9 137
	Německo	8 289
	Polsko	4 476
	Slovensko	3 968
Zelenina konzervovaná v octě nebo kyselině octové	Německo	20 515
	Rakousko	5 009
	Slovensko	2 754
	Turecko	2 424
	Polsko	2 090

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

VÝVOZ ZPRACOVANÉ ZELENINY

Vývoz zpracované zeleniny a zeleninových výrobků z ČR (včetně reexportu) dosáhl v roce 2024 téměř stejné výše jako v roce minulém, tj. 65,5 tis. t, avšak hodnota vývozu vzrostla o 7,3 % na 3,1 mld. Kč. Do zemí EU bylo vyvezeno celkem 64,1 tis. t. Největší objem zpracované zeleniny byl dodán na Slovensko (34,8 tis. t), dále pak do Rakouska (6,2 tis. t), Německa (5,7 tis. t) a Polska (3,3 tis. t).

Vývoz zpracované a konzervované zeleniny celkem

Název	2022		2023		2024	
	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
Zelenina vařená, zmrazená	17 944	671 262	20 342	806 269	19 303	842 781
Zelenina prozatímně konzervovaná	176	7 287	233	10 749	60	4 577
Zelenina sušená	3 645	85 470	745	62 557	2 106	88 233
Zelenina konzerv. v octě nebo kyselině octové	13 103	45 332	12 965	529 030	9 677	404 725
Rajčata konzervovaná, ne v octě	3 888	144 755	3 660	156 743	5 005	200 077
Šťáva z rajských jablek	196	3 135	117	2 483	161	3 372
Kečupy aj. omáčky z rajčat	16 567	536 780	15 003	569 414	15 624	653 037
Kukuřice konzerv. ne v alkoholu, neslazená	2 199	123 328	1 968	140 513	1 811	140 619
Zelenina konzerv. jinak než v octě, nezmrazená	10 042	521 665	10 607	607 071	11 770	757 488
CELKEM	67 760	2 139 014	65 643	2 884 829	65 517	3 094 908

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Vývoz vybraných skupin zpracované zeleniny v roce 2024 podle zemí

Ukazatel	Země	Množství v t
Zelenina vařená, zmrazená	Slovensko	9 888
	Maďarsko	1 662
	Rumunsko	1 573
Rajčata konzervovaná, ne v octě	Slovensko	3 243
	Německo	642
	Bulharsko	369
Zelenina konzervovaná jinak než v octě, nezmrazená	Slovensko	6 772
	Španělsko	1 275
	Německo	1 033
	Rakousko	760
Zelenina konzervovaná v octě nebo kyselině octové	Slovensko	6 821
	Německo	662
	Rumunsko	536

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Stejně jako v zahraničním obchodu s čerstvou zeleninou dosahuje ČR dlouhodobě záporného salda i v zahraničním obchodu se zpracovanou zeleninou. V roce 2024 se záporné saldo z hmotnostního hlediska meziročně opět zvýšilo o 20,3 %, z hlediska finančního vzrostlo o 20,8 %.

Saldo zahraničního obchodu se zpracovanou zeleninou České republiky

Jednotky	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Tuny	-125 028	-133 931	-141 986	-137 354	-133 805	-160 956
Tis. Kč	-2 664 457	-2 809 126	-2 955 306	-3 836 302	-4 077 691	-4 923 995

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Podrobnější údaje o dovozech a vývozech zpracované zeleniny a zeleninových výrobků jsou uvedeny v příloze č. 2 této zprávy.

SPOTŘEBA ZELENINY V ČR

Spotřeba zeleniny v hodnotě čerstvé v roce 2024 se meziročně zvýšila o 4,5 kg (+5,1 %). Zvýšila se spotřeba většiny druhů zeleniny kromě okurky salátové, hlávkového zelí a celeru.

Spotřeba zeleniny v ČR v hodnotě čerstvé (kg/osoba/rok)
tj. přepočet všech výrobků ze zeleniny na hodnotu zeleniny čerstvé

Rok	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025 (odhad)
Spotřeba	87,1	87,0	93,2	96,8	87,4	87,2	91,6	90,0

Pramen: ČSÚ

Poznámka: zahrnuje zeleninu listovou, kořenovou, košťálovou, plodovou, cibulovou, luskovou, která je určena na prodej spotřebitelům, výrobní spotřebu (např. na výrobu kysaného zelí, nakládaných okurek, zmrazených zeleninových výrobků atd.) i naturální spotřebu.

Na spotřebě jednotlivých druhů potravin, např. masa, ovoce, zeleniny, rýže, těstovin atd. se promítají měnící se stravovací zvyklosti obyvatel. Největší vliv na spotřebu potravin mají však ceny potravin, dané růstem cen energií, osiv, krmiv, hnojiv, přípravků na ošetřování zvířat a rostlin, vysokou marží obchodních řetězců a koupěschopností obyvatelstva. Je třeba vzít v úvahu i zdravotní osvětu, dostupnost jednotlivých druhů potravin na trhu a masivní reklamu.

Vývoj roční spotřeby zeleniny v hodnotě čerstvé (včetně výrobků) podle druhů na jednoho obyvatele v ČR v kg

Druh zeleniny	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Celer	2,2	2,1	2,5	2,8	2,8	2,6	2,2	2,0
Cibule	10,2	11,0	11,1	11,9	12,3	10,8	12,0	12,3
Česnek	0,8	0,9	0,8	0,8	0,9	0,8	0,7	0,8
Fazolové lusky	0,3	0,3	0,2	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3
Hrachové lusky*	0,8	0,6	0,6	0,8	0,8	0,7	0,5	0,6
Kapusta	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3
Kedlubny	2,3	2,1	2,1	2,5	2,2	1,8	1,8	2,0
Květák	2,6	2,8	2,3	2,3	2,7	2,7	2,2	2,7
Melouny	8,2	8,1	8,0	8,3	8,9	7,0	8,3	9,5
Mrkev	7,1	7,1	7,0	8,0	8,2	7,2	6,9	7,3
Okurky nakládačky	3,3	2,5	2,6	2,7	2,4	2,3	1,6	1,9
Okurky salátové	6,4	6,0	6,3	6,5	6,4	5,7	6,5	6,0
Paprika zelenin.	5,6	5,7	5,1	5,5	5,8	5,5	5,1	5,3
Petržel	0,9	1,0	1,1	1,2	1,1	1,0	0,9	0,9
Rajčata	11,2	11,8	12,0	12,0	12,6	12,0	11,8	12,8
Saláty listové	2,4	2,5	2,4	2,4	2,6	2,2	2,3	2,5
Špenát	1,2	1,2	1,0	1,2	1,0	1,1	0,7	0,8
Zelí hl. bílé a červené	8,0	6,8	6,9	7,5	7,5	6,7	6,5	6,1
Ostatní zelenina	11,3	11,3	11,7	12,9	14,5	13,1	14,0	14,1
Houby	3,0	3,0	3,1	3,5	3,3	3,8	2,7	3,4

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * vylouštěná hrachová zrna (zelený hrášek)

Pravidelná konzumace ovoce a zeleniny je obecně považována za důležitou součást zdravé a vyvážené stravy. Podle doporučení Světové zdravotnické organizace (WHO) by dospělí jedinci měli, kromě brambor a dalších škrobových hlíz, zkonsumovat denně alespoň 5 porcí ovoce a zeleniny, což představuje 400–600 g. Pravidelná konzumace chrání před srdečně-cévními nemocemi, cukrovkou, vysokým krevním tlakem a nádorovými onemocněními. Zelenina, podobně jako ovoce, je významným zdrojem řady látek nezbytných pro zdravou výživu lidí. Přesto jejich spotřeba nedosahuje dostatečné úrovně. V celosvětovém průměru se momentálně konzumuje výrazně méně ovoce a zeleniny, než je toto doporučené minimální množství. Předpokládá se, že většina lidí denně přijímá jen asi 20–50 % tohoto doporučeného množství.

CENOVÝ VÝVOJ ZELENINY V ČR

Ceny zemědělských výrobců

Ceny zemědělských výrobců v roce 2024 v meziročním porovnání klesly, index CZV u čerstvé zeleniny 2024/2023 činil 98,1. Meziročně se nejvýznamněji zvýšila CZV zejména u hlávkového červeného zelí, květáku, rajčat, celeru a salátových okurek. Nejviditelnější snížení CZV bylo zaznamenáno u cibule, mrkve, česneku a salátu.

Cenový vývoj v roce 2025 určoval především stav na evropském trhu, kde díky mimořádně vysoké úrodě panoval po celou sezónu výrazný nadbytek zeleniny.

Zatímco na jejím počátku byly ceny ještě relativně příznivé, s postupující sklizní v celé Evropě začaly výrazně klesat. Nejvíce to bylo patrné u cibule, hlávkového zelí, květáku a rajčat, které reagovaly na silný tlak nabídky v celém regionu.

Průměrné roční ceny zemědělských výrobců zeleniny v ČR (CZV v Kč/t)

Druh zeleniny	2020	2021	2022	2023	2024	2025*
Celer bez natě	10 684	11 176	13 191	14 485	16 284	16 072
Cibule suchá	7 486	7 100	8 661	13 466	11 363	10 391
Česnek	88 823	95 995	99 183	135 646	124 000	132 167
Kapusta hlávková	13 625	10 320	22 368	19 824	19 684	18 733
Kedlubny	30 900	28 694	30 679	37 949	38 594	39 295
Květák	21 215	17 661	24 457	23 969	32 265	21 412
Mrkev bez natě	7 734	8 013	8 742	10 931	9 788	9 616
Okurky nakládačky	-	21 667	-	-	40 667	-
Okurky salátové	23 203	22 442	23 948	23 913	30 891	28 823
Paprika zeleninová	23 739	22 325	26 173	26 951	26 484	24 720
Petržel bez natě	17 252	24 391	23 503	30 154	29 768	29 956
Rajčata	43 404	38 840	47 098	35 131	46 297	34 300
Saláty	39 023	41 961	51 150	54 860	51 956	61 243
Špenát	27 730	3 210	3 733	3 844	3 860	4 326
Zelí hlávkové červené	7 543	9 093	11 609	8 792	11 993	8 415
Zelí hlávkové bílé	6 381	6 853	9 759	8 575	8 630	7 416

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * období od 1. 1. – 30. 10. 2025; – individuální data

Průměrné ceny zemědělských výrobců vybraných druhů zeleniny v ČR v jednotlivých měsících (Kč/t)

Měsíc	Cibule			Mrkev			Hlávkové zelí bílé		
	2023	2024	2025	2023	2024	2025	2023	2024	2025
Leden	9 722	11 580	11 916	11 900	10 129	9 514	7 299	-	-
Únor	10 893	14 095	-	12 500	15 155	10 075	-	-	-
Březen	12 718	14 000	-	17 250	-	10 833	-	-	-
Duben	17 500	13 139	-	18 667	-	-	-	-	-

Měsíc	Cibule			Mrkev			Hlávkové zelí bílé		
	2023	2024	2025	2023	2024	2025	2023	2024	2025
Květen	-	12 500	-	-	-	-	-	-	-
Červen	-	15 175	15 994	21 333	15 799	11 667	17 157	-	-
Červenec	18 318	12 013	13 145	15 919	11 071	12 153	13 500	11 925	12 743
Srpen	15 786	11 899	10 049	9 812	8 312	9 840	11 640	9 214	8 994
Září	16 472	10 629	8 805	7 710	7 941	7 770	8 291	8 998	7 201
Říjen	12 836	10 661	8 032	8 481	8 743	8 210	7 459	7 843	5 835
Listopad	11 805	9 286		8 419	8 634		7 098	8 114	
Prosinec	11 611	10 608		10 251	9 494		6 764	8 521	
Průměr za rok	13 466	11 363	10 391	10 931	9 788	9 616	8 575	8 630	7 416

Pramen: ČSÚ

Poznámka: – individuální data

Spotřebitelské ceny

V meziročním porovnání spotřebitelské ceny (SC) zeleniny v roce 2024 poklesly, index SC 2024/2023 činil 99,8. K nejrazantnějšímu poklesu cen došlo u cibule, méně pak u rajčat a brokolice. Naproti tomu se nejvíce navýšila cena celeru, salátových okurek, česneku a bílého hlávkového zelí.

V průběhu roku 2025 do nástupu nové sklizně ve střední Evropě se ceny zeleniny většinou zvyšovaly, od té doby postupně klesaly – s výjimkou cen plodové zeleniny. Spotřebitelské ceny za deset měsíců roku 2025 jsou ve srovnání se stejným obdobím minulého roku u většiny sledovaných druhů nižší. Nejvíce se snížily průměrné ceny u květáku, mrkve, salátových okurek, rajčat a salátu. Naproti tomu výrazný nárůst vykazují spotřebitelské ceny celeru, hlávkového zelí, papriky a česneku.

Průměrné roční spotřebitelské ceny vybraných druhů zeleniny v ČR (Kč/kg)

Druh zeleniny	MJ	2020	2021	2022	2023	2024	2025*
Brokolice	ks	34,32	26,90	30,27	36,28	33,16	33,12
Celer	kg	28,67	25,96	28,59	34,35	38,91	45,02
Cibule suchá	kg	18,68	16,31	19,31	30,15	25,41	25,00
Česnek	kg	151,25	158,34	160,61	165,26	176,74	186,96
Květák	ks	46,85	39,80	37,18	49,88	49,52	43,51
Mrkev bez natě	kg	21,22	21,18	19,81	28,46	27,71	25,35
Okurky salátové	kg	48,09	44,46	49,60	45,57	65,66	47,42
Paprika zeleninová	kg	67,41	64,90	72,61	87,44	81,01	86,34
Rajčata	kg	52,30	57,04	64,84	76,45	70,95	65,26
Salát ledový	ks	23,33	22,76	26,13	27,95	28,46	26,48
Zelí hlávkové bílé	kg	19,62	18,81	23,36	26,65	27,13	29,91

Pramen: ČSÚ

Poznámka: * průměr za období od 1. 1. – 30. 10. 2025

Spotřebitelské ceny vybraných druhů zeleniny v ČR v jednotlivých měsících (Kč/kg)

Měsíc	Cibule			Mrkev			Hlávkové zelí bílé		
	2023	2024	2025	2023	2024	2025	2023	2024	2025
Leden	20,88	28,95	22,78	22,47	25,99	25,87	24,83	26,03	29,06
Únor	22,15	27,67	21,86	23,41	29,12	25,66	20,27	24,28	28,88
Březen	30,18	26,78	21,36	28,55	32,97	26,93	20,63	25,73	31,69
Duben	36,40	28,82	25,17	30,80	34,21	26,89	25,86	29,90	31,98
Květen	38,26	26,61	30,41	39,28	35,56	29,43	26,90	28,38	34,73
Červen	40,75	29,89	33,46	39,91	34,56	30,27	31,45	30,77	35,44
Červenec	35,42	25,16	29,37	36,99	29,14	26,37	33,78	33,51	34,92
Srpen	30,82	24,49	23,72	27,64	23,59	22,33	34,29	27,37	26,40
Září	26,89	23,20	21,49	22,33	21,12	20,51	31,35	25,30	23,26
Říjen	26,20	21,99	20,43	23,86	21,65	19,24	24,67	23,83	22,73
Listopad	25,93	19,74		22,83	21,72		23,82	23,18	
Prosinec	27,88	21,63		23,49	22,92		21,91	27,32	
Průměr za rok	30,15	25,41	25,00	28,46	27,71	25,35	26,65	27,13	29,91

Pramen: ČSÚ

Měsíc	Rajčata			Papriky			Okurky salátové		
	2023	2024	2025	2023	2024	2025	2023	2024	2025
Leden	72,14	87,14	71,99	77,17	78,78	88,02	47,65	58,19	57,77
Únor	87,93	69,93	76,66	104,40	85,91	99,78	62,38	51,24	59,89
Březen	99,95	67,10	71,72	131,49	84,55	108,91	78,41	52,38	52,95
Duben	82,63	77,16	73,20	103,13	96,84	119,53	38,12	43,76	40,74
Květen	74,88	70,38	62,94	101,63	93,64	89,53	32,55	49,93	43,62
Červen	63,57	69,16	52,15	91,77	78,76	81,85	36,96	52,61	39,01
Červenec	65,58	55,63	54,26	77,10	74,99	72,95	42,18	44,58	49,25
Srpen	66,35	60,07	59,96	69,28	68,80	64,97	46,41	46,61	50,84
Září	64,57	71,21	64,61	66,78	67,98	69,49	34,06	74,80	45,82
Říjen	74,74	77,22	65,09	73,69	75,02	68,38	32,62	48,95	34,29
Listopad	81,93	79,16		73,12	85,52		47,92	45,97	
Prosinec	83,10	67,20		79,69	81,34		47,59	39,56	
Průměr za rok	76,45	70,95	65,26	87,44	81,01	86,34	45,57	65,66	47,42

Pramen: ČSÚ

ZAHRANIČNÍ OBCHOD SE ZELENINOU V ČR

DOVOZ

Dovoz čerstvé zeleniny se v roce 2024 oproti předchozímu roku zvýšil o 9,5 % na 565,7 tis. t v hodnotě 15,9 mld. Kč. Dodávky zeleniny ze zemí EU vzrostly o 10,6 % na 492,4 tis. t a na celkovém objemu dovozu čerstvé zeleniny se podílely 87 %. Nejvíce zeleniny pocházelo tradičně ze Španělska (136,6 tis. t, tj. téměř 10% meziroční nárůst), a to zejména salátové okurky, papriky, rajčata, melouny, saláty, květák a česnek. Druhým největším dodavatelem čerstvé zeleniny bylo Nizozemsko (95,2 tis. t, tj. meziročně o 20 % více), odkud byla dodávána především cibule, rajčata, mrkev, dále papriky, salátové okurky a květák. Třetím významným dodavatelem byla Itálie (64,4 tis. t, tj. o 26 % více oproti minulému roku) s dodávkami melounů, mrkve, kedlubnů, mrkve, kvěťáku, řepy salátové a listových salátů.

Mezi další významné dodavatele čerstvé zeleniny patřilo také Německo (56,5 tis. t, tj. meziroční výrazný nárůst o 64 %) a Polsko (45,7 tis. t, tj. propad téměř o 10 %). Čerstvá zelenina byla také v menším množství dovážena rovněž ze třetích zemí, např. z Maroka, Turecka, Albánie, Brazílie, Egypta a Číny.

V období od ledna do září 2025 bylo do ČR dovezeno celkem 468,3 tis. t čerstvé zeleniny, což je o 5,8 % více oproti stejnému období minulého roku. Dodávky ze zemí EU se za stejné období rovněž zvýšily, a to o 3,3 % na objem 387,3 tis. t. Nejvíce zeleniny bylo dovezeno ze Španělska (101,5 tis. t), Nizozemska (86,4 tis. t), Itálie (54,6 tis. t), Německa (48,5 tis. t) a Polska (31,8 tis. t).

Dovoz čerstvé zeleniny do ČR

Druh	2022	2023	2024	2025*	2022	2023	2024	2025*
	v tunách				v tis. Kč			
Zelenina celkem	530 143	516 470	565 710	468 284	13 281 067	14 918 962	15 866 806	12 762 579
Z toho:								
Celer bulvový	10 451	8 332	7 560	6 364	129 460	119 804	133 967	101 811
Celer ne bulvový	3 138	2 574	2 978	1 697	67 100	68 729	88 480	64 114
Cibule	62 587	60 310	74 016	53 879	599 086	1 001 413	804 620	597 418
Cibule-šalotka	425	595	545	1 130	22 602	27 133	30 139	36 470
Česnek	7 479	5 949	6 505	5 518	413 624	403 314	566 484	459 766
Fazole	653	454	309	249	47 032	35 949	26 128	19 086
Fenykl hlíznatý	313	266	219	182	12 568	11 066	10 030	9 253
Hrách	2 420	3 343	506	585	50 440	57 442	45 838	54 904
Chřest	431	468	442	410	46 373	50 940	59 508	59 296
Kapusta růžičková	1 393	1 103	970	626	40 138	38 670	37 556	25 266
Kapusta hlávk., pekingské zelí, kedlubny apod.	13 802	12 228	15 228	10 089	330 708	287 716	351 529	259 973
Křen	1 062	983	786	566	53 753	50 765	44 432	39 037
Kukuřice cukrová	811	403	502	774	26 829	12 967	13 732	19 968
Květák a brokolice	26 797	20 547	25 433	23 392	552 903	645 605	729 339	659 917
Lilek	2 358	2 732	2 964	2 200	84 908	92 514	105 904	75 111
Melouny	81 346	94 973	110 877	111 279	1 150 909	1 317 641	1 478 148	1 454 507

Druh	2022	2023	2024	2025*	2022	2023	2024	2025*
	v tunách				v tis. Kč			
Mrkev	40 634	36 405	39 799	33 382	354 028	593 656	600 322	386 877
Okurky nakládačky	9 485	6 407	3 451	6 318	132 374	104 434	64 601	115 347
Okurky salátové	50 779	57 296	53 310	45 394	1 463 186	1 592 590	1 661 346	1 348 526
Paprika zeleninová	47 768	46 047	47 343	36 401	2 022 414	2 250 028	2 316 179	1 846 896
Pór	7 793	6 859	6 824	5 526	139 722	215 950	230 151	158 753
Rajčata	71 424	64 745	76 520	56 246	2 890 784	3 202 911	3 450 823	2 687 746
Ředkvička, řepa salátová ap.	16 841	15 717	13 938	12 194	344 028	379 860	342 775	257 391
Salát hlávkový	15 144	14 675	16 257	3 829	733 997	736 367	806 293	186 409
Salát ostatní	7 200	6 715	7 498	5 693	370 281	400 405	436 701	367 248
Špenát	1 112	1 030	1 283	1 230	113 516	104 188	113 949	116 375
Tykve ost.	2 754	2 455	3 159	1 674	48 097	64 245	82 710	45 579
Tykve – cukety	6 052	5 716	5 492	5 313	189 102	167 374	186 546	140 624
Zelí bílé, červené	25 829	25 206	24 917	17 599	245 810	268 372	264 288	257 216

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * období od 1. 1. – 30. 9. 2025

VÝVOZ

Vývoz čerstvé zeleniny (včetně reexportu) z ČR v roce 2024 se v porovnání s předchozím rokem mírně snížil na celkových 76,1 tis. t v hodnotě 2,4 mld. Kč. Vývoz směřoval výhradně do zemí EU, a to zejména na Slovensko (49,7 tis. t), dále do Německa (16,4 tis. t), Polska (4,2 tis. t) a Rakouska (1,4 tis. t). Oproti předchozímu roku se výrazně snížil zejména vývoz hrášku, ředkviček, okurek, kapusty a kedluben, naproti tomu k významnému zvýšení došlo u vývozu celeru, melounů, mrkve, salátů a hlávkového zelí.

V období od ledna do září 2025 bylo z ČR vyvezeno 61,8 tis. t čerstvé zeleniny v hodnotě téměř 1,9 mld. Kč, tj. opětovný mírný pokles oproti stejnému období minulého roku, a to téměř výhradně do zemí EU. Největší množství zeleniny směřovalo na Slovensko (35,2 tis. t), dále do Německa (16,3 tis. t) a Polska (5,4 tis. t).

Vývoz čerstvé zeleniny z ČR

Druh	2022	2023	2024	2025*	2022	2023	2024	2025*
	v tunách				v tis. Kč			
Zelenina celkem	81 059	76 458	76 082	61 807	2 371 046	2 389 156	2 393 291	1 873 367
Z toho:								
Celer bulvový	2 747	1 930	2 422	1 094	51 189	37 100	44 992	25 742
Cibule	5 663	5 419	5 393	4 100	104 595	155 101	128 742	87 714
Česnek	673	501	635	546	53 303	44 008	65 709	63 266
Hrách	4 173	5 393	2 541	1 175	46 189	50 178	26 915	12 464
Chřest	53	65	73	53	6 761	7 959	9 747	8 869
Kapusta růžičková	417	114	91	68	11 674	7 063	5 576	4 679

Druh	2022	2023	2024	2025*	2022	2023	2024	2025*
	v tunách				v tis. Kč			
Kapusta hlávková, pekingské zelí, kedlubny	1 759	1 647	1 369	908	45 508	46 341	36 661	24 611
Květák a brokolice	2 535	1 697	1 865	1 469	70 160	71 462	71 858	54 212
Melouny	5 808	4 975	7 519	5 895	90 705	77 829	100 748	89 341
Mrkev	5 223	3 937	4 751	5 236	61 241	65 136	65 344	60 378
Okurky nakládačky	14 188	14 703	13 565	16 034	134 157	131 136	129 378	206 471
Okurky salátové	3 020	3 770	3 265	1 773	102 745	130 040	110 162	69 705
Paprika zeleninová	5 476	7 624	7 095	5 391	247 234	321 119	298 256	224 138
Pór	963	642	621	323	30 651	27 283	28 705	14 687
Rajčata	8 275	5 884	5 875	3 640	354 916	311 829	297 280	201 566
Salát hlávkový	2 471	2 080	2 091	140	131 016	125 699	132 215	11 045
Salát ostatní	1 150	909	1 055	1 571	74 583	76 495	79 007	80 632
Ředkvička, řepa salátová apod.	3 411	3 999	2 807	1 791	78 562	104 028	96 203	65 090
Zelí bílé, červené	5 078	4 031	4 666	1 735	66 247	61 897	63 710	31 595

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * období od 1. 1. – 30. 9. 2025

Celková bilance zahraničního obchodu ČR s čerstvou zeleninou je vysoce pasivní a úhrnné pasivum v hodnotovém vyjádření se každoročně zvyšuje. V roce 2024 se záporné saldo zahraničního obchodu z hlediska finančního opětovně výrazně zvýšilo na 13,5 mld. Kč.

Saldo zahraničního obchodu ČR s čerstvou zeleninou

Jednotky	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025*
Tuny	-514 822	-516 190	-500 579	-449 084	-440 012	-489 628	-406 477
Tis. Kč	-10 488 237	-10 636 186	-10 839 878	-10 910 021	-12 529 806	-13 473 515	-10 889 212

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * období od 1. 1. – 31. 9. 2025

PŘEHLEDY O UŽITÍ ZELENINY

Bilance produkce a užití cibule v ČR (tis. t)

Ukazatel		2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25
Domácí produkce celkem		59,9	58,9	50,8	66,3	56,2
z toho:	tržní produkce	51,2	53,7	47,1	56,6	48,6
	samozásobení	8,7	4,7	3,7	9,7	7,6
Dovoz		59,6	66,5	57,9	62,8	79,3
Celková nabídka		119,5	125,4	108,7	129,1	135,5
Dodávky na trh a zprac. průmyslu		94,6	96,9	89,3	96,5	98,0
Samozásobení (snížené o ztráty)		8,0	4,3	3,4	8,9	6,5
Ztráty celkem včetně nerealizovaného objemu z tržní produkce		13,1	19,0	9,7	19,0	25,3
Vývoz		3,8	5,2	6,3	4,7	5,7
Celkové užití		119,5	125,4	108,7	129,1	135,5

Pramen: ČSÚ, ZUČM, Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: marketingový rok od 1. 8. do 31. 7.

Bilance produkce a užití mrkve v ČR (tis. t)

Ukazatel		2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25
Domácí produkce celkem		43,7	44,2	39,6	39,4	41,4
z toho:	tržní produkce	31,0	33,1	24,0	33,8	30,5
	samozásobení	12,7	11,1	15,6	5,6	10,9
Dovoz		47,0	43,1	37,0	37,2	41,5
Celková nabídka		90,7	87,3	76,6	76,6	82,9
Dodávky na trh a zprac. průmyslu		66,4	66,9	50,6	63,9	58,2
Samozásobení (snížené o ztráty)		11,7	10,2	14,4	5,3	9,8
Ztráty celkem včetně nerealizovaného objemu z tržní produkce		8,1	5,7	7,1	2,7	7,9
Vývoz		4,5	4,5	4,5	4,7	7,0
Celkové užití		90,7	87,3	76,6	76,6	82,9

Pramen: ČSÚ, ZUČM, Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: marketingový rok od 1. 9. do 31. 8.

Bilance produkce a užití hlávkového zelí v ČR (tis. t)

Ukazatel		2020/21	2021/22	2022/23	2023/24	2024/25
Domácí produkce celkem		45,4	45,4	43,4	43,2	38,6
z toho:	tržní produkce	44,1	42,3	40,7	37,1	32,1
	samozásobení	1,3	3,1	2,7	6,1	6,5
Dovoz		30,3	25,6	24,2	24,6	25,1
Celková nabídka		75,7	71,0	67,6	67,8	63,7
Dodávky na trh a zprac. průmyslu		62,6	61,2	59,7	52,4	45,4
Samozásobení (snížené o ztráty)		1,2	2,9	2,5	5,6	6,0
Ztráty celkem včetně nerealizovaného objemu z tržní produkce		7,7	2,7	1,0	4,9	9,3
Vývoz		4,2	4,2	4,4	4,9	3,0
Celkové užití		75,7	71,0	67,6	67,8	63,7

Pramen: ČSÚ, ZUČM, Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: marketingový rok od 1. 9. do 31. 8.

PŘÍLOHY

Příloha č. I – Přehled uznaných organizací producentů v odvětví ovoce a zeleniny – stav ke dni 31. 8. 2025

Organizace producentů	Sídlo	Rok uznání	Registrované druhy
CZ FRUIT, odbytové družstvo	Praha 6	2005	Ovoce
EB Fruit, odbytové družstvo ovocnářů	Holovousy, Hořice	2007	Ovoce
Jihomoravská zelenina, družstvo	Velké Bílovice	2005	Ovoce a zelenina, zpracované ovoce a zelenina
Odbytové družstvo LITOZEL	Bohušovice nad Ohří	2005	Zelenina, brambory
Východočeská zelenina – družstvo producentů zeleniny	Libčany	2009	Ovoce a zelenina
Odbytové družstvo Polabí	Přerov nad Labem	2010	Zelenina, meloun
Družstvo OZC Jizera	Předměřice nad Jizerou	2011	Ovoce a zelenina
Odbytové družstvo ovoce Český ráj	Praha 9	2012	Ovoce
Odbytové družstvo Berry	Vitice – Dobré Pole	2012	Jahody, maliny, ostružiny, borůvky, česnek
M.O.Z. družstvo pěstitelů	Sedlnice	2012	Ovoce a zelenina, zpracované ovoce a zelenina
Bohemia Apple, družstvo	Praha 4	2013	Ovoce a zelenina, zpracované ovoce a zelenina
G's Pěstitel, odbytové družstvo	Stratov	2013	Zelenina, vodní meloun
Odbytové družstvo Piletice	Hradec Králové – Rusek	2016	Kořenová zelenina, celer, cibule, pór, jahody
Čerstvě utrženo, družstvo	Brno – Veverčí	2017	Ovoce a zelenina, zpracované ovoce a zelenina
Nadnárodní organizace producentů			
Družstvo BRAMKO CZ	Semice	2013	Ovoce a zelenina
Dobré družstvo	Zlín	2023	Ovoce a zelenina, zpracované ovoce a zelenina

Pramen: SZIF

Příloha č. 2 – Zahraniční obchod ČR se zpracovanou zeleninou

Dovoz zeleniny konzervované, vařené, zmrazené (skup. 0710, 2004)

Druh zeleniny	2022		2023		2024	
	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
CELKEM	66 349	1 492 659	68 753	1 757 464	73 558	2 008 090
Z toho:						
fazole	4 137	81 902	4 491	103 204	4 677	115 611
hrách	5 809	126 625	5 358	133 583	4 836	129 600
chřest	67	6 600	254	17 219	150	17 776
kukuřice cukrová	4 856	149 082	4 547	160 626	4 166	162 523
luštěniny ostatní	100	4 648	160	8 116	177	9 678
paprika	2 029	65 608	3 095	76 195	3 115	104 007
rajčata	454	10 268	509	12 876	489	15 583
špenát	5 837	93 093	5 298	96 736	6 419	134 703
zelí kysané, kapary, aj.	228	3 966	93	2 029	134	4 361
zelenina ostatní	27 121	460 004	28 530	585 647	32 169	687 515
zeleninové směsi	15 405	476 760	17 003	573 499	25 187	623 423

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Dovoz zeleniny prozatímně konzervované SO₂ nebo sířenou vodou, nevhodné v tomto stavu k požívání (skup. 0711)

Druh zeleniny	2022		2023		2024	
	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
CELKEM	1 444	33 276	945	34 033	970	41 043
Z toho:						
cibule	568	10 551	424	10 769	316	9 765
kukuřice cukrová	4	225	18	983	32	1 971
okurky salátové a nakládačky	358	7 288	263	5 702	303	9 045
papriky	3	394	11	1 175	14	524
zelenina ostatní	491	13 214	196	12 536	271	17 318
zeleninové směsi	14	1 061	26	2 133	23	1 903

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Dovoz sušené zeleniny (skup. 0712)

Druh zeleniny	2022		2023		2024	
	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
CELKEM	4 698	397 848	4 251	384 313	4 579	453 824
Z toho:						
cibule	1 043	74 761	1 098	72 202	1 133	83 072
kukuřice cukrová	2	228	2	366	4	871
mrkev	329	32 351	325	24 475	296	24 193
rajčata	500	29 241	188	21 996	177	27 296
zelenina ost. vč. směsí	2 825	261 267	2 637	265 273	2 969	318 391

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Dovoz zeleniny konzervované v octě nebo v kyselině octové (skup. 2001)

Druh zeleniny	2022		2023		2024	
	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
CELKEM	29 260	767 406	25 280	742 468	36 053	1 213 121
Z toho:						
kukuřice cukrová	291	12 750	138	4 930	158	7 191
okurky nakládačky	17 336	397 008	12 428	326 866	19 291	606 842
paprika, ne sladké lusky	1 142	57 266	1 418	68 762	1 752	82 927
paprika sladká	1 798	72 957	2 096	78 450	2 142	87 423
zelenina ostatní	8 693	227 426	9 200	263 460	12 710	428 739

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Dovoz ostatních výrobků ze zeleniny

Druh výrobku	2022		2023		2024	
	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
Rajčata konzervovaná ne v octě (skup. 2002)	34 721	1 059 866	33 752	1 271 553	36 698	1 342 948
Šťáva z rajských jablek (skup. 2009 50)	881	10 318	1 213	13 072	1 293	24 505
Kečupy a jiné omáčky z rajčat (skup. 2103 20)	23 632	821 118	23 441	979 569	23 128	987 144
Kukuřice konzervovaná, ne v alkoholu, neslazená (pol. 2008 9985)	671	36 437	1 067	66 507	1 848	1 12 800

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Dovoz zeleniny konzervované jinak než v octě nebo v kyselině octové, nezmrazené (skup. 2005)

Druh zeleniny	2022		2023		2024	
	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
CELKEM	43 458	1 356 388	40 736	1 513 202	48 346	1 835 428
Z toho:						
zelenina homogenizovaná	352	21 222	404	28 574	432	29 380
zelí kysané	9 205	140 070	7 327	131 031	8 062	150 701
hrách	4 011	116 135	4 126	140 310	4 891	164 406
fazole vyloupané	9 692	246 532	9 320	263 690	9 820	269 025
fazole ostatní	1 415	45 396	1 236	43 892	1 122	36 275
bambusové výhonky	2 481	68 521	1 295	30 028	1 494	38 748
chřest	182	11 265	132	9 435	26	2 541
kukuřice cukrová	5 381	187 867	5 944	260 117	7 802	332 509
artyčoky	112	9 649	114	10 330	155	14 729
zeleninové směsi	4 774	253 655	4 663	266 845	7 482	390 012
ostatní zelenina	5 551	224 141	5 958	306 154	6 896	390 384

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Vývoz zeleniny konzervované, vařené, zmrazené (skup. 0710, 2004)

Druh zeleniny	2022		2023		2024	
	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
CELKEM	17 944	671 262	20 342	806 269	19 303	842 781
Z toho:						
fazole	593	15 947	437	11 529	336	10 518
hrách	1 743	45 504	1 787	44 239	1 415	38 258
kukuřice cukrová	792	30 214	688	26 923	662	22 490
paprika	24	1 485	585	18 900	563	17 927
špenát	2 927	50 943	3 453	66 894	3 451	72 280
zelí kysané, kapary aj.	4	393	7	478	3	486
zelenina ostatní	3 490	84 392	4 437	126 748	4 422	125 300
zeleninové směsi	8 341	439 730	8 916	507 226	8 408	550 700

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Vývoz zeleniny prozatímně konzervované SO₂ nebo sířenou vodou, nevhodné v tomto stavu k požívání (skup. 0711)

Druh zeleniny	2022		2023		2024	
	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
CELKEM	176	7 287	233	10 749	60	4 577
Z toho:						
okurky salát. a nakládačky	0	5	1	36	6	277
papriky	0,3	53	0,2	45	2	154
zelenina ost. a směsi	160	6 740	160	5 507	43	3 652
kukuřice cukrová	10	382	52	4 430	5	350

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Vývoz sušené zeleniny z ČR (skup. 0712)

Druh zeleniny	2022		2023		2024	
	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
CELKEM	3 645	85 470	745	62 557	2 106	88 233
Z toho:						
cibule	283	21 963	144	11 498	158	18 940
mrkev	9	676	4	383	2	363
rajčata	11	1 505	12	1 922	19	2 751
zelenina ost. včetně směsí	235	32 278	287	45 097	234	44 923
kukuřice cukrová	3 107	29 048	298	3 658	1 692	21 257

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Vývoz zeleniny konzervované v octě nebo v kyselině octové z ČR (skup. 2001)

Druh zeleniny	2022		2023		2024	
	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
CELKEM	13 103	454 332	12 965	529 030	9 677	404 725
Z toho:						
kukuřice cukrová	85	6 860	87	8 230	103	7 257
okurky nakládačky	6 356	202 998	6 660	251 075	3 704	120 560
paprika, ne lusky	609	34 762	556	41 198	803	51 187
paprika sladká	1 558	63 018	1 840	82 830	1 579	85 909
zelenina ost.	4 494	146 694	3 822	145 697	3 487	139 811

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Vývoz ostatních výrobků ze zeleniny

Druh výrobku	2022		2023		2024	
	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
Rajčata konzervovaná ne v octě (skup. 2002)	3 888	144 755	3 660	156 743	5 005	200 077
Šťáva z rajských jablek (skup. 2009 50)	196	3 135	117	2 483	161	3 372
Kečupy a jiné omáčky z rajčat (skup. 2103 20)	16 567	536 780	15 003	569 414	15 624	653 037
Kukuřice konzervovaná, ne v alkoholu, neslazená (pol. 2008 9985)	2 199	123 328	1 968	140 513	1 811	140 619

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Vývoz zeleniny konzervované jinak než v octě nebo v kyselině octové, nezmrazené z ČR (skup. 2005)

Druh zeleniny	2022		2023		2024	
	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč	tuny	tis. Kč
CELKEM	10 042	521 665	10 607	607 071	11 770	757 488
Z toho:						
zelenina homogeniz.	294	22 675	238	19 603	210	19 757
zelí kysané	1 079	17 872	1 131	19 989	737	18 379
hrách	544	21 244	620	23 084	893	35 790
fazole vyloupané	559	22 364	631	25 734	643	25 481
fazole ostatní	501	16 427	327	12 891	192	8 521
kukuřice cukrová	485	22 411	712	34 281	957	47 543
zeleninové směsi	2 821	141 857	2 582	147 525	3 570	245 035
ostatní zelenina	2 929	207 642	3 830	285 024	4 099	322 148

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Příloha č. 3 – Porovnání finančního vyjádření produkce zeleniny v ČR

Druh zeleniny	2021			2022			2023			2024			2024/23 v %
	Kč/t	tuny	mil. Kč	Kč/t	tuny	mil. Kč	Kč/t	tuny	mil. Kč	Kč/t	tuny	mil. Kč	
Brokolice	30 000	822	24,67	30 200	472	14,25	34 000	436	14,83	39 000	384	14,96	+1
Celer	10 600	9 797	103,85	11 400	11 579	132,01	12 500	12 431	155,38	15 200	10 089	153,36	-1,3
Cibule	5 800	53 739	311,68	8 200	47 107	386,27	12 000	56 551	678,62	13 200	48 599	641,50	-5,5
Česnek	90 000	1 764	158,73	90 000	1 152	103,71	89 000	1 033	91,92	94 000	1 434	134,76	+46,6
Fazolové lusky	55 000	44	2,40	64 000	48	3,06	70 000	58	4,07	62 000	33	2,07	-49,1
Hrách zahradní ^a	12 000	5 366	64,39	15 000	5 042	75,63	15 000	2 432	36,48	15 000	3 930	58,94	+61,6
Chřest	115 100	356	41,01	116 000	244	28,33	117 000	398	46,59	125 000	294	36,69	-21,2
Kapusta hlávková	7 600	961	7,30	11 000	852	9,37	8 200	857	7,03	14 800	628	9,29	+32,1
Kedlubny	23 000	4 292	98,72	18 900	4 016	75,89	19 000	4 257	80,89	10 900	4 127	44,98	-44,4
Kukuřice cukrová	18 000	6 055	108,99	26 800	3 097	82,99	15 900	3 719	59,14	30 500	5 572	169,95	+187,4
Kvěťák	16 300	3 654	59,56	16 300	3 705	60,40	22 000	1 910	42,03	28 500	1 882	53,64	+27,6
Křen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	105 000	62	6,53	-
Mrkev	6 800	33 055	224,77	8 000	24 031	192,25	9 200	33 810	311,05	10 000	30 516	305,16	-1,9
Okurky nakládačky	12 500	11 328	141,60	13 000	11 940	155,23	18 000	8 825	158,86	26 000	9 607	249,78	+57,2
Okurky salátové – polní	15 200	584	8,87	17 200	308	5,30	18 700	430	7,94	20 000	233	4,66	-41,3
Paprika zeleninová – polní	16 200	13 178	213,48	18 200	13 311	242,27	20 600	14 893	306,80	23 900	12 693	303,37	-1,1
Pastinák	6 000	206	1,24	6 000	158	0,95	8 000	163	1,31	8 700	163	1,41	+7,6
Petržel	16 100	4 729	76,14	20 100	3 359	67,51	25 000	3 706	92,64	30 000	4 293	128,80	+39
Pór	20 000	520	10,41	21 000	754	15,83	18 700	1 125	21,04	19 700	915	18,02	-14,4
Rajčata	16 000	4 051	64,82	16 000	2 685	42,95	16 000	1 576	25,21	28 000	796	22,27	-11,7
Ředkvička	28 000	2 651	74,23	30 000	3 569	107,07	34 000	2 668	90,70	40 500	3 605	146,01	+61

Druh zeleniny	2021			2022			2023			2024			2024/23 v %
	Kč/t	tuny	mil. Kč	Kč/t	tuny	mil. Kč	Kč/t	tuny	mil. Kč	Kč/t	tuny	mil. Kč	
Řepa salátová	5 000	3 900	19,50	5 500	3 693	20,31	8 000	3 282	26,25	7 900	5 529	43,68	+66,4
Saláty (i barevné)	21 000	9 553	200,60	22 000	9 522	209,49	27 000	9 792	264,39	27 400	10 438	286,01	+8,2
Špenát*	2 800	6 956	19,48	2 800	7 383	20,67	3 000	5 092	15,27	3 800	5 454	20,72	+35,7
Zelí hlávkové	4 700	42 306	198,84	4 900	40 657	199,22	8 000	37 139	297,11	8 100	32 072	259,78	-12,6
Zelí pekinské	16 100	1 846	29,71	16 300	1 453	23,68	18 000	1 604	28,87	20 100	1 709	34,36	+19
Zelenina ostatní	-	3 706	37,94	-	4 231	50,37	-	4 410	52,72	-	3 059	66,34	+25,8
Tykev	14 800	12 447	184,22	16 000	13 947	223,14	18 200	13 797	251,10	16 100	14 251	229,44	-8,6
CELKEM	-	237 865	2 487,14	-	218 314	2 548,19	-	226 602	3 179,76	-	212 302	3 446,50	+8,4

Pramen: ZUČM na základě vlastního šetření a propočtů

Poznámka: * průměr za sklizeň jako čerstvé a sklizeň na zpracování

POZNÁMKY:

Vydalo Ministerstvo zemědělství
Těšnov 65/17, 110 00 Praha 1
internet: www.mze.gov.cz
e-mail: info@mze.gov.cz

ISBN 978-80-7434-837-2

Praha 2026